

Heri Bezić o
akademsom
poduzetništvu
STR. 8-9

Zadar – prvo
integrirano
sveučilište
STR. 10-11

'Manje
jednaki'
studenti
STR. 24

god VI.
broj 64.
30. ožujka
A.D. 2015.
www.unist.hr

universitas

hrvatski sveučilišni list

U sklopu studentskog doma Dr. Franje Tuđmana u sveučilišnom Kampusu Studentski centar Split svojim je studentima 12. ožujka otvorio vrata SCSTORE-a – 'našeg malog dućana', trgovine prilagođene studentskim potrebama. Više od 600 studenata smještenih u studentskom domu splitskog sveučilišnog Kampusu te svi studenti koji pohađaju fakultete u sklopu Kampusu, na dohvat ruke sada imaju trgovinu opremljenu prehrambenim artiklima, higijenskim potrepštinama i osnovnim školskim priborom. U SCSTORE-u studentima je na usluzi osoblje Studentskog centra, a cijena proizvoda je prilagođena ograničenim studentskim budžetima. SCSTORE je otvoren od ponedjeljka do subote i to u radnom vremenu od 7 do 21 sati. Otvaranjem SCSTORE-a zaokružena je cjelokupna ponuda prilagođena studentima te je dodatno poboljšana kvaliteta studentskog života u Kampusu.

Značaj usvojenih promjena Statuta Sveučilišta u Splitu

Piše: Duško Čizmić-Marović

Statut jednoga sveučilišta nije pretjerano usporedivati s Ustavom jedne države. Naprotiv, čini se da je suvremenim sveučilištima preostalo više autonomije nego većini država suvereniteta, pa bi ta poredba mogla skliznuti u korist Statuta. Naravno, time se nameće i usporedba između proceduralnih komplikacija koje podjednako prate i ustavne i sveučilišno-statutarne promjene.

Otvaranje prema vani i unutra

Zato Sveučilištu u Splitu služi na čast da je vrlo sadržajne promjene svoga Statuta provelo u vrlo kratkom vremenu u vrlo demokratskom ozračju. No do zadnjeg se časa neupučenima činilo ne samo da ćemo se promjena načekati, nego i da bi razlike u stavovima o tome koje su promjene uopće poželjne, mogle prerasti u blokirajuće sukobe. S jedne se strane novoj Upravi Sveučilišta žurilo da predloži promjene bez kojih nije moguća provedba Programa na kojem je nova Uprava i izabrana. Sadržajno, radilo se o potrebi da se Sveučilište otvori i prema vani, i prema unutra. Prema vani, kako bi u krug svojih aktivnosti uvuklo dionike važne za preuzimanje leaderske uloge u razvoju vlastitoga okruženja. A prema unutra kako bi se praktičnim mjerama funkcionalne integracije – ni na koji način ne dovodeći u pitanje fakultetsku autonomiju! – optimalno koristili svi resursi što u ovako kriznim okolnostima postaje pitanje golog preživljavanja.

Potreba reprezentativnijeg sastava Senata

S druge je strane bio interes i onih najvećih, i onih najstarijih sastavnica – poput Ekonomije, FESB-a, PMF-a, FF-a... – da se njihov utjecaj u Senatu uskladi s njihovom veličinom i značajem, kako radi mogućnosti njihova utjecaja na razvojne odluke, tako i zbog privrženosti načelima demokratskog odlučivanja. Takvi, posve legitimni interesi, na stol su stavili potrebu promjene strukture Senata. I ne prvi put jer je ta tema u doba rektora Pavića ne jednom načeta. A kud bolje prilike da se to stavi na dnevni red u trenutku prvih ozbiljnih promjena Statuta nakon dužega vremena. No koliko je lakše te zahtjeve razumjeti nego provesti! Jer samo su dva načina: povećati Senat kako bi veći dobili veći broj 'zastupnika', ili ga smanjiti tako da manji – i sa stajališta uže sveučilišnih interesa najmanje važni, poput Studentskog centra, Sveučilišne knjižnice ili Studentskog zbora – dobiju manje svojih predstavnika. No većina prvi pogled vidljivo da bi i jedna i druga solucija mogle uroditi opasnim posljedicama, poput obespravljanja nekih ili blokiranja svih, beskrajnim raspravama, itd.

Potreba konsenzusa o optimalnim promjenama

Čini se da se do konsenzualnih rješenja došlo upravo stoga što su razlike o prioritetima, o konkretnim solucijama i o procedurama, i na fakultetskim vijećima, i na sveučilišnim radnim tijelima, i na Senatu iznošene bez zazora, i u pravilu vrlo argumentirano. Tako je Senat samo nekoliko mjeseci nakon izbora nove Uprave, usvojio i statutarne promjene koje novoj Upravi omogućuju provedbu vlastitog programa i na taj ju način čine odgovornom za izvršenje obećanoga. Spomenimo ovdje samo ključne novousvojene promjene koje omogućuju i stvaranje nastavnih baza i praktične korake funkcionalne integracije. Istovremeno je u Statut unesen jedan novi institut od dalekosežnog značaja – Vijeće za strateško planiranje. Vijeće je savjetodavno tijelo koje "čine svi redoviti profesori i profesori visoke škole koji su u radnom odnosu na Sveučilištu, a razmatra važna strateška pitanja iz nadležnosti Senata" Dakle, Vijeće će pridonijeti bitno većem angažmanu redovnih profesora, dakle upravo onih koji imaju najviše znanja i iskustva, a kojima se sada stavlja u zadaću raspravljati o svim bitnim pitanjima života i rada Sveučilišta u Splitu.

Zrelost fakulteta i Senata

Nema sumnje da će takvo tijelo svojim prijedlozima bitno pomoći u pronalaženju i provedbi optimalne funkcije Senata, a posljedično i u pronalaženju svima poželjne njegove strukture. Tako su Senat i Uprava Sveučilišta u Splitu pokazali, ne prvi put, svoju zrelost.

Ministar znanosti, obrazovanja i sporta prof. dr. sc. Vedran Mornar posjetio je Sveučilište u Splitu gdje ga je primio rektor prof. dr. sc. Šimun Anđelinović, s prorektorima prof. dr. sc. Rosandom Mulić, prof. dr. sc. Markom Rosićem i prof. dr. sc. Alenom Soldom. Tom prigodom razgovarali su o gorućim problemima na Sveučilištu u Splitu: o zgradi triju fakulteta, kadrovskim i prostornim problemima kao i budućim zajedničkim projektima.

Studenti Sveučilišta u Splitu od srijede imaju novo mjesto za druženje – kafić „Tineli“, koji je otvoren u okviru Studentskog doma dr. Franje Tuđmana u sveučilišnom kampusu. Riječ je o investiciji Studentskog centra vrijednoj milijun i dvjesto tisuća kuna. Studentski kafić su svečano otvorili prof. dr. sc. Ružica Beljo-Lučić, pomoćnica ministra znanosti, obrazovanja i sporta, prof. dr. sc. Šimun Anđelinović, rektor Sveučilišta u Splitu, i Gordana Raos, ravnateljica Studentskog centra u Splitu. Ravnateljica Raos je u prigodi otvaranja „Tinela“ kazala kako će ovaj prostor do otvaranja menze u studentskom domu služiti kao mjesto okupljanja i okrepe studenata te kako je u potpunosti financiran sredstvima Studentskog centra. Pomoćnica ministra Beljo-Lučić je iskazala zadovoljstvo što je Studentski centar u Splitu pokazao veliku brigu prema svojim studentima, naročito onima koji žive u kampusu u domu. Rektor Anđelinović je pohvalio zalaganje Studentskog centra koji kontinuirano radi na podizanju studentskog standarda te je izrazio nadu da će se uz pomoć Ministarstva i nekih udruženja uspjati naći rješenje za otvaranje studentske menze.

impressum ♦ universitas ♦ hrvatske sveučilišne novine ♦ urednički kolegij ♦ Franka Babić ♦ Petar Bačić ♦ Aleksandra Banić ♦ Tomislav Čizmić-Marović ♦ Irena Drmić-Hofman ♦ Suzana Kačić ♦ Bartulović ♦ Snježana Knezić ♦ Jelena Matešić ♦ Sandro Nižetić ♦ Jelena Novaković ♦ Ivan Perkov (Zagreb) ♦ Marija Plazonić Šolić ♦ Leida Rizvan Sikimić ♦ Petra Šimundić ♦ Sagita Mirjam Sunara ♦ Ivana Vuka ♦ fotografije ♦ cropix ♦ art direktor ♦ Žarko Tičinović ♦ glavni urednik Duško Čizmić Marović ♦ izdavač ♦ Sveučilište u Splitu ♦ za izdavača: prof. dr. sc. Šimun Anđelinović, rektor ♦ adresa redakcije ♦ Livanjska 5/IV. ♦ tel. 021/558 262 ♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/universitas

sveučilišni život

U suradnji s Društvom profesora hrvatskoga jezika i uz sponzorsku potporu Croatia osiguranja

UNIVERSITAS

raspisuje

4. po redu Literarni nagradni natječaj
za najbolji rad na temu stiha Josipa Pupačića

“Evo me, moj svijete, na raskršću tvome i mome”

1. Pravo sudjelovanja na Natječaju imaju svi učenici četvrtih razreda srednjih škola u Republici Hrvatskoj.
2. Prosudbeno povjerenstvo od 5 članova odabrat će tri najbolja rada. Odluka Povjerenstva i nagrađeni radovi bit će objavljeni u svibanjском broju Universitasa.
3. Nagrađeni učenici i njihovi mentori dobit će Zahvalnicu Sveučilišta u Splitu, a učenici dobivaju i novčane nagrade, prvu od 1500, drugu od 1000 i treću od 700 kuna.
4. Do sada neobjavljeni rad učenik treba poslati do 30. travnja 2015. na adresu: Universitas, Livanjska 5, 21000 Split, ili na universitas@unist.hr. U slučaju elektroničke pošte radovi moraju biti poslani sa službene adrese škole. U Splitu, 30. ožujka 2015.

‘Znanstveni kafić’ o postakademsom zapošljavanju studenata

Svijest o završetku studija i traženju poslodavca potrebno je zamijeniti idejom o samozapošljavanju

U organizaciji Udruge bivših studenata Alumni FESB-a 24. ožujka održan je „Znanstveni kafić“ u kavani „Luxor“ u sklopu kojega je prof. dr. sc. Šimun Anđelinović, rektor Sveučilišta u Splitu, predstavio Projekt postakademsog zapošljavanja studenata i stjecanja upravljačkih sposobnosti. Riječ je o potpuno novom i inovativnom pristupu u stvaranju, selektiranju i praćenju mladih poduzetnika, koje započinje prilikom samog upisa na Sveučilište.

Kako je kazao rektor Anđelinović, želja je uprave Sveučilišta raditi na jačanju izobrazbe u području upravljačkih sposobnosti te sposobnosti samostalnog i brzog donošenja odluka, kao temeljima modernog poduzetništva. Posebno je važno istaknuti interdisciplinarnu izobrazbu svih budućih zanimanja te jačanje kulture stručnoga rada i poduzetničkih aktivnosti uključivanjem studenata u poduzetničke aktivnosti.

- Postojeću tvrdokornu uvriježenu svijest o završetku studija i traženju poslo-

davca potrebno je zamijeniti idejom o samozapošljavanju te pripremi tijekom studija za taj hrabri poduzetnički iskorak - rekao je rektor Anđelinović.

Projekt postakademsog samozapošljavanja zajednički pokreću Sveučilište u Zagrebu i Sveučilište u Splitu, uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. Tijekom ožujka, sveučilišta u Zagrebu i Splitu formirat će posebna povjerenstva za izradu studijskoga programa edukacije te cjelokupnog Projekta postakademsog samozapošljavanja. Usljediti će potpisivanje ugovora između sveučilišta, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta te dionika. Nakon što se šira studentska populacija upozna s programom, sveučilišta će raspisati natječaj za upis studenata. Početak izvedbe studijskog programa očekuje se oko 15. srpnja 2015.. Očekuje se kako će se u sljedećoj fazi provedbe, u Program postakademsog samozapošljavanja uključiti i ostala hrvatska sveučilišta.

F.B.

Radionice pripreme za tržište rada

PIŠE: IVANA CAREV

Ideja za BSW (Basic Skills Workshop) radionicu potekla je iz stava da fakultet studentima treba olakšati prijave na stipendije i stručne prakse, i što bolje ih pripremiti za tržište rada uključujući vještine potrebne prilikom prijave za posao. Neki fakulteti već duže vrijeme organizirano nude razne oblike edukacije i usavršavanja vještina pisanja i prezentiranja kroz kolegije ili na druge načine. Budući da KTF takve kolegije nema, a potreba studenata za tom vrstom osposobljavanja više je nego očita, našim smo studentima ponudili osposobljavanje kroz BSW radionice. U ožujku ove godine je održana treća radionica po redu i reakcije studenata su, kao i do sada, izvrsne.

Pisanje životopisa i motivacijskog pisma

U dva dana u jutarnjem terminu uz predavanja organizirane praktične vježbe pisanja vlastitog životopisa na hrvatskom i engleskom jeziku, i u *europass CV formatu*. Praktična zadaća koju polaznici trebaju pripremiti već za drugi dan je motivacijsko pismo za prijavu na posao iz njihove struke na osnovi jednog konkretnog oglasa za posao objavljenog na portalu *Moj.Posao*.

Drugog dana zajednički se komentiraju pripremljena motivacijska pisma i praktično uvježbavaju intervjui za posao gdje komisija od 2-3 člana, sastavljena od nastavnika KTF-a, studentima postavlja pitanja koja bi im mogao postaviti poslodavac. Voditelj radionice komentira njihove odgovore, savjetuje kako se postaviti prema ‘neugodnim’ pitanjima, od kolike je važnosti neverbalna komunikacija i, uopće uzevši, u kojoj su mjeri komunikacijske vještine važne u traženju posla.

Na Radionici se raspravlja i o umrežavanju, studentskim pravima i mogućnostima, važnosti volontiranja, dobiti koju donosi uključ-

U ožujku ove godine na KTF-u je održana treća Radionica za osnovne vještine koja razvija vještine potrebne za nalaženje posla, s naglaskom na pisanju životopisa i motivacijskog pisma, te pripremi razgovora za posao

Ivana Carev s polaznicima radionice

BSW radionica

vanja na projekte, odlasci na kongrese, stručne prakse te o svemu onome što može pomoći boljem osobnom razvoju kroz studij kako bismo jednog dana postali što kvalitetniji profesionalci.

Rezultati BSW radionice

Radionice su se do sada održavale jednom u ljetnom i

jednom u zimskom ispitnom roku i do sada je kroz njih prošlo više od 30 studenata od kojih su se neki već i zaposlili i obavijestili nas da im je ovakav oblik pripreme bio od nemale koristi. Neki od studenata su se nakon Radionice odvažili i za Erasmus studentsku praksu, neki su se uključili u udruge, na projek-

te, volontirali, potaknuti i potrebom da malo ‘popune životopis’.

Moj rad i rad mojih kolega na Radionici je volonterski, i izraz je našeg shvaćanja pedagoške odgovornosti i naše vizije optimalnih oblika rada sa studentima. Teško da bi do ovakve Radionice došlo bez podrške dekana prof. Zorana Grubača i kolega koji od početka praktično podržavaju ovu inicijativu i sudjeluju u provedbi Radionice, osobito dr. sc. Ivice Blaževića, dr. sc. Franka Burčula, dr. sc. Sandre Svilović, izv. prof. dr. sc. Ladislava Vrsalovića i dr. sc. Mirka Marušića.

Obaveza i mogućnosti Sveučilišta

Nadati se je da će se razni oblici osposobljavanja studenata za snalaženje na tržištu rada ustaliti ne samo na razini našeg fakulteta, nego da će biti organizirani i na sveučilišnoj razini kako bi bili obuhvaćeni praktično svi studenti Sveučilišta u Splitu. Potreba i interes studenata za nečim takim izvan je svake sumnje. A već iz ovog mog početničkog iskustva pokretanja i vođenja BSW radionice vidljivo je da na našem Sveučilištu za to postoje sve pretpostavke – i znanstvene, i personalne, i institucionalne, i iskustvene i programske. Na Sveučilištu imamo sve studentske programe potrebne da se ovakvo osposobljavanje organizira po najvišim pedagoškim, psihološkim i metodičkim kriterijima. Imamo dovoljan broj za ovo osposobljenih i zainteresiranih nastavnika. Imamo Centar za Savjetovanje studenata pri Filozofskom fakultetu. Imamo izvrsna iskustva dobro organiziranih edukacija na nekoliko naših sastavnica. *Last but not least*, imamo ofanzivu nove sveučilišne Uprave koja je nizom projekata sa vrlo širokim dioničkim krugom – osobito projektom akademskog samozapošljavanja – pripremi studenata za tržište rada u svome programu dala prioritarno mjesto.

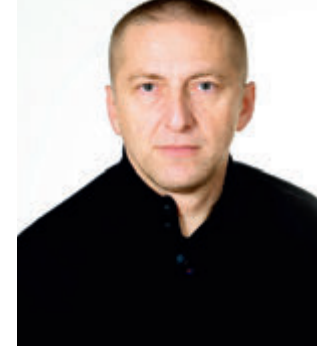
Marijan Saraga izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u trajnom zvanju za znanstveno područje biomedicine i zdravstva, područje kliničke medicinske znanosti, grana pedijatrija.

Marijana Ćurak izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor za područje društvenih znanosti, znanstveno polje ekonomija, znanstvena grana financije.

Nedo Vrgoč izabran je u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor za znanstveno područje biotehničkih znanosti, polje poljoprivrede (agronomija), grana ribarstvo.

Prof. dr. sc. Josip Kasum izabran je za pročelnika Sveučilišnog odjela za forenzične znanosti za naredno dvogodišnje mandatno razdoblje koje započinje s danom 1. travnja 2015. godine.

‘KITA CVITJA RAZLIKOVA’

Za akademsku kulturu dijaloga

RAZGOVARAO
DUŠKO ČIZMIĆ MAROVIĆ

Povodom pokretanja nove Sveučilišne tribine “Kita cvitja razlikova” u organizaciji sveučilišnog Centra za unaprjeđenje kvalitete i Centra za savjetovanje splitskog Filozofskog fakulteta, razgovarali smo s Brankom Matulićem, prorektorom za kvalitetu, umjetnost i kulturu.

Koji je bio motiv pokretanja ovakvog ciklusa sveučilišnih tribina?

I motiv i dovoljni razlog bila je naša želja da se stvori ozračje potrebe i opravdanosti za javnim raspravama o tekućim i životnim pitanjima akademske zajednice i društva u cjelini. Krajnji cilj jest stvaranje i razvijanje kulture dijaloga te konstruktivnog i argumentiranog verbalnog sučeljavanja na čijim se primjerima stvara kultura slušanja i aktivnog sudjelovanja u diskusijama u okviru i izvan akademske zajednice te posebno uvažavanje i shvaćanje drugog i drugačijeg, različitih i suprotnih mišljenja, stavova i svjetonazora.

Kako ocjenjujete doprinos Sveučilišta kulturi dijaloga u gradu Splitu?

Na Sveučilištu u Splitu djeluje impozantna brojka od gotovo 22 tisuće ljudi s vrlo visokim intelek-

Na Sveučilištu u Splitu djeluje impozantna brojka od gotovo 22 tisuće ljudi s vrlo visokim intelektualnim kapacitetima, koji bi trebali biti ne samo pokretačka nego i provedbena snaga na svim područjima ukupnog društvenog djelovanja

Branko Matulić

tualnim kapacitetima - oko 20 tisuća studenata, 1198 nastavnika, i 454 administrativnog i pomoćnog osoblja. Taj bi broj trebao imati ne samo pokretačku nego i provedbenu snagu na svim područjima ukupnog društvenog djelovanja. No činjenica jest da je Sveučilište u Splitu u javnosti gotovo nevidljivo i neprepoznatljivo. Činjenica je i da niz istaknutih pojedinaca ili grupacija koji su djelatnici Sveučilišta, svoju stvarnu vidljivost i prepoznatljivost te dokazanu kvalitetu rijetko vezuju uz svoj akademski angažman, a ni javnost ih prvenstveno ne uočava kao dio akademske zajednice. Tome pridonosi i dio medijskog praćenja splitskog mentaliteta koji se prikazuje upravo na taj pojednostavljeni i unaprijed definirani, negativan način.

Na čemu se onda temelji Vaš optimizam?

Na nespornoj snazi broja i znanja akademske zajednice. Ovim bismo projektom htjeli ispitati bilo akademske zajednice, kao kvasca društva. Kako će Sveučilište unutar sebe odgovoriti na ovakav podražaj i hoće li se to i u kojoj mjeri odraziti na njegovo šire okruženje? To je jedan aspekt propitivanja, a drugi bi bio edukacijski segment u kojemu bi se podizala i razvijala kultura dijalo-

ga, slušanja tuđeg mišljenja i stavova, primjerom ukazivalo na metode kontrole verbalnog sukoba i privikavanje na akademsko intelektualno sučeljavanje. Je li moguće u mediteranskom mentalitetu temperament oplemeniti intelektom i preobraziti ga u akademski kulturni dijalog? Projekt bi istovremeno bio edukativan, ali i eksperimentalan jer bi kasnija evaluacija učinaka ukazivala na rezultate.

Tribina je koncipirana kao projekt. Koji su projektni ciljevi?

Temeljni je cilj projekta stvaranje i razvijanje kulture dijaloga putem javnih diskusija i polemika o različitim društvenim, političkim, duhovnim, kulturnim i inim temama čiji bi nositelji bili istaknuti intelektualci i eksperti iz pojedinih područja različitih pogleda, opcije, uvjerenja i svjetonazora. Oni bi u ozračju otvorene akademske rasprave javno diskutirali i polemizirali o određenim temama i problemima. Krajnji su korisnici studenti, nastavnici, svi zaposlenici Sveučilišta, građani, udruge civilnog društva, lokalna zajednica. Nadamo se da bi već u prvom semestru svoga djelovanja ova tribina mogla pridonijeti ozračju potrebe i opravdanosti za javnim diskusijama na akademskoj razini.

studenti

STAV SVEUČILIŠTA U SPLITU O NACRTU PRIJEDLOGA KULTURNE STRATEGIJE GRADA SPLITA

Povodom javne rasprave o Nacrtu prijedloga kulturne strategije Grada Splita, Sveučilište u Splitu odlučilo se isključivo za načelne primjedbe, koje su upućene Gradu.

Načelne primjedbe s obrazloženjem:

- Dokument kakav je predstavljen ni metodološki ni izvedbeno-tehnički ne spada u kategoriju dokumenata koji bi se mogli nazvati strateškim dokumentom.

- Sveučilište u Splitu, njegove pojedine sastavnice i pojedinci, na brojne su formalne i neformalne načine povezani s institucijama Grada Splita koje i dalje valja razvijati i unaprjeđivati, a na temelju tih dosadašnjih iskustava, Sve-

učilište u Splitu u okviru svoga znanstvenog, umjetničkog i stručnog kapaciteta, čestitosti i autonomije želi i može pomoći svome gradu.

- Sveučilište u Splitu, odnosno njegove pojedine sastavnice i zaposlenici imaju iskustva u kreiranju strateških dokumenata i mogu u okviru institucionalne suradnje i na temelju partnerskih odnosa sa svim potrebnim dionicima stvaranja strateškog dokumenta razvoja kulture našega grada, dati konstruktivni doprinos izradi takvog dokumenta čiji sadržaj i oblik mora odražavati akademsku razinu.

Prof. dr. sc. Branko Matulić, prorektor za kvalitetu, kulturu i umjetnost

Panel diskusija na FGAG-u o TTIP-u

Panel diskusija „Transatlantski sporazum o trgovini i investicijama (TTIP) i njegov utjecaj na Hrvatsku“, u organizaciji Sveučilišta u Splitu i predsjednika Odbora za financije i državni proračun Hrvatskog sabora Srdjana Gjurkovića, održana je 9. ožujka u velikom amfiteatru Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu.

O temi koja bi mogla imati potencijalno veliki utjecaj na globalnu ekonomiju, a samim time i na ekonomsko stanje u Hrvatskoj, prvi put se javno raspravljalo na Sveučilištu u Splitu. U diskusiji su sudjelovali prof.dr.sc. Šimun Andelinović, rektor Sveučilišta u Splitu, Srdan Gjurković, predsjednik Odbora za financije i državni proračun Hrvatskog sabora, Andrea Doko Jelusić, direktorica Američke gospodarske komore u Hrvatskoj te Michael Rousek, voditelj ekonomskog odjela veleposlanstva SAD-a.

Između Europske unije i SAD-a godišnji trgovinski promet je 480 milijardi eura, što govori koliko je važno jačati zajedničko tržište koje otvara prostor za razvoj, nova zapošljavanja i rast investicija. Ovaj Sporazum osigurava svim zemljama da svoj razvoj temelje na potrošnji, ali ne javnom zaduživanju, već potrošnji koja vodi gospodarskom rastu – istaknuo je uvodno Gjurković naglasivši kako je glavni cilj otvoriti tržište smanjenjem carinskih barijera, ali ujedno i zadržati zaštitu potrošača i kvalitetu robe. Gjurković je također za-

hvalio Sveučilištu u Splitu što je organiziralo javnu diskusiju na kojoj se može stručno i kvalitetno razgovarati, analizirati i kritizirati te na taj način unaprijediti Sporazum na boljitak svih.

O važnosti teme za Sveučilište, odnosno akademsku zajednicu u cijelosti, govorio je rektor Andelinović.

- Naše sastavnice, kao i Sveučilište imaju potpisane ugovore o suradnji sa sveučilištima u SAD-u, zato pozdravljamo ovaj Sporazum koji će imati i konsekvence na naš rad. Nadamo se da će se Sporazum ojačati razmjenom i mobilnost studenata i profesora te suradnju na zajedničkim projektima. Važno je da se dobro pripremimo, da sagledamo sve prednosti koje Hrvatska može imati i dobiti iz ovog Sporazuma – rekao je rektor zahvalivši organizatorima što su izabrali upravo Sveučilište u Splitu za domaćina panel diskusije. Sveučilište je, kako je istaknuo rektor, u svojoj naravi interdisciplinarno, što mu daje kompetenciju govoriti o ovakvim temama.

Organizatori panela, uz podršku Američke gospodarske komore u Hrvatskoj (AmCham), su kroz diskusiju upoznali sastavnice Sveučilišta, kao i njihove studente s mogućnostima i prilikama koje imaju u razvoju novih tehnologija i standardizaciji/homologaciji trgovine koja otvara vrata boljoj suradnji i povezivanju Sveučilišta s SAD-om te osnažuje ulogu Sveučilišta u razvoju i konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

‘Putokaz za mlade’

‘Putokaz za mlade’ ime je prve u nizu tribina projekta ‘Kita cvitja razlikova’. Na tribini su govorili Šimun Andelinović, nadbiskup splitsko-makarski Marin Barišić, i gradonačelnik Ivo Baldasar i zamjenik župana splitsko-dalmatinskog Ante Šošić. Uvodni okvir rasprave predstavio je voditelj Centra za savjetovanje FF-a prof. Goran Kardum predstavivši mjerljive pokazatelje trenutnog stanja u našoj zemlji, gradu i županiji. Nadbiskup

Marin Barišić je ustvrdio kako nas momenti krize trebaju povezati te kako mladost vidi kao ključni potencijal koji i sve ostale može povući naprijed. Sinergija je odgovor na trenutačno stanje našeg društva, jer zajedno možemo napraviti više – poručio je gradonačelnik Ivo Baldasar, ukazujući na golemi značaj Sveučilišta za razvoj Grada. Ante Šošić, zamjenik župana splitsko-dalmatinskog, smatra da umjesto ad hoc rješenja treba mijenjati ne samo meto-

de rada nego i razvojnu paradigmu. Rektor Andelinović izrazio je svoje uvjerenje da sinergiji svih institucija Sveučilište može pružiti interdisciplinarnost i znanja strateškog planiranja, te ponovio spremnost nove uprave da prevladavanju krize Sveučilište doprinese i konkretnim projektima koji okupljaju sve relevantne dionike razvoja.

Da je s projektom sveučilišne tribine ‘Kita cvitja razlikova’ pogođeno u sridu, već na prvoj tribini pokazala

je kritička intervencija jedne studentice koja je iznimno oštro intonirala svoj sud da ni tema, ni teze ni sudionici tribine nisu u skladu sa sekularnim karakterom javnoga sveučilišta. Reakcije na izazov još su jednom potvrdile važnost razmjene mišljenja i uvažavanje sudionika akademske rasprave. Osim toga, samo ime projekta ukazuje da je pluralizam dobrodošao, kao i veći broj studenata od onog koji je nazočio održanoj tribini.

D.Č.M

Tečaj o primjeni naprednih tehnologija u medicini

PIŠE: PROF. DR. SC.
TONKO VLAK, DR. MED.*

U organizaciji Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu i KBC-a Split održan je poslijediplomski tečaj I. kategorije "Moderne tehnologije u fizikalnoj medicini i rehabilitaciji: Laser visokog intenziteta i udarni val". Naime, svi liječnici specijalisti koji su davno završili svoju edukaciju imaju obvezu stalnog praćenja novih metoda liječenja, usavršavanja na sve dostupne načine, bilo da je riječ o farmakološkom ili nefarmakološkom liječenju. Time bi se na institucionalan način stekle kompetencije za korištenje novih tehnologija u procesu liječenja naših bolesnika, a procesi evaluacije nastavnih tekstova i predavača na takvim tečajevima bili bi vrednovani od strane Hrvatske liječničke komore i visokog učilišta na kojem bi se tečaj održavao. Udarani val i laser visokog intenziteta spadaju u takve tehnologije, koje još nisu u potpunosti dostupne svim našim liječnicima; one nisu ni na popisu ugovorenih terapijskih procedura s državnim osiguravateljem, ali ih već ima dovoljno na našem "tržištu zdravlja", tako da se opravdano postavlja pitanje tko i na koji način aplicira te vrlo potentne, i potencijalno opasne, mehaničke i svjetlosne čimbenike liječenja kod brojnih korisnika.

Tečaj kao mjerilo za licenciranje

Potrebu za trajnim usavršavanjem na ovom području prepoznalo je i Hrvatsko društvo za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu (HDFRM) Hrvatskog liječničkog zbora (HLZ), koje je donijelo zaključak kako bi se ovakvi tečajevi, gdje se edukacija provodi od bazične razine do kliničkih spoznaja i stjecanja vještina aplikacije novih tehnologija, trebali koristiti kao mjerila za licenciranje liječnika specijalista fizikalne i rehabilitacijske medicine, koji bi polaganjem ispita na završetku dvodnevnog tečaja stekli pravo na licenciju za rad s novim tehnologijama, koje su

bile predmet edukacije. Zato se i pristupilo organizaciji tečaja za trajno usavršavanje liječnika iz područja primjene udarnog vala i lasera visokog intenziteta na Medicinskom fakultetu u Splitu 14. i 15. veljače. Tečaj je prvi put na našim prostorima (a i šire), uz potporu Stručnog društva HLZ-a i priznavanje od strane Hrvatske liječničke komore, povezano i objedinio anatomске osobine ugroženih dijelova lokomotornog sustava, patofiziološke karakteristike izvanzglobnih reumatskih bolesti, kliničke spoznaje o tim bolestima i terapijske mogućnosti novih tehnologija u procesu liječenja, uz praktičnu obuku rada s novim tehnologijama, koristeći pri tome znanje i iskustvo 11 nastavnika Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu te teoretsku opravdanost ovakvih načina liječenja, utemeljenu na dokazima pribavljenim od strane Cochrane ogranka u Hrvatskoj.

Standard za stjecanje novih kompetencija

Program tečaja, kojem je nazočilo 32 specijalista i specijalizanata fizikalne medicine i rehabilitacije, obuhvatio je brojna teoretska saznanja iznesena na predavanjima i omogućio stjecanje vještina kroz dvije vježbovne skupine svim sudionicima. Zanimljivo je pri tome naglasiti da je na tečaju bilo čak 10 kolega iz Slovenije. Za specijaliste će se ovakav način edukacije zasigurno pokazati kao dobar i kvalitetan način stjecanja novih kompetencija, koje nismo stekli osnovnim obrazovanjem i polaganjem specijalističkog ispita. Ujedno, ovo je i način da korištenje pojedinih tehnoloških noviteta uklopimo u nedvojbeno priznate brojne oblike fizikalne terapije, kojima suvereno vladaju specijalisti fizikalne medicine i rehabilitacije, sukladno licencijama za rad izdanim od strane Hrvatske liječničke komore.

* *pročelnik Katedre za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu Medicinskog fakulteta u Splitu, predsjednik HDFRM HLZ-a*

EU projekti: kuturnu baštinu u strukovne škole

Projekt implementacije kulturne baštine u kurikule predmeta strukovnih škola predstavlja pionirski pothvat koji bi u budućnosti trebao postati nezaobilazno mjesto spajanja kulturne baštine kao jedne od najvrjednijih odrednica identiteta i obrazovanja prilagođenog modernom tržištu rada

PIŠE: SUZANA
KAČIĆ BARTULOVIĆ

Želeći povezivati osnovne i srednje škole sa sveučilišnim sastavnicama u zajedničkim projektima te javnosti približiti pozitivne primjere njihove sinergije, započinjemo sustavno praćenje uspješnih projekata u koje su uključene obrazovne institucije, gospodarski i kulturni čimbenici te lokalna, županijska i regionalna tijela državne uprave. Krećemo od srednjoškolskoga strukovnog obrazovanja koje bi trebalo, kroz najavljene reforme, u bliskoj budućnosti postati obrazovna okosnica. Tendencija je kroz obrazovni sustav učinkovito pratiti zahtjeve tržišta rada kako bi vertikalna obrazovanja bila što prohodnija i učinkovitija.

Prvi projekt koji predstavljamo jest **Implementacija kulturne baštine u kurikule predmeta strukovnih škola kao čimbenik ekonomskog razvoja i zapošljivosti učenika**, koji je podržala Europska unija u sklopu IPA 4 programa „Modernizacija školskih kurikuluma u skladu s promjenjivim potrebama tržišta rada“, a cilj projekta je širenje znanja budućih strukovnjaka o raznim aspektima kulturne baštine te njezinim vrijednostima i potencijalima.

Znanje o kulturnoj baštini nužno treba biti uključeno u strukovno obrazovanje jer je veliki broj zanimanja, izravno ili neizravno, povezan s turističkom djelatnošću i baštinskim sektorom.

Pojednostavljeno, upravo će vozači, taksisti, trgovci, djelatnici u turizmu, prometu i drugim uslužnim djelatnostima kroz neposredan kontakt biti oni koji će utjecati na afirmaciju i razvoj svojih lokalnih sredina, svog zavičaja te promidžbe

Hrvatske u cjelini na europskoj i svjetskoj kulturnoj sceni.

Kulturna baština – predmetni školski sadržaj

Nositelj ovog EU projekta bila je Komercijalno-trgovačka škola u Splitu, zajedno s partnerima: Gospodarskom školom iz Varaždina, Hrvatskom udrugom poslodavaca, Uredom državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji te Prokulturom – Opservatorijem kulturnih politika - Split, Muzejom grada Splita i predavačima s čak četiri Sveučilišta: dr. sc. Hicela Ivon – Filozofski fakultet u Splitu; dr. sc. Joško Belamarić – Institut za povijest umjetnosti, Filozofski fakultet u Splitu; dr. sc. Srećko Goić, Ekonomski fakultet u Splitu; dr. sc. Neven Šerić, Ekonomski fakultet u Splitu; dr. sc. Valerija Barada, Sveučilište u Zadru, Odjel za sociologiju; dr. sc. Majda Tafra - Vlahović, Sveučilište u Dubrovniku, mr.sc. Predrag Pale – FER Zagreb.

Projekt je rezultat cjelodidnjenog interdisciplinarnog rada nastavnika i stručnjaka iz različitih područja s ciljem inoviranja sadržaja i pristupa strukovnog školstva u Republici Hrvatskoj znanjima o kulturnoj baštini kao temeljnom potencijalu hrvatskog razvoja.

Multidisciplinarnost obrazovnih ciljeva

Specifični ciljevi projekta su razvijanje metodologije i pripadajućeg priručnika za implementaciju kulturne baštine u postojeće strukovne kurikule u smislu suvremenih kompetencija, priznatih i podržanih širom Europe kao sredstvo ostvarenja kulturnog identiteta i gospodarskog razvoja, uz suradnju s regionalnim i sektorskim dionicima aktivnim na području kulturne baštine;

osvještavanje profesora i učenika o značaju znanja o kulturnoj baštini kao komparativnoj prednosti pri zapošljavanju u uslužnom sektoru, poboljšanje izgleda zapošljavanja i samozapošljavanja učenika u uslužnom sektoru kao i ostvarenje dijaloga među relevantnim društvenim partnerima u području kulturne baštine. Tijekom projekta održano je šest radionica, slijedio je ljetni kamp u Pučišćima na otoku Braču na kojem su sudjelovali nastavnici obiju škola kao i predstavnici drugih partnera, a u dogovoru voditelja i partnera Projekta te bračkih domaćina: Srednje klesarske škole u Pučišćima, Osnovne škole „Pučišća“, Turističke zajednice Supetar, Centra za kulturu Supetar i Ispostave Ureda državne uprave Supetar. Sudionici projekta posjetili su brojne kulturne znamenitosti otoka Brača i tako na najbolji način upoznali spoj baštine i poduzetništva. Tijekom terenske nastave učenici su uspjeli predstaviti stečeno znanje i kratke uratke potencijalnim poslodavcima, stvarajući tako socijalnu mrežu i povećavajući svoje buduće prilike za zapošljavanje.

Rezultati projekta

Nakon DEFCA evaluacije (Organizacijska jedinica za upravljanje strukturnim instrumentima), projekt je uvršten među tri projekta dobre prakse i kao ogledni primjer poslan je u Bruxelles. Sadržaji kulturne baštine uključeni su u sve projektom planirane nastavne predmete i realiziraju se bez teškoća. U ovoj školskoj godini Komercijalno-trgovačka škola razradila je kurikulum „Kulturna sakralna baština Splita i uže okolice“ koji bi se izvodio u budućnosti kao fakultativni program u strukovnim škola-

ma, a pripremaju i kurikulum za „Kulturnu baštinu Splita, Solina i Trogira“, uz partnerstvo Prokulture Split na čelu s dr.sc. Nansi Ivanišević.

Voditelj Projekta, prof. Ante Peruzović, ravnatelj Komercijalno-trgovačke škole u Splitu, o projektu kaže: „Komercijalno-trgovačka škola Split među prvim je prepoznala promjene na tržištu rada te potrebu za modernizacijom školskih kurikula. Stoga već niz godina ustrajemo na inoviranju pristupa odgoju i obrazovanju svojih učenika. Izrađeni metodološki priručnik distribuirao se na adrese brojnih strukovnih škola u Hrvatskoj i predstavlja putokaz za obogaćivanje kurikula sadržajima iz područja kulturne baštine, što će se svakako pozitivno odraziti na znanja učenika i njihovu priliku za budući osobni razvoj i zapošljavanje. Tijekom trajanja Projekta, profesori su se dodatno obrazovali na specijaliziranim radionicama koje su vodili eminentni stručnjaci iz područja kulturne baštine, informacijske i komunikacijske tehnologije, poduzetništva, marketinga, multikulturalizma i održivog razvoja. Stečeno znanje višestruko im je koristilo, osiguravajući pritom kontinuitet i održivost projekta u budućnosti. Ostale projektne aktivnosti uključivale su, između ostalog, nabavu vrijedne informatičke opreme za potrebe škole te organizaciju ljetnog kampa za sudionike Projekta. Ovaj Projekt, dakle, predstavlja pionirski pothvat koji bi u budućnosti trebao postati nezaobilazno mjesto spajanja kulturne baštine kao jedne od najvrjednijih odrednica identiteta i obrazovanja prilagođenog modernom tržištu rada. Zahvaljujemo svim sudionicima i nadamo se nastavku uspješne suradnje.“

MEFST - perjanica hrvatskog visokog obrazovanja

Dan Medicinskog fakulteta svečano je proslavljen 26. ožujka u amfiteatru fakultetske zgrade, a obilježavanju 18. obljetnice utemeljenja fakulteta prisustvovao je ministar znanosti, obrazovanja i sporta Vedran Mornar. Ministar Mornar je istaknuo da je Medicinski fakultet perjanica visokoobrazovnih studija u našoj zemlji, što je vidljivo iz rada sa studentima, odnosno visokim rezultatima prolaznosti na ispitima.

- Ponosan sam na ta postignuća, kao i na rezultate reakreditacije – istaknuo je ministar, naglasivši da će Ministarstvo pokušati pronaći model preko programskih ugovora za povećanje upisnih kvota.

Rektor Anđelinović se, čestitajući Medicinskom fakultetu rođendan, prisjetio ljudi i događaja koji su obilježili nastanak Fakulteta.

- Budućnost Medicinskog fakulteta je zacrtana, no može se napraviti iskorak. Primjerice, suradnja s Gradom Splitu na projektu zdravstvenog turizma te rad na novim znanstvenim projektima koji će biti na ponos Ministarstvu – poručio je rektor, čestitavši Upravi Fakulteta što svojim sredstvima rade na podizanju kvalitete studentskog standarda.

Gradonačelnik Splita Ivo Baldasar istaknuo je važnost povezanosti KBC-a Split i Medicinskog fakulteta. Također, uz stručno obrazovanje mladih istaknuo je iznimnu važnost kvalitete ljudskosti. U svom izvješću dekan splitskoga Medicinskog fakulteta

Ministar Vedran Mornar

ta prof. dr. sc. Dragan Ljutić se osvrnuo na povijest Fakulteta, istaknuvši kako je ova uprava nastojala održati kontinuitet. Izrazio je zadovoljstvo kvalitetom studija, uvođenjem novih studijskih programa te investicijama koje su napravili vlastitim sredstvima. Najponosniji su, kazao je dekan Ljutić, pozitivnim dojmovima stručnog povjerenstva za reakreditaciju koji su činili ugledni profesori iz Estonije, Cambridgea, Salzburga i Heidelberga. Naime, za vrijeme njihovog nedavnog posjeta Fakultetu bili su više nego impresionirani kvalitetom nastave, načinom rada, opremom laboratorija i predavaonica te kadrom koji bez obzira na nastavnu opterećenost svojim znanstvenim radovima spada u vrh znanstvene produkcije.

Priznanja

Proslava Dana Fakulteta bila je i prigoda da se nagrade najbolji studenti, ali i odaju ostala priznanja zaslužnim djelatnicima i odjelima Fakulteta te drugim pojedincima.

U znak priznanja za izvanredne rezultate postignute tijekom studija uručena je Dekanova nagrada studenticama i studentima: Petri Baković, Dariji Tudor, Danici Vuković, Dori Jakus, Petri Bajto, Mateji Dragun, Ivoni Mateljan, Katarini Jurčević, Miji Tranfić, Tanji Gović, Martini Sučić, Kadiru Eru, Loreni Kostrić, Mirni Župić, Karli Mišur-Milinković i Marini Šandrk. Najuspješnijim diplomiranim studentima uručene su pohvalnice: Tanji Miličević, Maji Mizdrak, Ani Šarić, Marinu Petriću, Sanji Šandrk, Tanji Mijački, Hrvoju Vučemiloviću, Pieru Marinu Živkoviću i Tini Sladić.

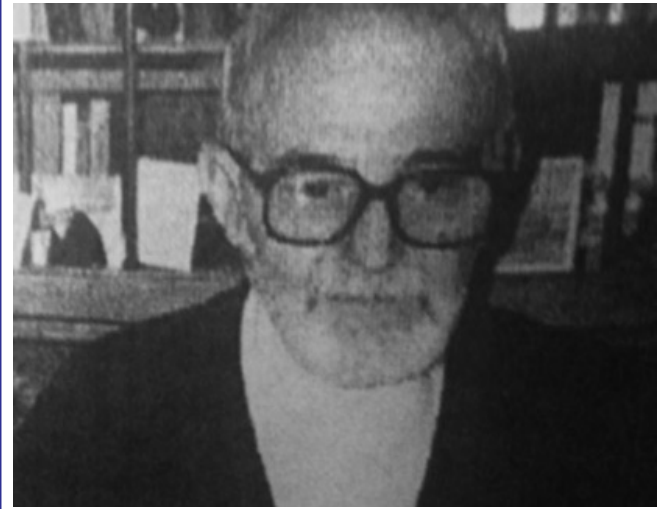
Za najkvalitetnije izvođenje nastave prema studentskoj anketi u akademskoj godini 2013./14. uručeno je priznanje Katedri za patologiju (na studiju Medicine) i Katedri za anatomiju za predmet Dentalna morfologija (na studiju Dentalne medicine). Za najkvalitetnije izvođenje nastave na studiju Medicine prema ocjenama studentske ankete u akademskoj godini 2013./14. uručena je pohvalnica prof. dr. sc. Snježani Tomić (iz redova znanstveno-nastavnih i nastavnih zvanja) i dr. sc. Nenadu Kunću (iz redova suradničkih zvanja).

Za najkvalitetnije izvođenje nastave na studiju Dentalne medicine prema ocjenama studentske ankete u akademskoj godini 2013./14. uručena je pohvalnica: izv. prof. dr. sc. Katarini Vilović (iz redova znanstveno-nastavnih i nastavnih zvanja), i dr. sc. Ivani Mrklić (iz redova suradničkih zvanja). Pohvalnica voditelju najuspješnijeg znanstvenog projekta u akademskoj godini 2013./14. uručena je prof. dr. sc. Željku Dujiću.

Pohvalnica autorima najboljeg rada izrađenog na Medicinskom fakultetu u Splitu u akademskoj godini 2013./14. uručena je Mariju Malićkom (u polju temeljnih medicinskih znanosti), izv. prof. dr. sc. Ivani Marinović-Terzić (u polju temeljnih medicinskih znanosti), doc. dr. sc. Vesni Boraski Perici (u polju temeljnih medicinskih znanosti) i izv. prof. dr. sc. Viktoru Čiliću (u polju kliničkih medicinskih znanosti). Pohvalnica autoru najboljeg nastavnog štiva u ak. god 2013./2014. uručena je prof. dr. sc. Izetu Hozi.

Zahvalnica umirovljenim nastavnicima za znanstveni i stručni doprinos rastu i razvoju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu uručena je izv. prof. dr. sc. Vedranu Radoniću, izv. prof. dr. sc. Mladenu Rakiću, prof. dr. sc. Srđani Čulić, izv. prof. dr. sc. Korneliji Miše, prof. dr. sc. Jugoslavu Bagatinu, prof. dr. sc. Lovri Bojiću, izv. prof. dr. sc. Boži Boti, prof. dr. sc. Stipanu Jankoviću. Priznanje za znanstveni doprinos razvoju Medicinskog fakulteta u Splitu uručeno je prof. dr. sc. Ivanu Đikiću i izv. prof. dr. sc. Igoru Rudanu, priznanje za promicanje ugleda Medicinskog fakulteta izv. prof. dr. sc. Liviji Puljak, a za osobni doprinos razvoju Medicinskog fakulteta u Splitu prof. dr. sc. Goranu Dodiću. Zahvalnica za dugogodišnju potporu i uspješnu suradnju s Medicinskim fakultetom u Splitu dodijeljena je županu Zlatku Ževrnji, a povelja za iznimne zasluge iz područja medicine dodijeljena je prof. dr. sc. Josipu Paladinu.

sveučilišni život

Petar Gugić

‘Krivudavi putevi života’ Petra Gugića

Autobiografski rukopis Petra Gugića *Krivudavi putevi života*, tiskan 2014. u zakladi Bošković, koji se sastoji od 30-ak novela, sasvim je osobita knjiga. Osobita prvenstveno zbog osobitosti životnog puta prof. dr. sc. Petra Gugića, umirovljenog redovnog profesora splitskog FESB-a koji je svoje umirovljeničke dane u knjizi nazvao *umirovljeničkim nemir*.

Da krenemo od kraja: Spomenicu Domovinskog rata ovaj je sveučilišni profesor zaslužio kao umirovljenik; ukupan životni put u socijalističkoj Jugoslaviji bio je put znanstvenog i pedagoškog uspona pri kojem je odgojio generacije studenata i dao značajne znanstvene doprinose u bioelektronici i računarstvu. U predumirovljeničkim danima najveći dio svoje nemale energije prof. Gugić posvetio je javnim angažmanima, ne samo u struci. No, pravi značaj njegove profesorske karijere ne može se razumjeti bez uvida u najdramatičnije dane njegova života – domobransko školovanje za pilota NDH, predaju partizanima, zarobljenički logor... I u trud da svoju energiju potom preusmjeri na studij koji ga je odveo gore ocrtanom karijernom putu. Pritom nije nevažna ni činjenica da je njegovo opredjeljenje za vojni poziv rezultat odrastanja u obitelji koja mu nije mogla plaćati školovanje... Bez obzira kojom konačnom ocjenom vrednovali literarnu dimenziju Gugićeve knjige, nema ni-

kakve sumnje da su događaji izneseni istinito, da knjiga nije ni ideološki ni politički opterećena, i da će „dati poticaj svima da zbog materijalnih i drugih poteškoća ne posustanu u svom školovanju, da budu uporni u svladavanju prepreka, da budu marljivi, iskreni i s izraženom voljom da ostvare zadani životni cilj“ kako u Predgovoru piše urednik knjige dr. sc. *Franko Mirošević*. Svi zainteresirani knjigu mogu nabaviti u splitskoj knjižari *Morpurgo*.

Koristeći priliku da profesor Petru Gugiću čestitam 91. rođendan kojeg će napuniti upravo sutradan nakon izlaska ovog prikaza, želimo dodati da Profesor Gugić spada u one vrlo malobrojne koji su u svojim poštovanim godinama uspjeli ispuniti onu obvezu pred kojom se nalaze svi kojima je dan dug i plodan život – obvezu da mudrost koju su stekli na ovom svijetu, ovdje Svijetu i vrate. **DČM**

COCHRANE JE NEPROFITNA MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA KOJA PROMIĆE MEDICINU UTEMELJENU NA DOKAZIMA

7. HRVATSKI COCHRANE SIMPOZIJ

IZRADA I PROVEDBA KLINIČKIH SMJERNICA U ZDRAVSTVU

Ponedjeljak, 11. svibnja 2015.
Sveučilište u Splitu, Medicinski fakultet

www.cochrane.hr / cochrane_croatia@mefst.hr / tel. +385 (0)21 557 923

zagreb

Sveučilište u Zagrebu i HRT potpisali Sporazum o suradnji

Sveučilište u Zagrebu i Hrvatska radiotelevizija potpisali su 13. ožujka 2015. Sporazum o suradnji kojim se definiraju načela dugoročne suradnje između tih dviju institucija. Osim uzajamne stručne i tehničke pomoći, dogovarat će se i pomoć u stručnim kadrovima u svrhu realizacije prijenosa važnih događaja od javnih interesa vezanih za Sveučilište, organiziranje i provedba zajedničkih stručnih skupova, suradnja u ostvarivanju vizualnih i audiovizualnih djela u zajedničkoj produkciji, razvoj programa medijske pismenosti u suradnji sa sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu te razmjena sadržaja sa studentskima medijima.

Također je dogovoren zajednički nastup prema javnosti vezano za istraživanja i razvoj, stručne radionice, inovativne projekte i projekte transfera tehnologije te razvoj strateških partnerstava i zajedničko prijavljivanje europskih projekata. Istaknuto je sudjelovanje profesora i studenata u nadolazećim projektima te organiziranje stručne prakse studenata Sveučilišta u Zagrebu i njihova usavršavanja u audiovizualnom području. (UNIZG)

Medicinskom fakultetu dodijeljen certifikat za kvalitetu CeQuint

Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu dodijeljen je u Parizu 27. veljače Certifikat za kvalitetu internacionalizacije Integriranog preddiplomskog i diplomskog studija medicine na engleskom jeziku – CeQuint. U ime Medicinskoga fakulteta to važno priznanje primio je akademik Davor Miličić, dekan Fakulteta, čime je upravo Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu prvi fakultet u Europskoj uniji iz područja biomedicine kojemu je dodijeljen takav certifikat.

CeQuint je projekt Europskoga konzorcija za akreditaciju u području visokog obrazovanja (ECA) koji objedinjuje 14 nacionalnih agencija zaduženih za licenciranje i akreditaciju sveučilišta i pojedinih fakulteta/visokih učilišta zemalja članica EU-a. Hrvatska Agencija za visoko obrazovanje (AZVO) također sudjeluje u spomenutom konzorciju. Cilj je projekta CeQuint postaviti jasne kriterije za procjenu uspješnosti internacionalizacije nekog visokškolskog učilišta. To je iznimno važno zbog niza europskih programa koji stimuliraju prekograničnu suradnju i razmjenu u području visokog obrazova-

nja i znanstvenih istraživanja. Tako se procjenjuje da će samo u programu Erasmus plus tijekom 2015. sudjelovati oko 3,5 milijuna studenata i sveučilišnih nastavnika, koji će ostvariti razne oblike mobilnosti. Stoga se internacionalizacija, odlazna i dolazna mobilnost smatra važnim pokazateljem kvalitete visokog obrazovanja. Studij medicine na engleskom jeziku osnovan je 2002. s osnovnim ciljem da omogući Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu sudjelovanje u spomenutim EU-ovim programima mobilnosti. Trenutačno Studij pohađa 250 studenata iz 29 zemalja svijeta, ponajviše iz Kanade, Sjedinjenih Američkih Država, Izraela, Njemačke, Austrije, Švedske i Francuske, a već četiri generacije diplomiranih liječnika proizašle iz ovog studijskog programa rade diljem EU-a, SAD-a i Kanade. Važno je istaknuti da pored Studija medicine na engleskom jeziku i voditeljstva, odnosno sudjelovanja u nizu prestižnih međunarodnih znanstvenih projekata, Medicinski fakultet održava i doktorski studij na engleskom jeziku Biomedicine and Health Sciences. (UNIZG)

Sporazum o projektu Upravljanje znanjem

Potpisivanjem sporazuma u Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu 16. ožujka je i službeno obilježen početak projekta „Upravljanja znanjem“. Projekt je to koji povezuje znanstvenu zajednicu i gospodarstvo, a sporazum su potpisali rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Damir Boras, dekan Filozofskog fakulteta prof. dr. sc. Vlatko Previšić, dekan Fakulteta elektrotehnike i računarstva prof. dr. sc. Mislav Grgić, predsjednik Uprave KONČAR Darinko Bago, predsjednik Uprave KONČAR – Inženjeringa za energetiku i transport Mišo Jurković, te predsjednik Uprave KONČAR – Instituta za elektrotehniku dr. sc. Siniša Marijan.

Ideja projekta je prikupiti na jednom mjestu tacitna (nezapisana) znanja i vještine koje pojedinci imaju o nekom području, sistematizirati ih, te dati na raspolaganje drugima ili na temelju njih raditi analize i donositi poslovne odluke. Naime, budući da znanje predstavlja ključan element suvremenog poslovanja, sve se veća važnost pridodaje njegovu prikupljanju te učinkovitoj raspodjeli i korištenju.

Projekt „Upravljanja znanjem“ omogućit će učinkovito upravljanje svim sastavnicama intelektualnog kapitala neke organizacije, što će rezultirati povećanjem učinkovitosti, a time i tržišne konkurentnosti. Inicijativu za suradnju na projektu pokrenuo je KONČAR koji

Projekt povezuje gospodarstvo i znanstvenu zajednicu, a u njemu sudjeluju Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet te Fakultet elektrotehnike i računarstva, kao i društva grupe KONČAR

je, unutar Grupe, već započeo s razvojem upravljanja znanjem u strateškim područjima poslovanja.

Stvaranje baza znanja

Zbog znanstvenoistraživačke prirode projekta i mogućnosti šireg društvenog značaja KONČAR se povezao s akademskom zajednicom, a s obzirom na to da je riječ o multidisciplinarnom području, ostvarena je suradnja s više fakulteta.

Krajnji cilj projekta „Upravljanja znanjem“ stvaranje je baza znanja, implementacija u organizacije koje sudjeluju o projektu te nudenje Sustava upravljanja znanjem na tržišta.

Voditelj projekta je KONČAR – Inženjering za energetiku i transport, a područja

znanja koja će biti obuhvaćena projektom su: ljudski resursi, učenje, obrada prirodnih jezika, poslovni procesi i tehnologije, tržište te intelektualno vlasništvo i inovacije. S obzirom na značajan opseg sustava upravljanja znanjem svaki sudionik će imenovati mentore i koordinate koji će u sljedećem razdoblju definirati sve elemente projekta te njegovu provedbu.

„Ovaj projekt je potvrda već tradicionalne intenzivne suradnje KONČARA s visokoobrazovnim institucijama. Kako ideja projekta počiva na tome da se podaci ne prikupljaju administrativnom prisilom na zaposlenike, nego automatizmom kroz strukturirane radne procese, smatramo da Sustav upravljanja znanjem

može djelovati sinergijski pozitivno. Nadamo se da će rezultat zajedničkog djelovanja na ovom području biti i unapređenje suradnje znanstvenih institucija i gospodarskih subjekata, ali i povezivanje sa stručnjacima u svijetu koji se bave sličnim projektima, izjavio je Darinko Bago, predsjednik Uprave KONČARA.

„Sveučilište u Zagrebu ovim Sporazumom pokazuje da uspješno ostvaruje suradnju gospodarstva i Sveučilišta te sastavnica ne samo iz područja tehničkih, nego i društvenih znanosti koje kroz iskazani interes gospodarstva dokazuju svoju kvalitetu i izvrsnost.“, istaknuo je rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Damir Boras. (UNIZG)

U Zagrebu pokrenuta Sveučilišna inovacijska mreža

Svečanim potpisivanjem članskih deklaracija, u auli Rektorata Sveučilišta u Zagrebu, 17. ožujka je pokrenuta i javnosti predstavljena Sveučilišna inovacijska mreža. Sveučilište u Zagrebu u suradnji s partnerima odlučilo je pokrenuti Sveučilišnu inovacijsku mrežu kako bi osiguralo da znanja i tehnologije razvijene u Hrvatskoj pridonese globalnoj konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva i potaknu regionalni razvoj.

Između ostalog, članovi Sveučilišne inovacijske mreže dijelit će međusobno svoja znanja i ideje te stvarati i prenositi znanja i informacije, povezivati partnere koji traže i nude inovativna rješenja različitih problema, uspostavljati izravan dijalog s europskim i nacionalnim tijelima državne vlasti i agencijama uključenima u istraživanje, razvoj i inovacije, a bit će u mogućnosti i brzo okupiti raznovrsne timove koji će razvijati nove koncepte i projektne prijedloge.

Sveučilišna inovacijska mreža povezuje članove iz jav-

Sveučilišna inovacijska mreža povezuje članove iz javnog i privatnog sektora koji će, dijeleći znanje, ideje i rad, imati mogućnost stvoriti raznolik i dobro povezanu inovacijsku zajednicu

nog i privatnog sektora koji će, dijeleći znanje, ideje i rad, imati mogućnost stvoriti raznolik i dobro povezanu inovacijsku zajednicu koja je sposobna predvidjeti, stvarati i reagirati na prilike koje joj se pružaju, a s ciljem stvaranja novih vrijednosti. Cilj je mreže stvoriti temelj za održivu međuinstitucijsku razmjenu iskusta-

va i međusobnu podršku, a u svrhu jačanja inovacijskog sustava. Djelovanjem Mreže maksimalno će biti iskorištene mogućnosti koje proizlaze iz članstva u EU i regionalnih inicijativa za dobrobit članova Mreže, hrvatskoga gospodarstva i društva.

Tijekom svečanoga potpisivanja, Sveučilišnoj inova-

cijskoj mreži pristupilo je 14 sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, partneri na projektu BI-STEC, kao i Sveučilište u Rijeci, Hrvatska mreža poslovnih anela – CRANE, Hrvatska gospodarska komora, Tehnološki park Varaždin, Tehnološko-inovacijski centar Medimurje, Tehnološki park Zagreb, te tvrtke Altpro d.o.o., Pliva Hrvatska d.o.o., Genera d.d. i SD Informatika d.o.o.

Članske deklaracije kojima su ove institucije i tvrtke pristupile Sveučilišnoj inovacijskoj mreži potpisali su njihovi čelnici. Na svečanosti potpisivanja, prisutnima u auli Rektorata obratio se prorektor za inovacije, transfer tehnologije i komunikacije Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Miljenko Šimpraga, nakon čega je Sveučilišnu inovacijsku mrežu predstavila voditeljica Ureda za transfer tehnologije Sveučilišta u Zagrebu dr. sc. Vlatka Petrović.

Očekuje se da će Sveučilišnoj inovacijskoj mreži u sljedećem razdoblju pristupiti veći broj institucija i tvrtki. (UNIZG)

KREATIVNOST I INOVATIVNOST za uspješnije društvo

Piše:
MAJA ŽEPEC

Kao nastavak javnih predavanja u sklopu tribine „Inovacije i transfer tehnologije – poticaj gospodarskoga razvoja Hrvatske“, 4. ožujka održan je okrugli stol u auli Rektorata na Sveučilištu u Zagrebu pod nazivom „Kreativnost kao pokretač društva – kreativnost i inovativnost za uspješnije društvo“, u organizaciji Sveučilišta u Zagrebu, Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu i HAZU u partnerstvu s Udrugom inovatora Hrvatske. Okrugli je stol otvorio niz pitanja o ulozi kreativnosti i inovativnosti u postojećim sustavima obrazovanja te o načinima na koji ti važni resursi utječu na promjene u gospodarstvu i društvu. Rektor Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Damir Boras otvorio je skup ključnim pitanjem: „Može li kreativnost pokrenuti društvo i kako ju uklopiti u razvojnu komponentu društva?“ te zaključio kako je siguran da može, te dodao da je „potrebno one koji vide nešto izvan ustaljenih obrazaca ponašanja pripremiti kroz svestupnije obrazovanje i dati im prednost u pokretanju društva.“

Rast sektora kreativnih i kulturnih industrija

Dr. sc. Boris Jokić, voditelj Ekspertne radne skupine za kurikularnu reformu Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije RH, naglasio je kako je važno otvoriti prostor

Kreativnost je prepoznata kao ključna sposobnost i temelj konkurentnosti na današnjem tržištu kompetencija

i vrijeme za kreativnost razbijanjem predmetnosatnog sustava u školama i time stvoriti prostor za projektnu nastavu i stvarnost te školu približiti stvarnom iskustvu djece, dok je dekan Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu Aleksandar Battista Ilić istaknuo kako treba razvijati različite vrste pismenosti među kojima je i vizualna, kao dominantna komunikacija globalnog svijeta.

Da kreativnost nije samo problem umjetničkog područja već šira društvena i gospodarska potreba, potvrdio je profesor na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu Mislav Ante Omazić, koji je naglasio kako je kreativnost prepoznata kao ključna sposobnost i temelj konkurentnosti na današnjem

turbulentnom tržištu kompetencija. „Hrvatsko gospodarstvo vapi za poticanjem razvoja kreativnih industrija“, naglasila je Ivana Nikolić Popović iz Hrvatskog klastera konkurentnosti kreativnih i kulturnih industrija: „Kreativne i kulturne industrije su, ekonomski gledano, sektor koji uz jako mala ulaganja u razvoj stvara dodanu vrijednost svih industrija, pokreće zrele industrije, generira inovacije, zapošljava mlade i generalno razvija prepoznatljivost gospodarstva, proizvoda, ali i Hrvatske u cjelini. Kreativne i kulturne industrije u Europskoj uniji zapošljavaju više od 8,5 milijuna ljudi i pridonose s 4,5 posto BDP-a. Sektor kreativnih i kulturnih industrija je čak i u krizi ostvario rast zapošljavanja od 0,7

posto dok su svi ostali sektori bilježili pad.“

Primjer 'Kreativnog laboratorija'

Poduzetnik i pokretač Zagrebačkog inkubatora poduzetništva Ivo Špigel, smatra da je inovativnost i kreativnost bilo koje ekosustava direktno povezana s etničkim „miksom“ ljudi koji ga čine. „Naša sveučilišta moraju postati atraktivna profesorima i studentima sa svih strana svijeta. Tek kad se na zagrebačkim fakultetima u aulama i predavaonicama bude vidio i osjetio miks jezika, boja, rasa, frizura, glazbe i kuhinja sa svih strana svijeta – tek onda će i naše kompanije znati da imaju prilike zaposliti najbolje globalne talente.“

Prerok Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Miljenko Šimpraga smatra da je iskustvo koje Sveučilište u Zagrebu ima zajedno s ostalim institucijama iz područja znanosti i tehnologije nužno otvoriti gospodarstvu i dati potporu tvrtkama koje nemaju vlastitih potencijala za razvoj. Kao inovativni obrazovni program Sveučilišta u Zagrebu je istaknut predmet Kreativni laboratorij koji zajednički izvodi šest fakulteta, Akademija likovnih umjetnosti, Fakultet elektrotehnike i računarstva, Studij dizajna/Arhitektonski fakultet, Muzička akademija, Ekonomski fakultet, PMF/Studij fizike i u njemu studenti različitih fakulteta rade u interdisciplinarnim timovima na konkretnim proizvodnim, socijalnim i kulturnim i kroz to stječu relevantne kompetencije.

zagreb

Dodijeljene nagrade 'Zlatni indeks' za 2014.

Na svečanosti održanoj 20. ožujka u Hrvatskome državnom arhivu dodijeljene su nagrade „Zlatni indeks 2014.“ poduzećima koja su svojim angažmanom najviše pridonijela studentskoj zajednici u prethodnoj godini. Nagradom Zlatni indeks želi se ne samo nagraditi nego i predstaviti sva ona poduzeća i institucije koje svojim radom, djelovanjem i svim ostalim aktivnostima na bilo koji način sudjeluju u studentskomu životu, potpomažu aktivnosti udruga ili sudjeluju u nekim od njihovih projekata. Ovaj projekt djeluje na nacionalnoj razini te osim poduzeća iz cijele Hrvatske, okuplja i studente sa svih javnih sveučilišta u Hrvatskoj u Povjerenstvo koje odlučuje o dobitnicima.

Na samom početku svečanosti sudionike su pozdravili prorektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Miljenko Šimpraga i predstavnik Hrvatske gospodarske komore Petar Mišević. Studenti su dodijelili ukupno 10 nagrada u 5 kategorija i 2 posebne nagrade žirija, a odluku o dobitnicima donijelo je Povjerenstvo koje su činili predstavnici svih javnih sveučilišta u Republici Hrvatskoj. Za svaku kategoriju dodjeljivala se nagrada posebno za velika i posebno za srednja i mala poduzeća. Ove godine ostvaren je rekordan broj prijava te je čak 56 poduzeća bilo u utrci za ovu prestižnu nagradu, što pokazuje kako je nagrada „Zlatni indeks“ sve prepoznatljivija i cijenjenija u poslovnoj i studentskoj zajednici. Za najviše organiziranih praksi u 2014. godini nagrađeni su Infinum i PLIVA, a u kategoriji stipendija najviše su se iskazali Rockwool Adriatic i PLIVA. Za ulaganje u studentske udruge i projekte nagrađeni su AVL-AST i Lidl, a za stručnu potporu i ulaganje te organiziranje studentskih projekata nagrade su otišle u ruke poduzeća Microsoft Hrvatska i INA. Posebne nagrade žirija za iznimno djelovanje i veliki doprinos u čak nekoliko kategorija dodijeljene su poduzećima Zagrebačka banka i Nestle. Ove su godine odluku o pobjedniku u kategoriji najboljega imidža donosili studenti s deset najvećih hrvatskih fakulteta.

Prema istraživanju tvrtke Hendal, partnera projekta, poduzeća koja uživaju titulu najboljega imidža među studentima su PLIVA i L'Oreal Adria. Projekt Zlatni indeks petu je godinu zaredom organizirala studentska udruga eSTUDENT uz potporu svih hrvatskih sveučilišta, posebice Sveučilišta u Zagrebu, te partnera projekta.

(UNIZG)

Održana BISTEC Inovacijska konferencija

U prepunoj auli Rektorata Sveučilišta u Zagrebu okupilo se 17. ožujka više od 90 predstavnika akademske zajednice, industrijskog i javnog sektora kako bi sudjelovali na Inovacijskoj konferenciji u sklopu EU projekta „BISTEC - Building innovation support through efficient cooperation network“ koji provodi Sveučilište u Zagrebu vrijednog gotovo 800 tisuća eura, koji su financira Europska unija putem europskog programa IPA iznosom od 663 tisuće eura.

Projekt je pokrenut 2013. godine radi unaprjeđenja kapaciteta visokoškolskih i istraživačkih institucija za transfer tehnologije i inovacije, uz poticanje suradnje s industrijom, investitorima, javnim institucijama i ostalim dionicima u procesu komercijalizacije istraživačkih potencijala Sveučilišta. Sveučilište u Zagrebu koordinator je projekta u kojemu sudjeluje i 17

sastavnica toga sveučilišta, Sveučilište u Rijeci, nekoliko institucija i organizacija iz Hrvatske, te partneri iz Slovenije i Srbije.

Iskustva iz prve ruke

Tijekom provedbe projekta svi okupljeni imali su uzajamnu korist, neki kroz povezivanje s investitorima, neki putem edukacija, korisnih informacija o mogućnostima financiranja, patentiranja, zaštite intelektualnog vlasništva,

tva, komercijalizacije, neki su koristili konkretnu podršku stručnjaka Sveučilišta pri transferu tehnologije i zaštiti intelektualnog vlasništva, a samo Sveučilište izgradilo je svoje kapacitete u području transfera tehnologije i postavilo temelje za upravljanje intelektualnim vlasništvom na razini svih sastavnica.

Izlaganja su održali dekanica Tekstilno-tehnološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Sandra

Bischof na temu tehnološkog mapiranja i Razvojne strategije TTF-a, dekan Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije prof. dr. sc. Bruno Zelić s nazočnima je podijelio jedinstveno iskustvo u pokretanju sveučilišne spin-off tvrtke Comprehensive Water Technology d. o. o., prof. dr. sc. Damir Zarko predstavio je rezultate znanstvenog istraživačkoga rada u području elektrostrojarstva nastalog u suradnji studenata i profesora na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu i podijelio iskustva u njihovoj komercijalizaciji, a mr. sc. Smiljka Vikić-Topić, voditeljica Ureda za znanost i transfer tehnologije u Centru za translacijska i klinička istraživanja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i KBC-a Zagreb govorila je o specifičnosti transfera tehnologije u području biomedicine.

(UNIZG)

Vijeće Europe i Pravni fakultet organizatori regionalne konferencije

U organizaciji Vijeća Europe i Pravnog Fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 12. i 13. ožujka 2015. u Zagrebu se održala regionalna konferencija „Učinkovita uporaba nacionalnih pravnih sredstava u domaćim pravnim postupcima te supsidijarna uloga Europskoga suda za ljudska prava“. Konferencija se održala u zgradi Hrvatskog državnog arhiva i hotelu „Westin“, a na njoj su sudjelovali vodeći pravni stručnjaci iz Vijeća Europe te zemalja jugoistočne Europe. Konferencija predstavlja

prvi skup ovakve vrste koji je na jednom mjestu okupila suce najviših sudova u regiji, odvjetnike, znanstvenike i predstavnike nevladinih organizacija koje se bave zaštitom ljudskih prava, a omogućila je razmjenu ideja i iskustava u primjeni standarda Europskog suda za ljudska prava pred nacionalnim sudovima. Na konferenciji se posebno raspravljalo o odnosu Europskog suda za ljudska prava, nacionalnih ustavnih sudova te nacionalnih vrhovnih i visokih sudova.

(UNIZG)

zagreb

Međunarodna konferencija o šumarskom inženjerstvu

Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu organizirao je međunarodnu znanstvenu konferenciju Šumarsko inženjerstvo - sadašnje stanje i budući izazovi u povodu 40 godina izlazenja časopisa Croatian Journal of Forest Engineering (CROJFE) i 10 godina izlazenja časopisa Nove mehanizacije šumarstva (NMS). Konferencija se održala od 18. do 20. ožujka 2015. na Šumarskom fakultetu u Zagrebu i Nastavno-pokusnom šumskom objektu u Zalesini. Suorganizatori su vodeće međunarodne šumarske organizacije – IUFRO i FORMEC, zatim Hrvatska komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije (HKIŠDT), Hrvatsko šumarsko društvo (HŠD), Akademija šumarskih znanosti (AŠZ) i dr. Na konferenciji je sudjelovalo oko 250 sudionika iz Hrvatske i inozemstva, a cilj je bio predstavljati najnovijih istraživanja i razmjena informacija povezanih sa znanstvenim, nastavnim i stručnim radom u području šumarskoga inženjerstva. Predavači su bili vodeći šumarski znanstvenici i stručnjaci iz zemlje i inozemstva. Prije punih 40 godina iz tiska je pod nazivom Mehanizacija šumarstva izašao prvi broj hrvatskoga znanstveno-stručnoga časopisa koji se bavio jednim užim područjem šumarstva – šumarskim inženjerstvom. U tom razdoblju časopis je objavom novih spoznaja i rezultata istraživanja odigrao važnu ulogu u unaprjeđenju svih područja pridobivanja drva, a od 2005. kao sljednici pokrenuta su dva nova časopisa: Croatian Journal of Forest Engineering i Nove mehanizacije šumarstva. Časopisi su priznati u međunarodnom okruženju koji objavljuju znanstvene radove iz šumarskoga inženjerstva nastale na osnovi teorijskih ili iskustvenih spoznaja. Izdavači časopisa su Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije i Hrvatske šume d. o. o. Zagreb (HŠ).

T.D.

Dan digitalnih repozitorija 2015. u Srcu

Nakon prošlogodišnjega vrlo posjećenog događanja, i ove je godine Sveučilišni računski centar (Srcu) organizirao Dan digitalnih repozitorija, 18. ožujka 2015. u Srcu u Zagrebu. Cilj je događanja na jednome mjestu okupiti sve koji razvijaju i održavaju digitalne repozitorije, ili to tek namjeravaju, a radi razmjene znanja i iskustava. U okviru aktivnosti vezanih uz podatkovnu infrastrukturu, Srcu posebnu pažnju posvećuje promoviranju sustavne brige za prikupljanje, čuvanje i objavljivanje podataka u sustavu obrazovanja i znanosti.

T.D.

'Nepotrebno je nekome potrebno'

Humanitarnim projektom "Nepotrebno je nekome potrebno" organiziralo se prikupljanje knjiga za udrugu "Mali zmaj" (Društvo za poboljšanje kvalitete života siromašne i nezbri-nute djece). Očekuje se da će akcijom četiristo obitelji diljem Hrvatske dobiti knjige. eSTUDENTov novi projekt okuplja sve humanitarce koji vole kulturu, obrazovanje i darivanje. U skladu s prošlogodišnjim božićnim prikupljanjem odjeće i potrepština, sada su se prikupljale knjige svih žanrova, za sve dobne skupine, a sve knjige (i lektira) bit će donirane siromašnim i potrebitim obiteljima. Doniranje knjiga organizirano je na Prirodoslovno-matematičkom, Filozofskom i Ekonomskom fakultetu do 27. ožujka.

T.D.

Obrazovanje ne može biti jedina aktivnost

Split, 17. ožujka,
Sveučilišna knjižnica,
predavanje dekana
Ekonomskog
fakulteta Sveučilišta
u Rijeci Herija Bežića
o Studentskim
poduzećima
BOŽIDAR VUKIČEVIĆ/
CROPIX

Heri Bezić, dekan Ekonomskog fakulteta u Rijeci: 'Vrlo ograničene mogućnosti zapošljavanja u Hrvatskoj potaknule su nas da napravimo zaokret i usmjerimo sadašnje i bivše studente na ostvarivanje vlastitih poduzetničkih ideja, što je do sada rezultiralo s čak šest osnovanih poduzeća'

RAZGOVARAO:
VJEKO PERIŠIĆ

Dekan Ekonomskog fakulteta u Rijeci prof. dr. sc. Heri Bezić 17. je ožujka u Sveučilišnoj knjižnici u Splitu održao predavanje na temu: "Studentska poduzeća". Dekan Bezić tom je prigodom predstavio projekt u sklopu kojeg je riječki Ekonomski fakultet iz vlastitih sredstava osnovao već šest poduzeća. Predavanju su nazočili rektor i prorektori Sveučilišta u Splitu, dekani sastavnica, te studenti i alumni Sveučilišta u Splitu. O važnoj temi studentskog i akademskog poduzetništva tim smo povodom razgovarali s dekanom Bezićem.

Koji su motivi i razlozi vašeg pionirskog angažmana na osnivanju start-up tvrtki?

Više je razloga zbog kojih smo pokrenuli projekt studentskog poduzetništva. Temeljni je razlog što smatramo da se akademska zajednica mora uključiti u rješavanje gorućih problema hrvatskoga gospodarstva. Prije svega mislim na veliku nezaposlenost, a naročito veliku nezaposlenost mladih. Drugi razlog, usko povezan s problemom nezaposlenosti, je nedovoljno razvijeno poduzetništvo i kutura poduzetništva u Hrvatskoj. Kroz razvoj studentskog poduzetništva željeli smo i približiti praksu studentima. Preuzeli smo na sebe ulogu koja nije vezana isključivo na obrazovanje i istraživanje, već želimo biti i partner u zapošljavanju, poticanju suradnje s javnim i privatnim sektorom. Obrazovanje ne može i ne smije biti jedina

Šest osnovanih poduzeća i jedno u osnivanju

Fakultet ima dva poduzeća u potpunom vlasništvu i četiri u zajedničkom vlasništvu sa studentima, dok je još jedno u fazi osnivanja. Od dva poduzeća u potpunom vlasništvu jedno se bavi pružanjem usluga jedinicama lokalne uprave i samouprave, a drugo pružanjem usluga gospodarstvu. Oba vrlo uspješno posluju sa zavidnom referentnom listom i renomiranim partnerima.

Centar za lokalni ekonomski razvoj (CLER d.o.o.) osnovao je 2012. godine Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci. Osnivanje Centra logičan je slijed odgovora na potrebe društva za postojanjem institucije koja će u potpunosti, holističkim pristupom obuhvatiti sve segmente upravljanja lokalnim ekonomskim razvojem.

Centar za inovativnost i transfer znanja Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci osnovan je s jedne strane radi iskorištavanja potencijala i znanja koje pruža Fakultet kako bi zadovoljio nove gospodarske interese, dok je s druge strane njegova uloga da potencira odnose s međunarodnim i domaćim institucijama, znanstvenicima, poduzetnicima i studentima. Temeljna je zadaća pružanje istraživačko-razvojnih usluga, stručnog savjetovanja u poslovanju i upravljanju gospodarskim subjektima. Prvo studentsko poduzeće u zajedničkom vlasništvu studenata i Fakulteta koje smo osnovali 2014. je poduzeće **Funcore d.o.o.** Radi se o studentima koji još studiraju na diplomskom studiju te su odlučili za vrijeme ljetne sezone u Istri, u sklopu jednog hotelskog kompleksa otvoriti zabavne sadržaje za sve generacije posjetitelja. Prvi poduzetnički izazovi i iskustva zasigurno će obilježiti

njihov budući razvoj.

Particula grupa d.o.o. pruža konzultantske usluge za poslovni razvoj malih i srednjih poduzeća temeljene na principima tzv. „bio-based ekonomije“. Slijedom naglog porasta potražnje i interesa za obnovljivim izvorima energije, tvrtka svojim klijentima pruža mogućnosti savjetovanja u vezi strateškog razvitka svojih proizvodnih procesa, pritom koristeći resurse svojih partnera i Ekonomskog fakulteta kako bi se klijentima pružile mogućnosti financiranja putem sredstava iz fondova Europske unije.

C&HIT d.o.o. se bavi poslovnim savjetovanjem, podukama i tečajevima iz područja poslovanja i upravljanja, organiziranjem sajмова, kongresa, manifestacija, te pružanjem informatičkih usluga. Posebna usluga koju pruža je digitalizacija tiskanih materijala.

ZP d.o.o. je poduzeće koje se bavi digitalizacijom turističkih sadržaja. Aplikacija za mobilne uređaje s nizom novih i inovativnih rješenja približava cjelokupnu turističku ponudu grada gostima, ali i mještanima. Aplikacija je dostupna u bilo kojem trenutku, neovisno o internetskoj vezi te besplatna za sve korisnike.

Pred osnivanjem je poduzeće **Allegri d.o.o.** Ono će se baviti prevoditeljskim uslugama i srodnim djelatnostima. U sljedeće tri godine planira uvesti licencije za upravljanje kvalitetom ISO:9001 i EN:15038 koje će dodatno produbiti konkurentnost i omogućiti višu razinu cijena za usluge koje će nuditi. Nakon dobivenih licencija, planira širenja na nova tržišta, prije svega Europske unije.

Može i ne smije st fakulteta

aktivnost Fakulteta. Završnih godina često nam se spočitavalo da je broj studenata koji završavaju fakultet disproporcionalan realnim potrebama tržišta rada, premda je općepoznato da bez kvalitetnog ekonomskog kadra nije moguć dinamičan razvoj gospodarstva niti je moguće provesti gospodarske zaokrete koji su nužni da bi se zemlja izvela iz krize.

U medijima se često navodi da su ekonomisti, ali i drugi mladi ljudi koji su netom završili fakultete prepušteni sami sebi, da su prekobrojni i da za njih ne postoje radna mjesta. Dogada se da mladi i nemaju drugog izbora već odlaziti izvan zemlje i raditi poslove koji im često nisu struka ili nisu na onoj razini za koju su se obrazovali. Odlazak mladih ljudi predstavlja izravni gubitak za Hrvatsku.

Vrlo ograničena mogućnost zapošljavanja u Hrvatskoj potaknula nas je da i mi napravimo zaokret i da razmišljamo na drukčiji način te da usmjerimo sadašnje i bivše studente u drugom smjeru - realizaciji vlastitih poduzetničkih ideja. Mi smo stali uz njih u realizaciji njihove zamisli i odlučili ih podržati u svim fazama, od početne ideje do trenutka kada njihovo poduzeće stane čvrsto na noge.

Koje su zajedničke značajke i glavne razlike dvaju osnovnih modela osnivanja poduzeća?

Imamo dva modela - jedan u kojem osnivamo poduzeće u 100% vlasništvu Fakulteta u kojem su zaposleni i naši studenti te drugi model studentskih poduzeća koji se temelji na zajedničkom vlasništvu studenata i Fakulteta. U drugom modelu Fakultet zadržava do 20% vlasništva nad poduzećem, a studenti imaju minimalno 80%.

Temeljna razlika između ova dva oblika je u upravljanju. U poduzećima koji su u potpunom vlasniš-

“

Osnivanjem poduzeća briga Fakulteta za njegovo poslovanje ne prestaje - svako poduzeće dobije mentora, jednog od nastavnika, koji svojim savjetima pomaže u njegovu radu i predstavlja sponu s fakultetom

tvu fakulteta direktori su imenovani od Fakulteta i odgovorni su za poslovanje Fakulteta. Kod zajedničkih poduzeća većinski vlasnik ili vlasnici, a to su studenti, imenuju direktora, dok mentori predstavljaju vezu između poduzeća i Fakulteta. Naime, osnivanjem poduzeća briga Fakulteta za njegovo poslovanje ne prestaje.

Svako poduzeće dobije mentora, jednog od nastavnika, koji svojim savjetima pomaže u njegovu radu i predstavlja sponu između poduzeća i Fakulteta. Oni pomažu u rješavanju eventualnih problema, savjetuju studente i brinu se da poduzeće uspješno funkcionira, no njihova je uloga samo savjetodavna, a odgovornost prema vlasnicima je na direktoru poduzeća.

U projektu mogu sudjelovati svi sadašnji kao i bivši studenti, a otvoren je i za studente drugih fakulteta i odjela Sveučilišta. U budućnosti ćemo se otvoriti prema svima koji imaju dobru poslovnu ideju koja se uklapa u strategiju razvoja Fakulteta. Jednako tako, nismo ograničili niti broj osoba koje će biti u suvlasništvu poduzeća.

Izvor financiranja su vlastita sredstva Fakulteta, a očekujemo da ćemo kroz dio ostvarene dobiti sadašnjih poduzeća stvoriti fond iz kojeg će se financirati otvaranje novih poduzeća i daljnji razvoj poduzetništva na Fakultetu. Važnu ulogu u odlučivanju ima i komisija iz HBOR-a koja ocjenjuje kvalitetu i perspektivnost poslovnih ideja.

Djelatnosti kojima se bave ili kojima će se baviti studentska poduzeća nisu ograničene. Važno je predložiti kvalitetnu ideju i razrađeni poslovni plan kako bi na kraju imali poduzeće koje je samoodrživo i konkurentno na tržištu rada. Broj poduze-

ća koji će biti osnovan nije određen, a nema ni roka za prijavu; sve kvalitetne poduzetničke ideje bit će prihvaćene i realizirane.

Kakva su dosadašnja iskustva i učinci?

Učinci koje smo postigli otvaranjem studentskih poduzeća su iznimno pozitivni. Oni za sada nisu financijski, ali to nismo niti očekivali u samom početku njihova postojanja. Međutim, postigli smo iznimno veliki interes kod čitavog niza institucija. Ako se i one uključe u ovaj projekt ili budu slijedile naš primjer smatrat ćemo da smo napravili veliki korak u razvoju poduzetništva mladih. Samo zajedničkim radom svih visokoškolskih institucija možemo ostvariti početni cilj - smanjenje broja nezaposlenih i povećanje broja poduzetnika.

Na kraju, što mislite o mogućoj perspektivi studentskog i akademskog poduzetništva na vašem fakultetu, Sveučilištu u Rijeci i sveučilištima u Hrvatskoj?

Svi djelatnici Fakulteta podržavaju inicijativu i svojim aktivnim uključivanjem kao mentori i savjetnici pridonose njenoj realizaciji. Dosadašnja praksa na našem fakultetu pokazuje da je program poticanja samozapošljavanja i zapošljavanja mladih održiv i željeli bismo da se proširi i na druge sastavnice našeg, ali i ostalih sveučilišta u Hrvatskoj. Veliki interes pokazali su Zagrebačko i Splitsko sveučilište, a kako nam je cilj isti - poticanje mladih da nakon završenog studija krenu u samostalne poduzetničke vode, dogovorena je suradnja na razradi modela koji bi bio prihvatljiv za ta dva sveučilišta. Dogovorena je zajednička izrada cjeloživotnog programa iz poduzetništva. Program je posebno potreban onim studentima koji nemaju ekonomskih znanja potrebnih za vođenje poduzeća i realizacije poslovnih poduhvata. Smatramo da program ne smije biti namijenjen samo ekonomistima, već pozivamo i sve druge studente ili bivše studente koje imaju ideju da nam se obrate, neovisno o njihovoj struci. Nadamo se da će se uskoro i druga sveučilišta moći pohvaliti većim brojem studentskih poduzeća. Svima onim kojima je pomoć potrebna u tom smislu stojimo na raspolaganju i vrlo rado ćemo prenijeti naša znanja i iskustvo.

180 milijuna kn za projekt Riječkoga sveučilišta

Projekt će omogućiti postizanje izvrsnosti u razvoju, inovacijama i istraživanju u Republici Hrvatskoj te smanjiti regionalne nejednakosti u razini znanstvene, istraživačke i obrazovne infrastrukture

PIŠE:
NEVEN PROTIĆ

Na Kampusu Sveučilišta u Rijeci 6. ožujka je održano predstavljanje projekta "Razvoj istraživačke infrastrukture na Kampusu Sveučilišta u Rijeci", vrijednog 180 milijuna kuna. Projekt obuhvaća opremanje četiriju centara s pripadajućim laboratorijima - Centar za visokopropusne tehnologije u biomedicini (Odjel za biotehnologiju), Centar za mikro i nano znanosti i tehnologije, Centar za napredno računanje i modeliranje te laboratorije Građevinskog fakulteta. Nositelj je Sveučilište u Rijeci, koje kao središnja visokoobrazovna i istraživačka ustanova u Primorsko-goranskoj županiji ovim projektom želi unaprijediti i povećati istraživačku infrastrukturu i kapacitete centara i laboratorija koji djeluju na sveučilišnom Kampusu.

Predstavljanju je prisustvovao te održao govor predsjednik Vlade Republike Hrvatske Zoran Milanović.

"Vi ste bili prvi i svaka vam čast. Bez 'ali'. Ovdje se nema što dodati. Ovaj je eu-

ropski projekt odrađen od početka do kraja kako spada i treba poslužiti kao uzor svim ostalim sveučilištima u Hrvatskoj. Moramo 'pucati visoko' i težiti vrhunskoj kvaliteti. Ovih osrednjih ima previše... Jedan od osnovnih razloga zašto se Hrvatska nalazi u Europskoj uniji jest financijska korist. Vi ste to i dokazali. Svi ma vama koji radite na riječkom Sveučilištu želim najbolje želje, a vi ste pokazali da ste ih sami sposobni ostvariti", istakao je u svome obraćanju premijer Milanović.

Projekt su predstavili rektor Sveučilišta u Rijeci prof. dr. sc. Pero Lučin i voditeljica Projekta, prorektorica za investicije i razvoj Sveučilišta u Rijeci prof. dr. sc. Nevenka Ožanić. Predstojnici i voditelji centara i laboratorija su: prorektor za informatizaciju prof. dr. sc. Zlatan Car (Centar za napredno računanje i modeliranje), pročelnik Odjela za biotehnologiju prof. dr. sc. Krešimir Pavelić (Centar za visokoprotocnu tehnologiju), prof. dr. sc. Mladen Petračić (Centar za mikro i nano znanosti i tehnologije), prodekan Građevinskog fakulteta prof. dr. sc. Gordan Jelenić (laboratoriji Građevinskog fakulteta).

85 posto iz sredstava EU-a

Nakon predstavljanja Projekta i govora premijera Milanovića uslijedio je obilazak la-

boratorija u kojima je oprema već postavljena te su voditelji laboratorija objasnili gostima kako se i za što pojedina oprema koristi i čemu će sve koristiti njena primjena.

Predstavljanju su, uz brojne ugledne goste iz svijeta znanosti i obrazovanja, ali i gospodarstva, također nazočili ministar znanosti, obrazovanja i sporta prof. dr. sc. Vedran Mornar, primorsko-goranski župan Zlatko Komadina i gradonačelnik Rijeke mr. sc. Vojko Obersnel.

Projekt će omogućiti postizanje izvrsnosti u razvoju, inovacijama i istraživanju u Republici Hrvatskoj te smanjiti regionalne nejednakosti u razini znanstvene, istraživačke i obrazovne infrastrukture. Postignuti rezultati implementirat će se u suradnji s malim i srednjim poduzećima na tržištu čime se povećati broj radnih mjesta u srednje visokoj i visokotehnološkoj proizvodnji te povećati broj transfera tehnologije s privatnim sektorom namijenjenih daljnjoj komercijalizaciji. Poduzete aktivnosti osigurat će prisutnost na tržištu čime će projekt dobiti održivu komponentu.

Ukupna vrijednost Projekta iznosi 180.182.048,91 kuna od čega se 85% financira iz Europskog fonda za regionalni razvoj, a nacionalni doprinos iznosi 15%. Provedba je započela 19. travnja 2014. i traje čime će 12 mjeseci.

“

U projektu mogu sudjelovati svi sadašnji kao i bivši studenti, a otvoren je i za studente drugih fakulteta i odjela Sveučilišta

intervju

Zadar - prvo hrvatsko i prvo integrirano sveučilište

RAZGOVARAO:
DUŠKO ČIZMIĆ MAROVIĆ

Jedino hrvatsko u potpunosti integrirano i departmanski strukturirano sveučilište, ono u Zadru, svečano je obilježilo svoj dan u srijedu, 25. ožujka. Tom je prigodom rektoru Sveučilišta prof. dr. sc. Anti Uglešiću dodijeljeno veliko zlatno odličje za zasluge za Republiku Austriju, najviše državno priznanje Republike Austrije kojim ga je odlikovao austrijski predsjednik prof. dr. sc. Heinz Fischer. Sve navedeno bio je povod za razgovor s rektorom Antom Uglešićem za Universitas.

Zahvaljujući prof. Krasiću Vaše je Sveučilište osvijestilo svoje korijene, odnosno činjenicu da je Zadar najstarija hrvatska akademska sredina. Je li Vam ta činjenica od značaja u izgradnji identiteta današnjeg Sveučilišta?

Na ponovni osnutak (obnovu) modernog Sveučilišta u Zadru itekako je značajno utjecala spoznaja da je Zadar kolijevka visokog školstva na hrvatskim prostorima, a i mnogo šire, jer je Universitas ladertina među četrdesetak najstarijih sveučilišta osnovanih u Europi, koja je u svjetskim razmjerima ujedno i kolijevka visokoga školstva.

Prof. dr. sc. Stjepan Krasić svojim je dugogodišnjim arhivskim radom dokazao da je u Zadru u vrijeme Anžuvina, kada je taj grad bio središte velikog prostora od Baltika do Jadrana, u prostorijama tadašnjeg Samostana sv. Dominika osnovano prvo hrvatsko visoko učilište sa studijima teologije i filozofije, koje je imalo karakter pravog („privilegiranog“) sveučilišta, jer je moglo izdavati bakalaureate i doktore.

Na identitet današnjeg sveučilišta utjecala je i već otprije poznata činjenica da je u Zadru u vrijeme francuske (napoleonske) uprave osnovano i prvo moderno hrvatsko sveučilište, tzv. Centralna škola koja je djelovala od 1806. do 1811. godine. Ona je, naime, imala karakter liceja koji je izvodio visokoškolsku nastavu iz studija kirurgije, medicine, kemije, prava, farmacije, arhitekture, geodezije (mjerništva) i teologije. To je ujedno i prvo naše visoko učilište, koje je po svojoj organizaciji velikim dijelom imalo departmanski (odjelni) karakter.

Koji su događaji prethodili osnivanju Zadarskog sveučilišta 2002. godine?

Ključno je bilo osnivanje Filozofskog fakulteta u Zadru, tada prve dislocirane visokoškolske institucije izvan Zagreba, 1955. godine, koji je velikim dijelom

osnovan zalaganjem velikoga hrvatskog književnika Miroslava Krleža i to na način da je donesen Zakon o osnivanju Filozofskog fakulteta u Zadru pri Sveučilištu u Zagrebu.

Taj je fakultet godine 1974. bio i temelj za osnutak Sveučilišta u Splitu, pa je i prvi rektor toga sveučilišta bio izabran s Filozofskog fakulteta u Zadru. S obzirom na to da su se na na Filozofskom fakultetu u Zadru uglavnom izučavale humanističke i društvene znanosti, sasvim je logično da je i današnje Sveučilište u Zadru najvećim dijelom počiva na tim zasadama. U lancu događaja koji su prethodili osnivanju sveučilišta, ističe se i velika proslava šestote godišnjice visokog školstva u Zadru, održana na tadašnjem Filozofskom fakultetu u Zadru godine 1996., na kojoj su sudjelovali brojni uglednici iz Hrvatske i inozemstva.

U ustrojstvu i izradi Zakona o osnivanju Sveučilišta u Zadru koji je donio Hrvatski sabor u srpnju 2002. velikim nam je dijelom pomogao tadašnji ministar prof. dr. sc. Hrvoje Kraljević koji je osamdesetih godina prošloga stoljeća, kada se još uvijek nije znalo o postojanju najstarije sveučilišne institucije u Hrvatskoj, u listu Danas, prvi pisao o potrebi osnutka Sveučilišta u Zadru. Stoga ne čudi ni činjenica da je on zdušno prihvatio naše inicijative i založio se kao ministar za osnutak tada petog sveučilišta u Hrvatskoj.

Pri osnutku Sveučilišta u Zadru rukovodili smo se činjenicom da s obzirom na veličinu tadašnjih visokoškolskih institucija u Zadru (Filozofskog fakulteta i Visoke učiteljske škole) kao i način njihova ustrojstva, treba pronaći primjeren ustrojstveni model. Uputili smo se u nešto tada na našim prostorima nepoznato i valjalo je proučiti slične modele u Europi i svijetu, te ih prilagoditi našem sustavu, i u nekim segmentima pronaći sasvim originalna rješenja.

Možete li nam objasniti bitne razlike između u potpunosti integriranog sveučilišta kao što je Vaše i ostalih sveučilišta u Hrvatskoj.

Sveučilište u Zadru prvo je sveučilište odjelnog tipa osnovano u Hrvatskoj, te još uvijek i jedino u potpunosti integrirano hrvatsko sveučilište. Integrirano sveučilište podrazumijeva integraciju cijelog nastavnog i radnog procesa – nemamo fakultete nego odjele

Velika većina današnjih europskih i svjetskih sveučilišta djeluju kao integrirana, prednosti integracije su velike i moje je mišljenje da mora doći do veće integracije i svih onih hrvatskih sveučilišta koja danas djeluju kao dezintegrirana, a to su sva ona sveučilišta koja su osnovana prije samostalne hrvatske države

Rektor Ante Uglešić

LUKA GERLANC/CROPIX

Studij „Podvodne znanosti i tehnologije“

Koncept i sadržaj - na širim mediteranskim prostorima jedinstvenog - studija „Podvodne znanosti i tehnologije“, koji sada djeluje u sklopu Odjela za ekologiju, agronomiju i akvakulturu, osmišljen je u sklopu TEM-PUS projekta Underwater Science and Technologies, u suradnji sa Sveučilištem u Plymouthu koje dugi niz godina izvodi slične programe s još nekoliko partnera. Pored temeljitih znanja iz prirodnih i tehničkih znanosti, studij pruža znanja iz ekologije mora i marikulture, održivog upravljanja morem i priobaljem, podvodnih građevinskih i brodograđevnih radova, podvodne arheologije, te praktičnu ronilačku obuku na osnovnoj i naprednoj razini. Studij zapravo osposobljava završene studente za organizaciju, vođenje i nadzor složenih podvodnih radova, što omogućuje zapošljavanje u državnoj i lokalnoj upravi, znanstvenim i nastavnim institucijama, te u tvrtkama koje se bave marikulturom, građevinom, brodogradnjom, izgradnjom off-shore objekata, zaštitom okoliša i drugim sličnim djelatnostima.

koji su nositelji nastavnog i znanstvenog rada, a djelujemo u dva grada, Zadru i Gopšiću.

Velika većina današnjih europskih i svjetskih sveučilišta djeluju kao integrirana, prednosti integracije su velike i moje je mišljenje da mora doći do veće integracije i svih onih hrvatskih sveučilišta koja danas djeluju kao dezintegrirana, a to su sva ona sveučilišta koja su osnovana prije samostalne hrvatske države. No valja naglasiti da se naš model ne može primijeniti na isti način za neko drugo hrvatsko sveučilište. Sva-ko sveučilište koje se želi integrirati treba primijeniti svoje specifičnosti i posebnosti, a integrirano sveučilište, naravno, ne mora imati odjele, jer sastavnice takvoga tipa sveučilišta mogu biti i fakulteti, financijama se može upravljati i

na način drugačiji od našeg i dr. Mišljenja sam kako će se integracija svih hrvatskih sveučilišta morati dogoditi, ali u načine ili vremenske rokove se ne bih upuštao.

Koje su glavne prednosti integriranog sveučilišta odjelnog tipa?

Sveučilište odjelnoga tipa ima neizmjerne prednosti jer nastavnici s jednog odjela mogu bez ikakvih poteškoća raditi i surađivati na nekom drugom i to se ne smatra radom na drugoj instituciji kako je to slučaj na neintegriranim sveučilištima. Mogu se bez ikakvih poteškoća stvarati interdisciplinarni sveučilišni studiji, a mobilnost nastavnika i studenata daleko je jednostavnija. Što se tiče znanstvenoistraživačkoga rada, kao posebne jedinice na našem sveučilištu, ustrojena su u ovom trenutku četiri znanstvenoistraživačka centra.

To su: Centar za jadransku onomastičku istraživanja, Centar Stjepan Matičević, Centar za istraživanje krša i priobalja i Centar za istraživanje mora i pomorstva (CIMMAR). Na Sveučilištu djeluju i dva centra za nastavni rad: Centar za tje-lovježbu i studentski sport i Centar za strane jezike. Sve stručne službe sveučilišta su integrirane. Knjižnica je u ovom trenutku jedna od službi Sveučilišta, a u budućnosti se planira njezina integracija sa Znanstvenom knjižnicom koja je u gradskom vlasništvu.

Tada će odlučivati i o njezinu statusu. Ona može ostati kao služba, ali može postati i samostalna institucija. Na integriranom sveučilištu, kao što je naše, jedna je računovodstvena služba, jedna služba za opće i kadrovske poslove, jedna studentska služba, jedna poslovna služba (vezana uglavnom za javnu nabavu), jedan studentski centar, jedan računarski centar itd.

Integrirano sveučilište, dakle, zahtijeva daleko manje djelatnika zaposlenih u stručnim službama, a jedini administrativni poslovi na odjelima ili centrima su u biti tajnički. Integrirano sveučilište podrazumijeva i daleko manje administriranja nego ono koje nije in-

Ko sveučilište lište u Hrvatskoj

tegrirano. Integrirano sveučilište može prema svojim potrebama osnivati i svoje tvrtke koje obavljaju specifične poslove.

Tako smo mi osnovali Poslovni centar Sveučilišta u Zadru koji se brine o prehrani studenata, tamo je putnička agencija, a registrirali smo ga između ostalog i za poslove čišćenja, tako da na taj način možemo rješavati i pitanje tzv. outsourcinga. Kada samo pogledate registraciju našega sveučilišta na trgovačkom sudu bit će Vam jasno koliko je integrirano sveučilište specifično, kompleksno, ali i učinkovito. Model koji smo uveli s obzirom na proteklo vrijeme malo treba izmijeniti, no radi se o kozmetičkim izmjenama. U ovom trenutku radi se nova sistematizacija radnih mjesta koja podrazumijeva i novu organizaciju stručnih službi, što je djelomično povezano i s racionalizacijom i boljom učinkovitosti.

Postoje li specifične poteškoće koje proizlaze iz ovakvog ustrojstva sveučilišta?

Jedine poteškoće koje imamo priozlaze još uvijek iz činjenice nepoznavanja ili nerazumijevanja sustava integriranog sveučilišta od vanjskih subjekata, počevši od resornog ministarstva, Ministarstva financija, sustava pravosuđa i brojnih drugih. Stvari bi se u tom smislu morale promijeniti, jer nam to donosi brojne nedaće, pogrešno se posebno interpretira prihod, pa nas se npr. zbog neprilagođenih tablica knjiženja prihoda shvaća kao sveučilište koje najviše zarađuje u Hrvatskoj i nepravедno nam se oduzimaju sredstva iz državnog proračuna, osobito za materijalne troškove.

Napravili ste pionirske korake u hrvatskim razmjerima u organiziranju združenih studija s inozemnim partnerima. Koji su bili Vaši motivi, kakva su iskustva i kakve perspektive?

Točno, prvi smo u Hrvatskoj započeli sa združenim studijima sa sveučilištima izvan Hrvatske – to su studiji sociologije na diplomskoj i doktorskoj razini, jedan sa Sveučilištem u Teramu, u Italiji, i drugi sa Sveučilištem u Grazu, u Austriji.

S obzirom na naše ustrojstvo, mi smo to mogli vrlo jednostavno učiniti, međutim, opet smo nailazili na prepreke administrativnih naravi zbog neprilagođenosti sustava na našoj

nacionalnoj razini. Problemi su se riješili, imamo već studente koji su završili studije i dobili zajedničke diplome, a s obzirom na dobra iskustva razmišljamo i o novim studijima.

Govoreći o planovima za budućnost, je li akcent na etabliranju i podizanju kvalitete rada postojećih studijskih programa ili na širenju studijske ponude?

Naš plan za budućnost jest prije svega održavanje i jačanje svih postojećih studijskih programa i daljnji rad na njihovoj kvaliteti. Potrebno je revidirati postojeće programe na svim razinama studija, s čime smo već započeli, i nećemo se nekontrolirano širiti. No s obzirom na potrebe, zanimanje javnosti i istraživanje tržišta rada uskoro se planiraju novi studiji na Odjelu za zdravstvene studije, i to stručni studij fizioterapije i doktorski studij vezan uz zdravstveni turizam. U STEM područjima (znanost, tehnologija, inženjerstvo, matematika) moramo dovršiti započete radnje oko studija mehatronike/robotike.

Što Vam znači najviše austrijsko državno priznanje i u kojoj će mjeri ono utjecati na Vaš osobni rad, a u kojoj mjeri na jačanje veza s Republikom Austrijom?

Najviše državno priznanje Republike Austrije, kojim me je odlikovao njezin predsjednik prof. dr. sc. Heinz Fischer, veliko zlatno odličje za zasluge za Republiku Austriju, uistinu mi mnogo znači, iako mogu reći da me je zaista iznenadilo. Što se mog osobnog rada tiče, istaknut ću što sam nedavno u jednoj prilici kada mi je iskazana posebna počast rekao: „Kada sam u komunikaciji nastupao najprije sam to htio biti kao osoba imenom i prezimenom, a onda kao profesor.

Sve odgovorne funkcije koje sam obnašao nastojao sam doživljavati kao služenje drugima. Nagrade i priznanja koja sam dobivao prihvaćao sam kao podstrek da takav odnos nastavim i dalje“. Tako mislim i za ono što sam učinio za Republiku Austriju. Veze sa susjednom i prijateljskom zemljom Republikom Austrijom su stoljetne i postoji niz načina na koji se mogu svakodnevno unaprijediti, osobito u akademskoj zajednici. Nove konkretne korake dogovoriti ću u bilateralnim razgovorima s gospodom veleposlanicom Nj. E. Andreom Ikić-Böhm.

Veleposlanica Andrea Ikić – Böhm i rektor Ante Uglešić

Iz pozdravne riječi Veleposlanice Republike Austrije

Čast mi je da baš na Dan Sveučilišta u Zadru Njegovoj Magnificenciji, gospodinu profesoru dr. Anti Uglešiću, rektoru Sveučilišta u Zadru, dodijelim Veliki zlatni križ u čast i zasluge za Republiku Austriju kojim ga je odlikovao dr. Heinz Fischer, predsjednik Republike Austrije. Kao vrhunac velike otvorenosti i interesa za suradnju sa Republikom Austrijom što ga prof. dr. Ante Uglešić iskazuje desetljećima, 1. je srpnja 2013., u povodu pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, u Zadru otvorena nova Austrijska knjižnica Saveznog ministarstva za Europu, integraciju i vanjske poslove Republike Austrije pod nazivom Dr. Alois Mock.

Zahvaljujući spremnosti na suradnju rektora Uglešića, Austrijski kulturni forum, Veleposlanstvu u Zagrebu i Odjel za germanistiku, uz potporu sponzora i velik angažman znanstvene voditeljice, doc. Anite Fabić Pintarić i austrijskog lektora mr. Matthiasa Melchera te studentskih suradnika, Austrijska knjižnica dr. Alois Mock danas je aktivna platforma za znanstvenu i kulturnu suradnju Austrije i Hrvatske i simbol naših bliskih veza. Dozvolite mi da pročitam dekret i pismo čestitke gospodina predsjednika Republike Austrije dr. Heinza Fischera na njemačkom jeziku kojega gospodin rektor odlično razumije.

Iz rektorove biografije

Prof. dr. sc. dr. h. c. Ante Uglešić rođen je 1964. u Velom Ratu na Dugom otoku. Kao suradnik ili voditelj sudjelovao je na sustavnim istraživanjima desetak značajnih arheoloških lokaliteta, uglavnom na prostoru sjeverne Dalmacije. Opredivio se za rad na užem razdoblju seobe naroda i prijelazu iz rimskog doba u srednji vijek, i iz te problematike diplomirao, magistrirao, i doktorirao na Filozofskom fakultetu u Zadru te napisao najveći broj znanstvenih radova, tri poglavlja u knjizi i dvije knjige. Također se bavi pitanjima nacionalne (starohrvatske) arheologije i iz te je tematike objavio više znanstvenih radova, vodio dva projekta i sudjelovao u još pet njih. U tri mandata obavljao je dužnost prodekana Filozofskog fakulteta u Zadru, aktivno je sudjelovao u ponovnom osnivanju Sveučilišta u Zadru, a od 2003. - 2007. obnašao je dužnost prorektora. Godine 2007. izabran je za rektora Sveučilišta u Zadru. U veljači 2013. izabran je za dopisnog člana Međunarodne inženjerske akademije (International Academy of Engineering – Central European Branch). U studenom 2014. dodijeljena mu je titula počasnog doktora znanosti.

Svečanosti su nazočili:

Veleposlanici Republike Austrije Andrea Ikić-Böhm i Republike Indonezije Agus Sardjan; Rektori i prorektori hrvatskih sveučilišta Pero Lučin, Vesna Vrtiprah, Šimun Anđelinović, Željko Turkalj, Damir Markulak, Alfi Barbieri, Željko Tanjić, Tonči Lazibat, Gojko Ostojić i Duško Pavlović, i dekani veleučilišta u Šibeniku Anita Grubišić i u Kninu Mirko Gugić; Rektori i prorektori sveučilišta izvan Hrvatske: Stanko Stanić, predsjednik Rektorske konferencije BiH, Ljerka Ostojić, rektorica Sveučilišta u Mostaru, Dževad Zečić, rektor Sveučilišta u Zenici, Velimir Stojkovski, rektor Sveučilišta u Skoplju, Vullnet Ametija, rektor Sveučilišta u Tetovu, Štefko Miklavič, prorektor Sveučilišta u Kopru, Giorgia Albertia, prorektor Sveučilišta u Udinama; Počasni doktori Doris Pack, Stjepan Kراسić i Hrvoje Kraljević, prvi rektor obnovljenog Sveučilišta u Zadru Damir Magaš, zastupnici u Hrvatskom saboru Branko Kutija i Ante Jerolimov; Jasmina Havranek, ravnateljica AZVO-a; Predrag Stipanović, zapovjednik HRM-a

Čestitke i brzojave poslali su:

Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović, rektor Sveučilišta u Mariboru Danijel Rebolj, rektor Sveučilišta u Ljubljani Ivan Svetlik, rektor Sveučilišta u Beču Heinz Engl, rektor Sveučilišta tehničkih znanosti u Beču Fritz Schmöllebeck, rektor Sveučilišta u Novom Sadu Radovan Pejanović, rektor Sveučilišta u Prištini Ramadan Zejnullahu, prorektor Sveučilišta u Prizrenu Sadik Idrizi, direktor IUC-a Dubrovnik Krunoslav Pisk.

Prigodnu riječ uputili su:

Gradonačelnik Zadra Božidar Kalmeta, župan Zadarske županije Stipe Zrilić, predsjednik Rektorskog zbora BiH Stanko Stanić, predsjednik Rektorskog zbora RH Pero Lučin, pomoćnica ministra znanosti, obrazovanja i sporta Ružica Beljo Lučić, predsjednik saborskog Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu, Valter Boljunčić.

Svečanost su uveličali: Studentski acappella sastav AKA Crescendo, Ivanica Vunić, mezzosopran, Blanka Medić Aždajić, klavir

Rektorova nagrada Valentinu Prynichnikovu, profesoru moskovskog sveučilišta STANKIN, i direktoru Međunarodnog instituta SENZORIKA

GODIŠNJE REKTOROVE NAGRADE SVEUČILIŠTA U ZADRU DODIJELJENE SU:

ZASLUŽNIM USTANOVAMA I POJEDINCIMA:

Grad Benkovac, zbog pomoći pri podizanju poljoprivrednog dobra Baštica, prof. dr. sc. Borna Fürst-Bjeliš za doprinos radu Odjela za geografiju od njegova utemeljenja, prof. dr. sc. Valentin Prynichnikov za suradnju sa Sveučilištem u Zadru i konstrukciju robota za podvodne radove ZA IZUZETNA STUDENTSKA SPORTSKA DOSTIGNUĆA: Ženska ekipa Studentskog sportskogA košarkaškog kluba Sveučilišta u Zadru

Muška ekipa Studentskog sportskog košarkaškog kluba Sveučilišta u Zadru

NAJUSPJEŠNIJIM STUDENTIMA:

Katarina Batur, Martina Brzica, Marin Dujmović, Irena Jurković, Marko Stijić

ZASLUŽNIM DJELATNICIMA:

prof. dr. sc. Pavao Mikić, prof. dr. sc. Nikica Uglešić, doc. dr. sc. Tomislav Frleta, Stipe Živaljić, prof.

Klapa Stine

Studentska klapska pisma odzvanjala Zagrebom

U organizaciji Udruge studenata grada Splita u Zagrebu, u kinu zagrebačkog Studentskog centra, pred gotovo tisuću ljudi, 21. ožujka održan je 3. festival studentskih klapa. Festival je oduševio publiku i stručni žiri, a mladi splitski studenti i diplomanti još jednom su pokazali da se uz puno uloženog truda i volonterskog rada, i s vrlo ograničenim financijama, može kvalitetno organizirati jedan vrlo zahtjevan projekt.

U programu je nastupilo deset studentskih klapa, od kojih je većina već etablirana na raznim poznatim klapskim festivalima. U programu su tako nastupili: ženska klapa Vidulice iz Rijeke, muška klapa Flumen iz Rijeke, ženska klapa Figurin iz Zagreba, mješovita klapa Falkuša iz Zagreba, mješovita klapa Študija iz Zadra, muška klapa Gradec iz Zagreba, muška klapa Muza iz Zagreba, ženska klapa Ankora iz Podstrane, mješovita klapa Signum iz Čapljine i muška klapa Stine iz Zagreba. Svaka klapa izvela je po dvije pjesme – jednu izvornu klapsku pjesmu i jednu obradu poznate pjesme.

Stručni žiri sastavljen od klapskih voditelja i glazbenih eksperata dodijelio je tri nagrade, a publika je glasačkim listićima izabrala svoje favorite. Ovaj put žiri i publika bili su suglasni, pa je apsolutni pobjednik festivala peteročlana muška klapa Stine iz Zagreba. Oni su publiku oduševili izvedbama skladbi "Izajdi na prozor" i "Judi, zviri i beštije". Četiri Dalmatinca i jedan Slavonac, svi s privremenom zagrebačkom adresom, pokazali su se kao dobitna kombinacija. Drugu nagradu žirija dobili su pobjednici s prethodna dva festivala – mješovita klapa Signum iz Čapljine za izvedbu pjesama "Kroz planine, barda i gore" i "Žuta ruža", a treća nagrada otišla je u ruke Vidulica iz Rijeke koje su otpjevale "Mili bože, nesretna sam bila" i "Di si dragi, srce".

Ivan Zaradić, član pobjedničke klape Stine, zahvalio je publici i žiriju na nagradama, a posebno je istaknuo da obožavaju nastupati na Festivalu studentskih klapa zbog ugodne i ležerne atmosfere. Zahvalio je i organizatoru – Udruzi splitskih studenata u Zagrebu, i rekao da mu je pomalo žao što će i on i kolege uskoro diplomirati pa više neće moći nastupati na Festivalu studentskih klapa. Predsjednica Udruge studenata grada Splita u Zagrebu Nensi Babić zahvalila je svim partnerima i sponzorima, a najviše članovima Udruge, bez čijeg se nesebičnog rada ovaj projekt nikako ne bi mogao ostvariti. Dok su se prebrojavali glasovi, publiku su u dramskom dijelu programa zabavnim imitacijama poznatih Hrvata nasmijavali studenti Akademije dramskih umjetnosti Ivan Colarić i Josip Brakus. Nakon proglašenja pobjednika i svečane dodjele nagrada, klapska pisma prelila se u aulu SC-a i na zagrebačke ulice gdje je odzvanjala do dugo u noć.

IVAN PERKOV

Ženska klapa Vidulice

Pobjednička klapa Stine s predsjednicom Udruge studenata grada Splita Nensi Babić

3. međunarodni d

Dvorac Vitturi Kaštela 13. - 14. ožujka

Ana Domančić, Hrvatska

Rođena na Hvaru; flautističko obrazovanje u zemlji i inozemstvu. Bila je solo flautistica u HNK Split i Dubrovačkom simfonijском оркестру; snimala za hrvatsku i talijansku televiziju i radio; napisala prvi visokoškolski udžbenik za flautu u Hrvatskoj; profesorica flaute na UMAS-u; organizatorica Dana flaute.

Riccardo Ghiani, Italija

Rođen u Cagliariu; glavni flautist orkestra Teatro Lirico iz Cagliarija, ranije i drugih važnih orkestara; radio sa slavnim dirigentima. Bogata nastavna karijera, danas profesor na naprednim studijima Akademije flaute u Madridu, dobitnik brojnih vrijednih nagrada.

Marianne Keller Stucki, Švicarska

Stekla nastavničku diplomu u Bernu, te koncertnu u Beču. Od debija u Bečkoj opernoj kući s Mozartovom flautom u G duru, nastupala kao solist i komorni glazbenik, te u duetima i tercetima sa poznatim glazbenicima. Predaje na Glazbenom konzervatoriju u Bernu.

Marko Zupan, Slovenija

Rođen u Zagorju; usavršio sviranje sa svjetski poznatim flautistima; osvojio brojne nagrade i međunarodna natjecanja; snimio dva CD-a; održavao koncerte širom svijeta; od 2009. samostalni umjetnik u Berlinu; osnivač međunarodnih glazbenih festivala; od 2010. asistent na UMAS-u.

U sklopu 3. Dana flaute, a u organizaciji Glazbene mladeži i Umjetničke akademije u Splitu, održano je prvo međunarodno natjecanje flautista. "Organiziranjem majstorskih radionica koje vode renomirani svjetski flautisti" kaže prof. Ana Domančić "studentima je pružena prilika da svoje vještine bruse kod najvećih imena flautističkog svijeta". Na natjecanje se prijavilo osmero mladih glazbenika, a njihove vještine muziciranja ocjenjivalo je peteročlano povjerenstvo renomiranih flautista. Prof. Ana Domančić posebno zahvaljuje slovenskoj tvrtki Daminelli koja je darovala flautu i njihovom predstavniku g. Roku Erjavcu, zatim predstavniku radionice flaute Toska iz BiH, Galeriji Morić te limenoj glazbi Biranj koja je ustupila svoje prostorije i klavir.

Flautisti više ne sviraju samo za sebe

Hrvatski studenti flautenisu sudjelovali u cijelom jednom razdoblju evolucije zvuka, pa ako danas žele naći posao kao flautisti u svjetskim orkestrima, važno je da počnu usvajati suvremeni zvuk flaute kakav se preferira danas

Za Universitas razgovarao s predsjednikom žirija, svjetski poznatim flautistom Pierreom Yvesom Artaudom.

Studij flaute na Umjetničkoj akademiji u Splitu osnovan je 2002. godine zaslugom prof. Ane Domančić. Je li vidljiv napredak splitskih studenata flaute danas u odnosu na razdoblje u kojem je studij flaute započinjao s radom?

Na poziv prof. Domančić prihvatio sam angažman na akademiji u Lovranu. Tamo sam radio od 1996. do 2005., dolazio sam pet puta godišnje, a također sam dvaput radio sa splitskim i zagrebačkim studentima flaute. Po mojem mišljenju hrvatski studenti flaute jako su zanimljivi, ali im je razina kulturnog znanja uvijek bila viša od tehničkog, pa sam im pokušao objasniti da, iako ovladavanje tehnikom nije jedini cilj, ako glazbenik želi izraziti neku ideju, potrebno je imati i tehniku. Intenzivno smo radili na tehnici sviranja, bili su jako motivirani, inteligentni i brzo su napredovali. Studenti flaute u Francuskoj i Italiji su bili tehnički jako napredni, ali nisu imali istu razinu kulturnog znanja kao studenti ovdje. I na splitskoj akademiji je vidljiv nevjerojatan napredak u odnosu na studij flaute prije deset godina, a to sve zahvaljujući profesorima poput Ane Domančić koja je postigla zavidno visoku razinu studija.

Kolika je važnost suradnje s kolegama glazbenicima iz drugih

zemalja u formiranju vlastitog zvuka i izričaja?

Međunarodna suradnja je vrlo važna u prijenosu znanja, a studenti su dobili priliku suradivati s pedagozima i kolegama iz drugih zemalja, što je ključno u razvoju glazbenika, kako u tehničkom tako i u interpretativnom smislu. U umjetnosti općenito, pa tako i u glazbi, ključna je razmjena ideja. U tom je pogledu centralna Europa dugo bila okrenuta sama sebi i zatvorena unutar svojih granica. Kad sam ovdje tek bio počeo predavati studentima flaute, još su svirali po tehnici koja se u ostatku Europe podučavala 40-ih godina prošlog stoljeća. Nisu uopće sudjelovali u cijelom jednom razdoblju evolucije zvuka te sam im rekao da je, ako danas žele naći posao kao flautisti u svjetskim orkestrima, važno da počnu usvajati suvremeni zvuk flaute kakav se preferira danas. Nekoć su dirigenti zahtijevali da se flauta svira s manje intenziteta i zvuka, ali danas flauta mora imati otvoreni, projicirani zvuk, tako da se ravnoteža zvuka orkestra potpuno promijenila kako bi se udovoljilo zahtjevima suvremene kompozicije. Vlastitu tehniku sviranja treba prilagoditi, jer je prošlo vrijeme u kojem flautisti sviraju samo za sebe, i bilo je jako zanimljivo to pojasniti ovdašnjim studentima.

Što je uvjetovalo promjenu u tehnici sviranja, odnosno promijenjenu ravnotežu zvuka u orkestru?

Uglavnom zahtjevi modernih skladbi. Skladatelj u kompo-

ani flaute

2015.

Priredila: Jelena NOVAKOVIĆ
Snimio: Ante VERZOTTI

Stručno povjerenstvo:
Marko Zupan, Ana Domančić,
Pierre-Yves Artaud, Marianne
Stucki, Riccardo Ghiani

Dobitnica četvrte nagrade Stručnog povjerenstva koja se sastoji u diplomi i novčanoj nagradi, AMANDINE CHAMBE DUMAS pohađala je visoku muzičku školu u Ženevi i Nacionalni glazbeni konzervatorij u Lyonu; od 2003. poučava flautu u glazbenim školama; nastupala je s orkestrima OSR i OCG iz Ženeve.

Dobitnik prve nagrade stručnog povjerenstva: YOANN COUX, Francuska, od prve hrvatske radionice orgulja Heferer nagrađen studijskim snimanjem i koncernt na Braču; od Galerije Morić grafikom za najbolju izvedbu hrvatskog autora A. Škara, za najbolju izvedbu Y. Stan-kovicha notnim izdanjem za flautu Edition Svitzer.

Nositeljica treće nagrade Stručnog povjerenstva, MAJA ĆORIĆ iz BiH dobila je na poklon flautu 'Trevor James od Flavtelje' (nagradio Daminelli Pietro iz Slovenije). Završila visoku glazbenu školu u Mostaru u klasi Irene Kraljević, studira na UMAS-u u klasi prof. A. Domančić i doc. Marka Zupana.

Nositeljica druge nagrade Stručnog povjerenstva NATALIA GARASZEWSKA iz Poljske, od HNK Split je dobila koncert u sezoni 2015./2016. te notna izdanja Trübcher publishing; ponijela je brojne prve nagrade („American Protege“ u New Yorku, Grand Prix, „Musicisti Giovanni“ u Trevizu...)

Pierre Yves Artaud, Francuska

Član i osnivač sastava i orkestrara s kojima je svirao flautu širom svijeta; brojni kompozitori skladali za njega; istaknuta uloga u razvoju umjetnosti sviranja flaute, kroz interpretaciju i skladanje; inovator tehnika podučavanja flaute; dobitnik važnih svjetskih priznanja.

Danas svi flautisti sviraju jednako kvalitetan tip instrumenta, tehnički govoreći. Sve nas formira sličan zvuk i sve je manje i manje posebnosti, zbog globalne umreženosti. Razlike se mogu pronaći u pristupu glazbi i interpretaciji. Primjerice, Nijemci još uvijek njeguju kontrapunktički zvuk, dok francuskim zvukom još uvijek dominira melodija.

Otkuda interes za flautu, što je to za vas posebno u tom instrumentu?

Nisam se nikad zaljubio na prvi pogled u svoj instrument. Prije svega sam se zaljubio u glazbu. A flautu sam počeo svirati slučajno. Kao dvanaestogodišnjak sam imao jednog učitelja glazbe koji je bio sjajan, svakog petka nam je organizirao posebna druženja na kojima smo slušali glazbu i svirali instrumente. On je i zamijetio moj talent za sviranje flaute, pa je mojim roditeljima rekao da me upišu na konzervatorij. Tako sam započeo svirati flautu. Naravno, tada nisam uopće planirao da ću postati profesionalni glazbenik. Iako sam znao da ću manje zaradivati, odlučio sam postati profesionalni glazbenik jer sam htio imati zanimljiviji život.

ziciju unosi duh svog vremena, a mi ga kao glazbenici moramo prenijeti zvukom. Krajem 19. stoljeća najvažniji su instrumenti bili gudački, dok su puhački poput flaute uglavnom bili u pozadini, kao kolorit orkestra. Nova demokracija u glazbi podrazumijeva da svaki instrument ima svoju neovisnost unutar orkestra, i ni jedan se instrument više ne krije u sjenama, podređen nekom drugom. Nova struja u skladanju uvelike je uvjetovala ovu promjenu zvuka u orkestrima, pa smo tako mi glazbenici morali izmisliti i nove tehnike kako bismo izrazili glazbenu ideju naznačenu u skladbi. Postoji li razlika između europske, anglo-američke ili japanske škole flaute?

JAGODA KRZEMINSKA, Poljska, 2012. je pobijedila na poljskom natjecanju mladih glazbenika u Varšavi i sudjelovala na međunarodnom finalu u Beču. Osvojila je prvu nagradu na American Protege u New Yorku i nastupala u Carnegie Hallu. Sada je u zadnjem razredu muzičke škole i radi s P.Y. Artaudom u Ecole Normale de Musique u Parizu.

LIN NUAN-TING, Kina (Taiwan), pohađala je Odjel glazbenog obrazovanja Nacionalnog sveučilišta Taipei; 2010. - 2013. svirala je flautu u Filharmonijskom orkestru za mlade, Taipei, i nastupala u Taipei National Concert Hall u različitim prilikama

LIN YUEHTZU, Kina (Taiwan); od listopada 2010. u klasi je profesora Pierre-Yves Artauda; studira flautu i komornu glazbu na Ecole Normale de Musique de Paris.

JENNIFER SEUBEL Njemačka, studirala na Glazbenoj akademiji u Kölnu, flautu kod prof. Roberta Winna i piccolo kod Thaddeusa Watsona.

Studenti o promicanju zajedničkih mediteranskih politika

Hrvatski studentski zbor, u suradnji i uz podršku Sveučilišta u Dubrovniku, bio je domaćin *Mediterranean Complexity Summita* - generalne skupštine Mediteranske mreže studenata, koja se održala od 4. do 8. ožujka 2015. Više od šezdeset predstavnika studentskih udruga iz 15 država u Dubrovniku je sudjelovalo na Skupštini, gdje su zajednički promišljali i razmjenjivali informacije o promicanju zajedničkih mediteranskih politika u području društvenih, obrazovnih, ekonomskih, političkih i kulturnih interesa studenata iz mediteranske regije.

međusobno razmjenjivali ideje i da je uspostavljena suradnja sa studentskim udrugama iz mediteranske regije", rekao je Dinko Franotović, predsjednik Hrvatskog studentskog zbora i Studentskog zbora Sveučilišta u Dubrovniku.

Mreža studenata 15 država

Skup je pozdravila rektorica Sveučilišta u Dubrovniku prof. dr. sc. Vesna Vrtiprah koja je izrazila zadovoljstvo što su izabrali Sveučilište u Dubrovniku za domaćina Skupštine te im je poželjela uspješan rad i ugodan boravak u Dubrovniku. *Mediterranean Network of Students* (MedNet) neovisna je, međunarodna i neprofitna mreža 16 nacionalnih predstavničkih tijela studenata iz 15 država šire mediteranske regije.

„Iako je središnji dio četverodnevna programa u Dubrovniku Generalna skupština MedNeta, dodatni sadržaj realizirao se organizacijom konferencije s temom „Tranzicija iz akademskog u profesionalni život“. Cilj je konferenciji bio usporediti primjere politika poticanja zapošljavanja i samozapošljavanja u državama šire mediteranske regije, te predstaviti iskustva povezivanja akademske i gospodarske zajednice. Uz to su isticali i osvješćivanje i popularizacija potencijala kulturne, ekonomske i političke suradnje država u široj mediteranskoj regiji, i to organizacijom poludnevnog seminara o ideji Unije za Mediteran i o politikama Europske unije prema mediteranskoj regiji. Nažalost, zbog lošeg vremena i zatvorene zračne luke, predstavnici ministarstava i Agencije za znanost i visoko obrazovanje, koji su bili obuhvaćeni programom, morali su otkazati svoje sudjelovanje. Međutim, važno je naglasiti da su studenti

Članice MedNeta su: ANOSR (Rumunjska), CREUP (Španjolska), CSC (Hrvatska), FAGE (Francuska), FAIRE (Portugal), KSU (Malta), NSUM (Makedonija), NUIS (Izrael), POFEN (Cipar), SSU (Slovenija), SURS (Bosna i Hercegovina), SUS (Srbija), SKONUS (Srbija), UNEA (Alžir), NASC (Bugarska) i CEFAUL (Libanon).

MedNet se temelji na vrijednostima slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava, poštovanja ljudskih prava i ljudskog dostojanstva. Ciljevi su MedNetu razmjena informacija između studentskih predstavnika i izradba i promicanje zajedničkih mediteranskih politika u području društvenih, obrazovnih, ekonomskih, političkih i kulturnih interesa studenata iz mediteranske regije.

S.B.

Smotra Sveučilišta

PRIPREDILA:
SANDRA BURATOVIĆ

Druga Smotra Sveučilišta u Dubrovniku održala se 20. ožujka 2015. u prostoru Sveučilišnog kampusa od 10 do 16 sati. Smotru su svečano otvorili pozdravnim riječima rektorica prof. dr. sc. Vesna Vrtiprah, župan Dubrovačko-neretvanske županije Nikola Dobroslavić, pročelnik Upravnog odjela za obrazovanje, sport, socijalnu skrb i civilno društvo Miho Katičić i predsjednik Studentskog zbora Dinko Franotović.

„Odluka koji ćete studij upisati odredit će vaš profesionalni i životni put. Zato smo organizirali Smotru kako bismo vam s pravim informacijama o studijima i općenito o studiranju pomogli da u presudnom životnom trenutku donesete i pravu odluku“, izjavila je rektorica Vrtiprah. Dodala je i kako je Sveučilište u Dubrovniku prvo hrvatsko sveučilište koje je dobilo Certifikat kojim se potvrđuje da je sustav osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Dubrovniku učinkovit i u razvijenoj fazi na temelju kriterija AZVO za vanjsku neovisnu periodičnu prosudbu sustava osiguravanja kvalitete visokih učilišta u Republici

Projekat kreditiranja školovanja namijenjen studentima koji provodi Grad ugledni je poslovni dnevnik Financial Times uvrstio među pet najdomišljatijih uspješnih obrazovnih projekata na svijetu

Hrvatskoj. Također, Certifikatom se potvrđuje kako je sustav osiguravanja kvalitete u skladu sa Standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja.

Grad koji svim srcem želi biti sveučilišni

„Ovo je odlična inicijativa mladog, ali uspješnog Sveučilišta. Ne trebam naglašavati koliko je visoko obrazovanje važno za svaku zajednicu; mogu samo reći da Županija podupire aktivnosti Sveučilišta i da ćemo to nastaviti i dalje, a studentima preporučujem studiranje na Sveučilištu u Dubrovniku“, istaknuo je između ostalog župan Dobroslavić, dok je Miho Katičić naglasio da Grad želi svim srcem biti sveučilišni, i da misli kako je na dobrom putu. Istaknuo je i brojne projekte koji Grad provodi namijenjene studentima, poput projekta kreditiranja školovanja, koji je ugledni poslovni dnevnik *Financial Times* uvrstio među pet najdomišljatijih uspješnih

obrazovnih projekata na svijetu. Predsjednik Studentskog zbora Franotović poručio je budućim studentima kratko: „Pitajte sve što vas zanima, i dodite studirati na Sveučilište u Dubrovniku!“

Nakon uvodnih pozdravnih govora predstavio se novi promotivni film Sveučilišta u Dubrovniku koji su izradili studenti Odjela za komunikologiju angažirani na UNIDU televiziji: Nikolina Korać (urednica promotivnog filma), Ana-Marija Obuljen (urednica UNIDU televizije), Alena Hadžić, Julia Mačinković, Marijana Matulović, Magdalena Linde, Barbara Vlahović, Josipa Lozo i Sanja Mikanović (novinarke). Film je montirao stručni suradnik Odjela za komunikologiju Dominik Miljak.

Pohvala organizaciji smotre

Uz predstavljanje svih sveučilišnih odjela: Pomorskog odjela, Odjela za ekonomiju i poslovnu ekonomiju, Odjela za elektrotehniku i računarstvo, Odjela za akva-

kulturu, Odjela za komunikologiju, Odjela za umjetnost i restauraciju, Odjela za stručne studije i novog studija Povijest Jadrana i Mediterana, na Smotri su se prezentirali i Studentski zbor, Studentski centar, Sveučilišni sportski savez i Služba za međunarodnu suradnju, Služba za poslijediplomske studije te Služba za profesionalnu orijentaciju i savjetovanje studenata.

Smotri su se odazvale srednje škole s područja Grada Dubrovnika: Gimnazija Dubrovnik, Klasična gimnazija Ruđera Boškovića, Privatna gimnazija, Turistička i ugostiteljska škola, Ekonomska škola, Pomorska škola, Medicinska škola, Umjetnička škola Luke Sorkočevića, a neki su učenci došli i iz srednjih škola s područja Dubrovačko-neretvanske županije.

Učenici srednjih škola pohvalili su organizaciju Smotre i istaknuli kako su studiji Sveučilišta u Dubrovniku i među njihovim izborima prioriteta.

Na Smotri su o svojim iskustvima govorili i bivši diplomirani studenti Sveučilišta i njegovih pravnih prethodnika: Nikola Butigan - alumni Odjela za ekonomiju i poslovnu ekonomiju, Hrvoje Koncul - Pomorskog odjela, Josip Žmikić - Odjel za elektrotehniku i računarstvo, Suzana Stanković - Odjel za akvakulturu i Adriana Tomašić - Odjel za komunikologiju.

Sastavnice Sveučilišta u Dubrovniku

1. SVEUČILIŠNI ODJELI:

- Odjel za ekonomiju i poslovnu ekonomiju
- Pomorski odjel
- Odjel za elektrotehniku i računarstvo

- Odjel za akvakulturu
- Odjel za komunikologiju
- Odjel za umjetnost i restauraciju
- Odjel za stručne studije

2. INSTITUT ZA MORE I PRIOBALJE

3. ZAVOD ZA MEDITERANSKE KULTURE

4. CENTAR ZA JEZIKE

Odgovornost akademika za društveni i ekonomski razvoj

PIŠE: **Ivo Družić**, PREDSJEDNIK NACIONALNOG VJEĆA ZA ZNANOST

(Nastavak članka iz prošlog broja)

Hrvatska je 1980. godine dostigla razinu industrijski srednje razvijene zemlje i suočila se s problemom koji je identificirao ekspertni tim Svjetske banke predvođen nobelovcem Spencom proučavajući svjetski razvoj u osvit krize 2008. godine. Zemlje srednjega dohotka, naime, kako se približavaju razvijenima, suočavaju se s problemom održavanja razvojnoga zamaha. Kako nadnice rastu, gubi se konkurentnost u radno intenzivnim industrijama. Tada rast moraju generirati znanje, obrazovanje i inovativnost.

Koliko je to teško, govori činjenica da je samo 6 ekonomija (Hong Kong, Japan, Južna Koreja, Malta, Singapur i Tajvan) u praksi odabralo neku od inačica inovativne razvojne strategije. To su ujedno i jedine zemlje koje su u 60 godina nakon 2. svjetskog rata uspjele zatvoriti razvojni jaz i priključiti se visokorazvijenima, uspješno preskočivši „barijeru“ srednjega dohotka.

Krivo odabrana razvojna strategija

Stotinjak ostalih zemalja, a među njima i Hrvatska (najprije u sklopu bivše Jugoslavije, a potom i kao samostalna država), odabrale su ono što bi se pojednostavljeno moglo nazvati postindustrijskom stabilizacijskom strategijom. Valja svakako pojasniti da to nije bio potpuno slobodan izbor: u zamjenu za reprogramiranje svojih kreditnih obveza i/ili zadržavanje pristupa međunarodnome tržištu kapitala, zemlje dužnici morale su pristupiti (strukturnim) reformama.

U početku se radilo o kratkoročnim stabilizacijskim paketima koji su obuhvaćali liberalizaciju cijena osnovnih potrošnih dobara, devaluaciju domaće valute, smanjenje javne potrošnje. Kasnije su strukturne reforme zahtijevale (re)privatizaciju državnih poduzeća, liberalizaciju kapitalnog računa platne bilance, liberalizaciju tržišta

rada, privatizaciju obrazovanja i zdravstva. Demontiranje socijalne države i prekomjerne javne potrošnje, uz liberalizaciju tržišta rada, cijena i vanjske razmjene, držani su temeljnim instrumentima koji će osloboditi poduzetničku inicijativu, a time i potaknuti rast i zaposlenost.

No, valja naglasiti da je sam ulazak u stabilizacijsku paradigmu bio posljedica, barem kada se o Hrvatskoj radi, i krivo odabrane razvojne strategije, odnosno nastavljanje dotadašnjega koncepta industrijalizacije u trenutku kada su na scenu stupale nove tehnologije i materijali.

U drugoj polovini 1970-ih Hrvatska je intenzivnu investicijsku aktivnost poduzimala u kemijskoj (DINA Krk), petrokemijskoj (Kutina) i aluminijskoj (Jadral-Obrovac) industriji uz zahvate u cestogradnji. Dakle, ušlo se u projekte dobrim dijelom ovisne o nafti čija je cijena neposredno prije toga u naftnoj krizi porasla 4 puta. Pored toga klasičan industrijski razvoj u razvijenim zemljama supstituiran je novim tehnologijama i materijalima s bazom u mikroelektronici i mikrobiologiji. Prema tome, iako stabilizacijska strategija i nije bila pitanje slobodnoga izbora, situacija u kojoj se našla hrvatska/jugoslavenska ekonomija kada je prihvaćanje stabilizacije bilo neminovno, bila je posljedica i vlastitoga krivog izbora razvojne strategije u prethodnome razdoblju.

30 godina bez rasta

U tim interno izazvanim, a eksterno zadanim okolnostima Hrvatska je učinila specifičan izbor. Ona je stabilizacijsku strategiju, koju su njezini kreatori prvobitno zamislili kao vremenski ograničen model ekonomske politike na 6 mjeseci do godine dana, protegnula u dugoročnu strategiju. Programirajući dva stabilizacijska programa, prvi u okviru Jugoslavije 1980., a drugi u samostalnoj Hrvatskoj 1992. godine, stabilizacija je, uz provedenu privatizaciju, pretvorena u zaseban model dugoročne ekonomske politike, preuzevši tako i glavnu odgovornost za rezultate ekonomske aktivnosti u više od 30 godina.

Objektivna ocjena ekonomskih zbivanja valja posebno uzeti u obzir Domovinski rat 1991.-1995., koji je nemjerljivim ljudskim žrtvama i materijalnim gubicima od blizu 40 milijardi USD bitno utjecao na ekonomske aktivnosti. Hrvatska je tijekom Domovinskog rata funkcionirala bez gotovo trećine okupiranog državnog teri-

Da bi mogla preuzeti 'inoviranu' ulogu u (su)kreiranju i realiziranju razvojne strategije, akademska zajednica mora svjesno i kritički održavati proces stalne vlastite transformacije. Nikakvi propisi, i izvana nametnuti kriteriji, normativi i pravilnici ne mogu je zamijeniti niti osloboditi od dodatne odgovornosti za vlastiti i ukupan društveni razvoj

torija, što je imalo multiplikativni učinak na obujam i dinamiku ekonomskih indikatora.

Uz ova nužna ograničenja, sama srž usvojene stabilizacijske strategije uvijek je razlaz ekonomske aktivnosti i obrazovanja. Dugoročnu strategiju postindustrijske stabilizacije, među ostalim, obilježilo je (realno/suštinsko) reformsko odvajanje znanosti i obrazovanja od strategija eko-

slenosti koja je u pojedinim godinama oštro padala, a u drugima rasla) po prosječnoj godišnjoj stopi od -0,1%. To je rezultiralo činjenicom da Hrvatska ima manje zaposlenih u 2010. nego u 1980. godini.

Dodatan učinak imaju kretanja inozemnoga duga koji je u ovome razdoblju dostigao visinu BDP-a od oko 60 milijardi USD, a poseban učinak ima kumulativni deficit trgovinske bilance od

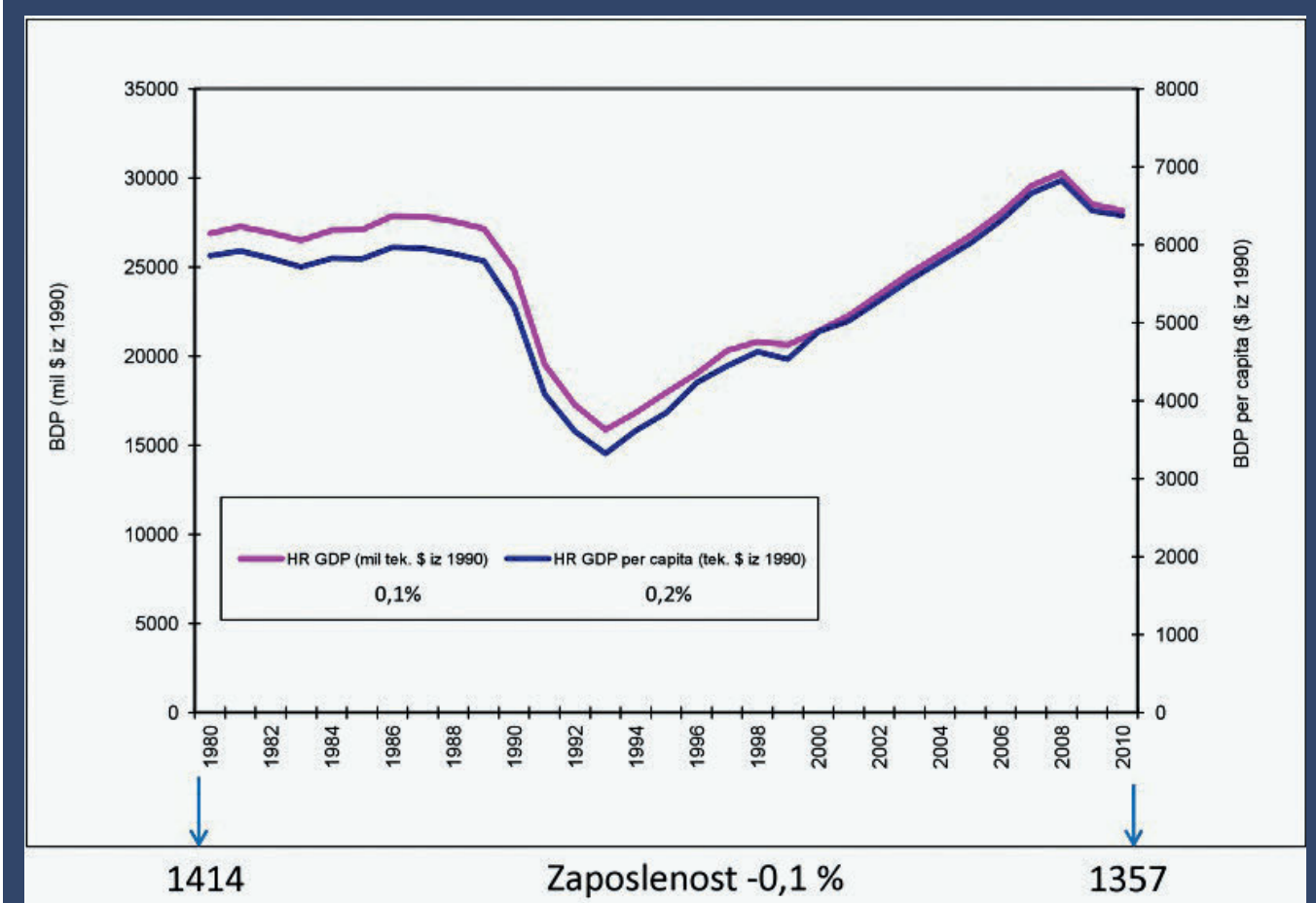
nak na obrazovanje.

Na strani potražnje nemara razvojne strategije koja bi emitirala neophodno dugoročno tržišne potrebe za pojedinim obrazovnim profilima.

Naime, stabilizacijska strategija minimalne države polazi od države kao lošega gospodara koji se ne treba miješati u tržišnu aktivnost. Država tek svojim efikasnim pravnim sustavom i stabilnim makroekonomskim okvirom (stabilne cijene i stabilan tečaj nacionalne valute) tre-

meljeći svoj razvoj na inerciji i preuzimanju obrazovno-znanstvenih inicijativa razvijenih zemalja. Međutim, te se inicijative temelje na pažljivo analiziranim procesima i pozorno odabranim dugoročnim gospodarskim strategijama tih zemalja. Time se hrvatska znanost i obrazovanje nalazi sve više u situaciji „spontanog“ razvitka.

Znanost bez domaće dovoljno snažne proizvodno/uslužne baze, koja bi signalizirala dugoročnu potražnju, nužno se orijentira prema „kolaborativnim“ projektima dizajniranim sukladno razvojnim potrebama različitih sektora razvijenih (osobito EU) zemalja, „odrađujući“ svoje „dionice“ projekata. Ovakvo „snalaženje“ nije moguće u samome (osobito visokome) obrazovanju, koje se u nedostatku razvojnoga koncepta orijentiralo na unutarnje reformiranje po ugledu na pojedine

nomskoga razvoja, s jedne, te nemogućnost usitnjenih gospodarskih subjekata da kreiraju odgovarajuću potražnju, s druge strane.

Od 1980. do 2010. prosječna godišnja stopa rasta BDP-a je oko 0,1%. To praktički znači kako Hrvatska 30 godina nema rasta. Zoran pokazatelj je BDP po stanovniku koji je (u tekućim USD iz 1990.) porastao za samo 700 USD, s 5800 na cca 6500 USD. Osobito je težak pokazatelj postupni pad zaposlenosti koja se u cijelome razdoblju smanjivala (radi se o uprosječnim kretanjima zapo-

120 milijardi USD od 1993. do 2010. godine.

Učinak na znanost i obrazovanje

Objektivna ocjena ovoga razdoblja ne bi trebala zanemariti činjenicu kako usvojena strategija stabilizacije nije ostvarila svoju osnovnu namjeru. Unatoč makroekonomskoj stabilnosti poduzetnici se nisu „razigrali“, odnosno poduzete reforme nisu stvorile očekivani rast.

Usvojeni stabilizacijski model kao operacionalizacija strategije „objektivnih“ tržišnih zakonitosti imao je dvostruki uč-

ba „urediti teren“ na kojemu se tržišna igra odvija, ali sama ne smije biti „igrač“.

Kada se ostvari ovakav stabilan makroekonomski okvir, tada je stvar samih poduzetnika da slobodno posluju i ostvaruju svoj, a time i nacionalni gospodarski rast i rast zaposlenosti. Prema tome, ekonomski rast i zaposlenost nije stvar države nego poduzetnika i to je jedina poželjna strategija nositelja začetnika ekonomske politike u posljednjih barem 25 godina.

U tome smislu su i obrazovanje i znanost uvelike ostali bez dugoročne orijentacije, te-

uspješne modele (irski, finski), odnosno bolonjski proces EU-a, stavljajući u fokus izvrsnost, međunarodnu prepoznatljivost nastavnika i istraživača, rangiranje sveučilišta te različite aspekte kvalitete.

Na strani (obrazovne) ponude zbivaju se pak neočekivani procesi. Oni su posljedica procijepa u kojemu se našla i društvena i ekonomska hrvatska stvarnost.

‘Gerilska’ taktika obrazovanja

Prema Ustavu Hrvatska je definirana kao socijalna država (*welfare state*). Istodobno prema usvojenoj ekonom-

nske zajednice mski razvoj

sko tržišnoj doktrini, stabilizacijski program Vlade Republike Hrvatske, koji je na snazi gotovo jednako dugo kao i samostalna hrvatska država, u svojem ključnome određenju znači „demontažu“ te iste socijalne države.

U tom procijepu između ekonomskih načela i modela ekonomske politike, obrazovanje je uspjelo pronaći gotovo začudjujući prostor. Primjenjujući „gerilsku“ taktiku obrazovanje se počelo samostalno razvijati.

U situaciji kada gotovo svi gospodarski socijalni pokazatelji stagniraju ili nazaduju, obrazovanje je ostvarilo respektabilan rast. U razdoblju nakon osamostaljenja Hrvatska je udvostručila broj studenata i doktora znanosti. Učinjeni su iskoraci u akreditaciji visokih učilišta prema međunarodnim sustavima

Od 1980. do 2010. prosječna godišnja stopa rasta BDP-a je oko 0,1 posto. To praktički znači kako Hrvatska 30 godina nema rasta. Zoran pokazatelj je BDP po stanovniku koji je (u tekućim USD iz 1990.) porastao za samo 700 USD, s 5800 na cca 6500 USD. Osobito je težak pokazatelj postupni pad zaposlenosti koja se u cijelome razdoblju smanjivala (radi se o uprosječenim kretanjima zaposlenosti koja je u pojedinim godinama oštro padala, a u drugima rasla) po prosječnoj godišnjoj stopi od –0,1 posto. To je rezultiralo činjenicom da Hrvatska ima manje zaposlenih u 2010. nego u 1980. godini.

kvalitete i temeljem nalaza međunarodnih recenzenta i obrazovnih programa i znanstvenoistraživačkih projekata.

Učinjeno, dakako, nije niti izbliza dovoljno jer su u globalnim i europskim razmjerima također učinjeni ogromni iskoraci kao posljedica svrstavanja obrazovanja i znanosti u „infrastrukturne“ prioritete o kojima u bitnome ovisi uspješan ukupni rast te osobito rast konkurentnosti.

No, u hrvatskim razmjerima dugoročne gospodarske stagnacije (koja poprima oblik „endemske“ krize s

krajnje nezadovoljavajućim performansama ključnih demografskih, socijalnih, a osobito gospodarskih pokazatelja), rezultati obrazovno-znanstvene djelatnosti imaju gotovo paradigmatisko značenje. Ovakva pozicija zahtijeva pozorno pronicanje u njene stvarne uzroke, odnosno realno dimenzioniranje, kako rezultata, tako i koncepcijske krhkosti „iskakanja“ znanosti i obrazovanja iz katkada depresivnoga gospodarskog okruženja.

Ne smiju se pri tome zamenariti socijalni i politički oportunitetni troškovi radikalnih reformi, osobito visokog obrazovanja i znanosti, čija procjena je izvan predmeta ovog istraživanja. Može se tek napomenuti kako je cjelokupni sustav znanosti i visoke naobrazbe s 150.000 studenata, 7 javnih sveučilišta, 90 fakulteta, 20-ak instituta, više od 12.000 tisuća doktora znanosti i doktorskih kandidata u 2013 godini „potrošio“ manje od četiri milijarde kuna. To iznosi 1,2% BDP-a ili 3,1% proračunskih/javnih izdataka.

Znanost i obrazovanje: sagledavanje dugog roka

Iz tih je podataka razvidno kako eventualne „strukturne reforme“, odnosno „rezanje“ javnih izdataka u ovom segmentu, nemaju niti racionalnog financijskog niti realnog ekonomskog uporišta. To vjerojatno utječe na procjenu visine narečenih troškova odnosno „isplativosti“ radikalnijih financijskih „rezova“ u odnosu na mogući rast socijalno/političkih „troškova“.

Ekonomskej je pak analizi osobito značajno to što se u situaciji dugoročne krize, kada se gospodarski sustav „navikne“ na „ravnotežu“ pri visokim stopama nezaposlenosti i nultom (negativnom) rastu, otvara pitanje tko je motiviran, čija su očekivanja mogući poticatelj razvitka koja imaju snagu okretanja „prema gore“ trenutno nadolje okrenute spirale ekonomske aktivnosti?

Što mogu znanost i obrazovanje u situaciji kada postoji dugotrajna, unutarnjim mehanizmom konzistentna ekonomska strategija, sa snažnom doktrinarnom potporom takozvane „mainstream“ ekonomske teorije, koja kontinuirano već dugo u Hrvatskoj proizvodi neuspjeh? Vidjeli smo koja su opća i specifična hrvatska ograničenja koja sputavaju poznate i uobičajene aktere ekonomske aktivnosti u traženju i nalaženju izlaza iz Velike depresije.

Tako se s jedne strane metodom eliminacije dolazi do sustava znanosti i obrazova-

nja kojega do sada relativno uspješan „gerilski otpor“ u iscrpljujuće dugom roku čini rijetkim (mogućim) „preživjelim“ infrastrukturnim elementnom budućega inovativnog, ubrzanog i održivog razvoja.

Još je značajnije što su i priroda znanstvenog istraživanja i obrazovanja te interesi većeg dijela akademske zajednice komplementarni s realnim razvojnim potrebama Hrvatske. To se osobito odnosi na činjenicu nužnosti sagledavanja dugog roka.

Znanost i obrazovanje su trenutno gotovo jedini čimbenik koji u fokusu ima ponajprije dugi rok, od vremena potrebnog za stjecanje odgovarajućeg znanja do trajanja fundamentalnih istraživanja i vremena potrebnog za implementaciju tehnoloških, a osobito društvenih inovacija.

Potreba stalne svjesne i samokritične transformacije

Dugi rok je naročito važan u promjeni tehnološko-razvojne paradigme bez koje u hrvatskim uvjetima nema dugoročno zadovoljavajućeg rasta, što rezultira visokom pozitivnom korelacijom potrebnog i mogućeg rasta sa razvojem znanosti i obrazovanja.

Time znanost i obrazovanje, od čimbenika koji kao intelektualna infrastruktura omogućuje i podupire razvoj, preuzima i dodatnu funkciju (su)kreiranja i (su)realiziranja razvojne strategije, promećući se od podsistema u komplementaran, djelomično zajednički, a dijelom nezavisn sustav u ukupnome razvoju.

Da bi mogla preuzeti „inoviranu“ ulogu u (su)kreiranju i realiziranju razvojne strategije, akademska zajednica mora svjesno i kritički održavati proces stalne vlastite transformacije. Nikakvi propisi, i izvana nametnuti kriteriji, normativi i pravilnici ne mogu je zamijeniti niti osloboditi od dodatne odgovornosti za vlastiti i ukupan društveni razvoj.

Četiri su, između ostalih, smjera koje hrvatska akademska zajednica neće moći zaobići u samospoznaji svojih dodatnih obveza i ograničenja.

Prvi je potpuno jasna svijest i opredjeljenje kako je za opstanak i razvoj nacionalnog kulturnog, ekonomskog i svakoga drugog identiteta u oblikovanju kojega je akademska zajednica najodgovorniji činitelj, nužna potpuna otvorenost. Drugi je stalno unutarnje preispitivanje vlastite i uloge i doprinosa akademske zajednice u cjelini. Treći je interakcija

s poslovnim i institucionalnim sudionicima ekonomske i društvene aktivnosti. Četvrti je smjer promocija bilingualne nastave na hrvatskome i stranome (uglavnom engleskome) jeziku.

Primarna svrha znanosti i obrazovanja

Naposlijetku valja svakako upozoriti i na ograničenja s kojima se suočava ovakvo promišljane pozicije znanosti i (visokoga) obrazovanja. Ona se ponajprije odnose na samu srž znanosti i narav znanstvenih istraživanja. Znanstvenici i intelektualci moraju imati potpunu slobodu u predmetu, sadržaju i metodama istraživanja, analize i debate. Potrebna ničim ograničena istraživačka radoznalost počiva na moralnoj vrijednost znanosti koja nije u njezinim rezultatima, nego u metodi, i to stoga što je metoda samo umovanje bez ikakvog praktičnog interesa, što isključuje stanja koja se temelje na osjećajima kao što su oduševljenje, hrabrost ili čak ljubav. Slično se odnosi i na sadržaj i metode poučavanja u pojedinim strukama.

Primarna svrha osobito temeljnih istraživanja u prirodnim i društvenim te humanističkim znanostima nije izvršenje nekoga unaprijed (izvana) zadanoga cilja koji onda postaje i mjerilo uspjeha. Upravo obrnuto, svrha je samopropitivanje, poticanje duhovne, intelektualne, istraživačke radoznalosti koja, pomičući granice spoznaje, nadmašuje našu trenutnu sposobnost, ne samo objašnjenja aktualnih fenomena, nego i sadašnju sposobnost formulacije istraživačkih problema.

U temeljnim, ali i u primijenjenim istraživanjima praktičan, primjenjiv rezultat ne samo da nije zajamčen ishod, nego je često „neočekivan“ i „nenamjeravan“ rezultat drukčijih početnih ideja i projekata drukčije namjene i cilja. Pri tome nema niti izvjesnoga vremenskog horizonta niti „obvezno“ očekivanoga rezultata.

Usred ovakvih ograničenja hrvatska su umjetnost, znanost i naobrazba pred dodatnim, ne samo „prosvjetiteljskim“ poslom. Moraju pronaći modele kojima će se predstaviti kao samoorganiziran i samoinicijativan mehanizam, sposoban vlastitom energijom - ne služiti, nego obrnuto - poticati, političke, upravne, administrativne i druge društveno-državne strukture na razumijevanje ključnih izazova i mogućnosti, kako razvojnih potencijala tih izazova, i načina realizacije, odnosno ispunjenja vlastite misije.

SVEUČILIŠTE U SPLITU MEDICINSKI FAKULTET

raspisuje
NATJEČAJ
za izbor

- dva nastavnika u naslovnom znanstveno-nastavnom zvanju docenta u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana radiologija u Katedri za radiologiju
- jednog nastavnika u naslovnom znanstveno-nastavnom zvanju docenta u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana interna medicina u Katedri za internu medicinu
- jednog nastavnika u naslovnom znanstveno-nastavnom zvanju docenta u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana oftalmologija u Katedri za oftalmologiju
- jednog nastavnika u naslovnom znanstveno-nastavnom zvanju docenta u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana neurologija u Katedri za neurologiju
- jednog suradnika u naslovnom suradničkom zvanju poslijedoktoranda u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana kirurgija u Katedri za kirurgiju
- tri suradnika u naslovnom suradničkom zvanju u području biomedicine i zdravstva, polje dentalna medicina, po jedan asistent u grani ortodoncija, parodontologija te dječja i preventivna dentalna medicina na studiju Dentalne medicine.

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14) te Pravilnikom o uvjetima i postupku izbora u zvanja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu (veljača 2014.). Potrebna dokumentacija i dokazi koje je potrebno priložiti za izbor u određeno zvanje objavljeni su na mrežnoj adresi Povjerenstva za kadrove (<http://www.mefst.hr/kadrove>). Na oglašena radna mjesta mogu se javiti osobe oba spola. Rok natječaja je 30 dana od dana objave u „Narodnim novinama“. Prijave se podnose poštom na adresu: MEDICINSKI FAKULTET U SPLITU, Šoltanska 2, 21000 Split

SVEUČILIŠTE U SPLITU PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

raspisuje
NATJEČAJ

za izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docenta, za interdisciplinarno područje društvenih znanosti, (izborno polje informacijske i komunikacijske znanosti i izborno polje psihologija), za potrebe održavanja nastave iz predmeta Psihologija odgoja i obrazovanja I i II, Pozitivna psihologija, Psihologija samopouzdanja i pozitivnog mišljenja, Interakcija čovjeka i računal: Osnove i principi, Interakcija čovjeka i računal: Dizajn interakcija.

Pristupnici moraju ispunjavati opće uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13), i uvjete iz Odluke Rektororskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti. Pristupnici uz prijavu prilažu: životopis, dokaz o državljanstvu, a strani državljani dužni su priložiti i dokaz o poznavanju hrvatskog jezika (napredna razina), dokaze o ispunjavanju propisanih uvjeta, bibliografiju te podatke o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti (životopis te bibliografiju s podacima o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti, potrebno je dostaviti i na CD-u). Prijave se dostavljaju u roku od 30 dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama, na adresu: Sveučilište u Splitu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Teslina 12, 21 000 Split. Na natječaj se mogu prijaviti osobe oba spola. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati. O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

SVEUČILIŠTE U SPLITU PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

raspisuje
NATJEČAJ

za upis pristupnika na program Dopunskog pedagoško-didaktičko-psihološko-metodičkog obrazovanja
Pravo upisa imaju osobe koje su prema Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi stekle preduvjete za zapošljavanje u osnovnim i srednjim školama, osim pedagoških kompetencija. Uvjeti za upis: završen odgovarajući preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij kojim se stječe najmanje 180 ECTS bodova, odnosno odgovarajući diplomski sveučilišni studij, kao i četverogodišnji sveučilišni dodiplomski studij.

Uz prijavu (obrazac na web-u) prilaže se: životopis, presliku svjedodžbe/diplome, presliku domovnice, presliku rodnog lista. Program traje dva semestra (60 ECTS bodova). Školarina iznosi 8.600,00 kuna. Program će se organizirati ukoliko se na natječaj prijavi dovoljan broj kandidata. Sve prijave s dokumentacijom, dostavljaju se u roku od 15 dana od objave natječaja, na adresu: Sveučilište u Splitu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Teslina 12, 21 000 Split. Sve dodatne informacije mogu se pronaći na www.pmfst.hr

pravo i obrazovanje

Urednici Daniela Garbin Praničević, Nikša Alfrević i Anita Talaja

‘Upravljanje organizacijskim promjenama i znanjem’

Promocija uređene znanstvene knjige “Upravljanje organizacijskim promjenama i znanjem”, urednika prof. dr. sc. Nikše Alfrevića, doc. dr. sc. Daniele Garbin Praničević i doc. dr. sc. Anite Talaje, održana je u prosincu na Ekonomskom fakultetu u Splitu. Promotori su bili profesori prof. dr. sc. Želimir Dulčić i prof. dr. sc. Dejan Kružić, a uvodnom riječi prisutnima se obratio dekan prof. dr. sc. Željko Garača. Prema riječima promotora, navedeno znanstveno djelo, organizirano u 11 poglavlja, objedinjuje niz tema povezanih s problematikom upravljanja organizacijskim promjenama te prikupljanja i korištenja znanja u suvremenim organizacijama. Središnji predmet istraživanja sustavno se izgrađuje kroz uvodna poglavlja, na način da se postupno i logično otvaraju pitanja relevantna za upravljanje znanjem i upravljanje organizacijskim promjenama u svim sektorima (profitnom, neprofitnom, javnom). Ovakvo interdisciplinarno povezivanje obrađenih područja teorijski je utemeljeno, s obzirom na potrebu fleksibilizacije suvremenih organizacija, ali je i praktično opravdano, jer pruža zaokruženi pregled teorijskih postavki, potrebnih praktičarima i konzultantima. Dodatnu vrijednost knjige predstavlja i prikaz tehnološke infrastrukture te metodoloških pristupa i alata iz područja informatičkog menadžmenta, relevantnih za upravljanje znanjem, a što su prepoznali i recenzenti.

Literatura u suradnji nastavnika i studenata

Iako na hrvatskom jeziku postoje brojne knjige o menadžmentu i informatičkom menadžmentu, ovo je djelo jedinstveno po izboru teme i po načinu njezine obrade. Upravljanje znanjem vrlo se rijetko tretira u domaćoj studijskoj i znanstvenoj literaturi, a predstavljena knjiga, prema mišljenju recenzenata i promotora, unapređuje pozicioniranje informatičkog menadžmenta kao jednog od ključnih čimbenika poslovnog uspjeha, tretiranjem informatičkih alata i pristupa u kontekstu organizacijskih promjena. Ujedno se u knjizi problematiziraju i teorijske odrednice razvoja gospodarstva i društva, zasnovanih na znanju, pri čemu se obrađuju i relevantni trendovi u javnom te neprofitnom sektoru. Predložena knjiga nastavlja tradiciju studijske i znanstvene literature, izrađene u suradnji nastavnika/nastavnica sa studentima/studenticama diplomskog studija Ekonomskog fakulteta u Splitu, što pridonosi kvaliteti nastavnog procesa i uključivanju studenata/studentica u stručni i znanstveni rad na Fakultetu. Sukladno tematici i konceptu, već od ove akademske godine 2014./15., knjigu koriste studenti/studentice diplomskih i poslijediplomskih studija poslovne ekonomije na Ekonomskom fakultetu u Splitu. Može se očekivati da će djelo doživjeti širi odjek u akademskoj zajednici i poslovnim krugovima te biti korisno sveučilišnim nastavnicima/nastavnicama, ali i praktičarima, zainteresiranim za problematiku organizacijskih promjena i upravljanja znanjem uz uporabu specifičnih informatičkih alata i sustava.

U okviru promocije bila je organizirana i humanitarna akcija u svrhu financiranja asistenata u vrtiću za djecu s poteškoćama, u suradnji s udrugom „Naša dica“ iz Kaštel Starog.

PIŠE:
PROF. DR. SC. **ARSEN BAČIĆ**

Uloga prava u 21. stoljeću može biti i jest ambivalentna. Na jednoj strani pravo se sve intenzivnije natječe s drugim paradigmama, posebno s ekonomskom, a težnja za subordinacijom politike i moći vlada-vini prava u najvećem dijelu svijeta još uvijek ostaje politički ideal (F. V. Hayek). S druge strane juridifikacija društva ekstenzivnija je nego ikada prije. Sve je veći broj društvenih odnosa koji postaje predmet legislative a time i nacionalne i međunarodne jurisdikcije. U tim okvirima pojava nove topike traži od prava prilagodbu i interdisciplinarnost kako bi potpuno, učinkovito i s razumijevanjem potrebastvarnosti ispunilo svoju ulogu. A taj proces jačanja interdisciplinarnosti komponente prava nije od jučer. Tu je komponentu posebno jačala pojava moderne države. A taj proces posebno jasno izražava problematika *Pokreta pravo i literatura* kao jednog od najutjecajnijih interdisciplinarnih modusa suvremenog pravnog obrazovanja.

Humanističke znanosti i pravo

U adresi naslovljenoj *Izvori tolerancije* koju je glasoviti američki sudac Learned Hand (1872.-1961.) u jednoj prilici namijenio publici *Pravničkog društva* Sveučilišta u Pennsylvaniji govorilo se je o važnosti humanističkih znanosti kao važnoj pretpostavci suverenog poznavanja prava i pravne interpretacije. Tako je za ovog velikog suca svako nastojanje prema usavršavanju ustavnog prava bilo povezano u najmanju ruku s rudimentarnim poznavanjem autora klasične književnosti:

“Usudujem se vjerovati da je za suca koji rješava pitanje ustavnog prava važno da bude barem površno upoznat s onim što je pisao Acton, Maitland, naravno Tukidid, Gibbon, Carlyle, da ne govorim o Homeru, Danteu, Shakespeareu i Miltonu, Machiavelliju, Montaigneu, Rabelaisu, Platonu, Ba-

“
Krajem XX. st. pojavljuju se brojni pravni pisci koji odbacuju tradicionalni pojam prava kao discipline koja bi bila dovoljna sama sebi

Pojava kolegija Pravo i literatura, kao i drugih interdisciplinarnih studija na splitskom Pravnom fakultetu treba razumjeti kao još jedan pokazatelj njegova osuvremenjivanja i jačanja

Arsen Bačić

conu, Humeu i Kantu, i knjigama koje su posebno napisane baš za određeni predmet interesa”. (Hand, 1930)

U Handovoj adresi mnogi su pravni pisci ukazivali na tri važna zaključka: (1) studij prava u značajnoj je mjeri povezan sa studijem humanističkih znanosti; (2) pravnik, odvjetnik odnosno profesor pra-

va od kojih se očekuje rasprava i analiza pravnih materijala ne mogu o njima suvereno raspravljati isključivo naslanjanjem na tradicionalne legalne materijale: sudske odluke, zakone i pravne knjige koje upravo dotičnu specifična pitanja. Pravnik u svemu treba pomoći i pouke iz drugih izvora; (3) takvi se izvanjski izvori znanja

mogu naći ne u “prirodnim” znanostima ili “društvenim” znanostima već uz predmetima koje obično zovemo “humanističkim” znanostima (*the humanities*).

Različite pravne škole i pokreti

Ipak, Handovi su zaključili od početka bili otvoreni kritičkama. Jedna od najizrazitijih zrači još iz klasičnog opusa Olivera Wendel Holmesa (1809-1894) koji je u svoje vrijeme tvrdio da će racionalni studij prava u budućnosti prije svega počivati na onima koji “poznaju statistiku i ekonomiju”. Dok je sudac Hand zagovarao studij humanistike - njegova je vizija interdisciplinarnosti put prava sagledavala u kontinuitetu s članstvom u ‘republici književnosti’, dotle je Holmes zagovarao studij društvenih znanosti, posebno ekonomije. Ove razlike tiču se naravno niza posebnosti u razvoju američkog prava (razvoj *curriculum*a na pravnim fakultetima, promjenama u strukturi “industrije pravnih usluga”, rješavanju razlika u shvaćanju prava kao “znanosti” odnosno “umijeća”, itd.). Kontinuitet i intenzitet rasprava u ovim posebnostima (*američki ekscjepcionalizam*) doveli su sedamdesetih godina 20. stoljeća do formiranja niza

Pravo i ekonomija

Pokret pravo i ekonomija (PPE) primjenjuje ekonomsku teoriju i metode na pravnu praksu. Pokret ističe da instrumenti ekonomskog rezoniranja pružaju najbolju mogućnost opravdavanja i konzistentnosti pravne prakse. Danas pokret predstavlja jednu od dominantnih teorija jurisprudencije. PPE predstavlja opću teoriju prava ali i konceptualna sredstva za pojašnjavanje i poboljšavanje njegove prakse. Opća teorija se posmatra kao socijalni instrument koji promovira ekonomsku efikasnost, a ekonomska analiza i efikasnost idealni je vodič za pravnu praksu. Zauzvrat se zakonodavstvo koristi za poboljšavanje tržišnih uvjeta. PPE omogućuje okvir kojim se modeliraju pravni učinci, zajednički ciljevi kojim se unificiraju različita područja pravnog djelovanja. Okupljanje pravne teorije i ekonomskog rezona stvorilo je nove istraživačke agende u prostoru ekonomskog biheviorizma koji se pita na koji način racionalitet potiče ponašanje ljudi unutar pravnih scenarija; teorije javnog izbora gdje se pita o načinu koje kolektivno ponašanje pokazuje prema zakonodavstvu; teoriju igre, te razumijevanje strateškog djelovanja u legalnom kontekstu.

Pravna snost i Kolegij prava

Pravo i literatura

Pravo i literatura (PL) je interdisciplinarni studij koji istražuje odnos između pravnih i literarnih područja s međusobnom razmjenom metoda i analiza. PL se je kao studij prije svega razvio u akademskom okruženju u kojemu su profesori i praktični pravници nastojali pravu dati još humanije odlike. PL studiji su podijeljeni u tri područja. Prvo je pravo u literaturi u kojemu se fokusiraju pravne teme u romanima i drugim oblicima književnosti. Drugo je područje pravo kao literatura u kojemu se izučavaju edukacijski aspekti aktualnih suđenja i traže teme poput ostvarivanja prava, međuljudski odnosi, proza i retorika sudaca, itd. Treće je područje pravo i literatura koje prilikom interpretacije posebnog teksta (ustava, zakona, podzakonskih akata....) uspoređuje i suprotstavlja analitička sredstva pojedinačnih disciplina.

Kritičke pravne studije

Kritičke pravne studije (Critical Legal Studies=CLS) osnovala je 1977. godine grupa američkih profesora od kojih je većina bila uključena u pokret za građanska prava, demonstracije protiv rata u Vijetnamu, političke i kulturne izazove vlasti koji su karakterizirali to uzbudljivo razdoblje američke povijesti. Njihovo je iskustvo kao i događaji u kojima su sudjelovali po svemu proturiječili pretpostavci o pravednosti američkog prava i istom kao produktu historijskog napretka. Za pripadnike pokreta pravo je bilo uveliko upregnuto u korist bogatih i svemoćnih. Za pripadnike pokreta, događaji u kojima su sudjelovali sugerirali su da aktivisti i pravnici koji djeluju zajedno s narodom mogu proizvesti socijalnu promjenu. U tom smisli osnivači CLS bili su uvjereni da se pravo i politika ne mogu odvajati o čemu svjedoči niz pitanja i tema koje su otvorili tijekom svog djelovanja.

posebnih pravnih škola među kojima je posebno utjecajno bilo nekoliko pokreta: prvi je *law and economics movement* koji je povezivao pravo i ekonomiju, a drugi je bio *critical legal studies*. Uz ta dva pokreta za svoje mjesto u interpretativnim pristupima pravu svoje mjesto je tražio i pokret prava i književnosti (*law and literature movement*).

Suvremeni *Pokret pravo i literatura* jedan je od brojnih suvremenih oblika interdisciplinarnosti, koju je inicirao još Jeremy Bentham (1748.-1832.) veliki enciklopedist i reformator *par excellence* koji je među prvima ukazivao na duboku unutrašnju vezu i prožimanje prava i književnosti. Bila je to prirodna posljedica njegovog širokog interesa kojega je on pokazivao za veliki broj područja: od zahtjeva za reformom pravnog i političkog sustava, preko ekonomskih i kolonijalnih pitanja, pa sve do jezika. Na to nas danas podsjeća između ostalih ugledni časopis *Revue d'Études Benthamiennes* (REB) koji je 2013. godine najavljivao izlazak iz tiska dugo očekivane sinteze o interdisciplinarnim perspektivama prava i književnosti. Dugo najavljivani projekt REB-a trebao je

“
Sveučilišni studij prava predmet je kontinuirane debate i promišljanja. Jučer, danas, sutra pravnog obrazovanja bio je i ostao predmet kritičke refleksije

okupiti niz doprinosa i priloga, prije svega onih o metodologiji izučavanja prava i literature koji bacaju novo svjetlo na misao i djelo J. Benthama, posebno na njegov doprinos onome što se između ostaloga danas identificira kao *Benthamova teorija dokaza*.

Međuprožimanje prava s drugim područjima

Međutim, spomenuti interes za Benthama i njegovu interdisciplinarnost, ustvari zanimanje o postojanju i karakteru međusobnog odnosa, prožimanja, i utjecaja jednih na druge, od strane brojnih sudbjeakata na području različitih

Pravni fakultet u Splitu, jedini od svih u Hrvatskoj, u svojem studijskom programu već nekoliko godina ima kolegij Pravo i literatura. Ovaj kolegij metaforički svjedoči ne samo o interdisciplinarnoj širini pravnih studija, nego i o humanističkoj dimenziji pravne teorije i prakse. Stoga smo voditelja kolegija, prof. Arsena Bačića, zamolili da čitateljima Universitasa približi motive uvođenja ovog problemskog kruga u pravni studij te prikaže njegovu sadržajnu širinu i genezu u povijesti pravne misli.

akademskih disciplina, zapravo su dio jednog te istog dugog evolutivnog hermeneutičkog procesa. Svojedobno je René Descartes (1569.-1650.) tvrdio da je – “korisno znati običaje drugih naroda, jer se tada mogu ispravnije prosuđivati i vlastita stajališta”. Naputak velikog znanstvenika može se primijeniti i na niz suvremenih akademskih disciplina. Interesna područja svakog istraživača mogu se u velikoj mjeri osvijetljivati i sa strane, jer takve intervencije mogu biti od velike pomoći u razrješavanju poteškoća koje postoje ili mogu proizići iz predmeta svake posebne discipline. U tom smislu evidentno je da se brojne hermeneutičke dileme posebnog ili konkretnog područja istražuju i propituju preko drugih posebnih hermeneutika. Tako je dugo vremena evidentna povijesna bliskost teološke i jurisprudencijske hermeneutike u tumačenju legalnih materijala. Hermeneutika kao – “teorija ili umijeće eksplikacije, interpretacije” odnosno njeni korijeni sežu do samih početaka konstrukcije općih naputaka koji su bili od pomoći za razumijevanje religijskih tekstova npr. poput Biblije. Treba istaknuti da je interes za biblijsku interpretaciju rijetko kada bio neutralan i suzdržan. Religijski tekst koji je sebe definirao kao normativno obvezujući nužno je postao izvor istem rasprava o njegovom značenju jer je riječ bila o debatama o tome na koji način ljudi trebaju živjeti svoj život. Prema E.D. Hirschu tradicionalno je – “hermeneutičko teoretiziranje gotovo ekskluzivno bilo posvećeno područjima gdje je korektna interpretacija bila povezana s pitanjem života i smrti (ili Raja i Pakla) a to je bilo izučavanje teksta (svete knjige) i izučavanje prava”.

Povijesna veza prava i književnosti

Krajem XX. st. akademsko istraživanje prava sve više obilježava interdisciplinarnost. Pojavljuju se brojni pravni pisci koji odbacuju tradicionalni pojam prava kao discipline koja bi bila dovoljna sama sebi. Niz autora otkrivaju u ekonomiji, politici i drugim društvenim znanostima teme koje su “izvan” prava ali ih pravna pitanja uvelike označavaju. Analitičari zato u cilju rasvjetljavanja pravnih pitanja sve više koriste metodologiju i sheme drugih disciplina. Popularni pristupi dolaze iz “pokreta”: *pravo i ekonomija, pravo i društvo, pravo i povijest*, itd. Unatoč razlikama između ovih pravaca mišljenja vladalo je suglasje o tome da se “pravo ne može razumjeti samo pomo-

“
Sve je veći broj društvenih odnosa koji postaje predmet legislative a time i nacionalne i međunarodne jurisdikcije

ću vlastitih pojmova, njegovo razumijevanje traži primjenu stanovitih metoda ili supstance koje omogućavaju druge discipline” (Galanter, 1997). U tom arsenalu sredstava nalaze se i instrumenti pokreta *Pravo i literatura (Law and Literature Movement)*. Njegova se upotreba opravdavala na sljedeći način: pravo i književnost su kao stara područja ljudskog nauka i prakse postojali daleko prije formiranja moderne organizacije akademskih profesija u discipline koje se identificiraju s posebnim istraživačkim paradigmama. Utoliko su pravo i literatura mnogo više od pukih akademskih polja, oni su zapravo – “društvene prakse koje konstituiraju vlastiti predmet znanstvene refleksije”.

Interdisciplinarni kolegiji na Pravnom fakultetu

Sveučilišni studij prava predmet je kontinuirane debate i promišljanja. Jučer, danas, sutra pravnog obrazovanja bio je i ostao predmet kritičke refleksije. O njemu treba voditi računa kompletna akademska zajednica: nastavnici i studenti. O primjerenosti klasičnog “liberalnog” pravnog obrazovanja raspravlja se danas diljem svijeta. A u kontekstu takvog dijaloga uspon interdisciplinarnog i kontekstualnog pravnog studija postaje jedna od bitnih karakteristika modernog pravnog obrazovanja. Kolegiji s nazivom “*Pravo i...*” pojavljuju se svugdje: *pravo i politika, pravo i ekonomija, pravo i društvo, pravo i povijest, pravo i rodni studiji...* samo su neki od najpopularnijih. U tom smislu pojavu ovog i drugih novih interdisciplinarnih kolegija na splitskom Pravnom fakultetu treba prije svega razumjeti kao još jedan pokazatelj osuvremenjivanja splitskog pravnog studija i njegova jačanja, kako bi se novi arsenal interdisciplinarnosti udružen s tradicionalnim profesionalnim disciplinama još uspješnije fokusirao na “razumijevanje, rješavanje i upravljanje ljudskih problema”.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Temeljem odluke donesene na V. redovitoj sjednici Fakultetskog Vijeća pod točkom 6. u ak. god. 2014./2015. od 26. 02. 2015. god. KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U SPLITU

raspisuje NATJEČAJ

za popunu radnog mjesta

1. Voditelja/ voditeljice izdavačke djelatnosti
- radno mjesto I. vrste - na neodređeno vrijeme (1 izvršitelj m/ž)

Za objavljeno radno mjesto traženi su slijedeći uvjeti:

- završen diplomski ili integrirani sveučilišni studij, odnosno stečena VSS prema prijašnjim propisima
- tri godine radnog iskustva na poslovima iz područja izdavačke djelatnosti
- osposobljenost za rad na programima za izdavaštvo
- znanje barem jednog stranog jezika
- Probni rad tri mjeseca

Uz vlastoručno potpisanu prijavu za natječaj pristupnici za radno mjesto su dužni priložiti sljedeću dokumentaciju:

1. Životopis
2. Domovnicu
3. Dokaz o stečenom traženom stupnju obrazovanja
4. Uvjerenje nadležnog suda da se protiv podnositelja ne vodi kazneni postupak (ne stariji od 6 mjeseci).
5. Preporuku župnika, odnosno nadležnih poglavara za osobe redovnike/ce.

Kandidati dokumentaciju dostavljaju u presliku, dok će izabrani kandidati biti pozvani da je dostave i u izvorniku ili ovjerenom presliku. Kandidat koji se poziva na pravo prednosti pri zapošljavanju, uz prijavu na natječaj dužan je priložiti rješenje, odnosno potvrdu iz koje je vidljivo spomenuto pravo.

Prijavljeni kandidati koji ispunjavaju formalne uvjete natječaja će biti pozvani na razgovor. Odluka o odabiru kandidata donosi se na temelju mišljenja Povjerenstva za provedbu natječaja o tome koji kandidat najbolje odgovara za radno mjesto.

Na natječaj se mogu prijaviti osobe oba spola.

Rok za podnošenje prijave za oglašeno radno mjesto je 8 (osam) dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama.

Nepravovremene i nepotpune prijave za sva oglašena radna mjesta neće se razmatrati.

O rezultatima natječaja kandidati će biti obaviješteni u zakonskom roku.

Prijave se podnose na adresu: Sveučilište u Splitu, Katolički bogoslovni fakultet, Zrinsko-Frankopanska 19, p.p. 329, HR – 21000 Split
Katolički bogoslovni fakultet
Sveučilišta u Splitu

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Sveučilišni odjel za stručne studije, raspisuje
NATJEČAJ
I za izbore uzvanja

1. jednog nastavnika u nastavno zvanje profesor visoke škole u trajnom zvanju, u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje strojarstvo, za granu procesno energetske strojarstvo
2. jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje viši predavač, u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje elektrotehnika za granu elektroenergetika
3. jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje profesor visoke škole, u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija

Točke 1, 2 i 3

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 45/09, 63/11 i 94/13) i Odlukom o nužnim uvjetima Rektorskog zbora za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja (NN 13/2012).

Prijavi treba priložiti: životopis pristupnika, preslik diplome o odgovarajućoj stručnoj spremi odnosno akademskom stupnju, prikaz stručne i nastavne djelatnosti, popis radova i radove relevantne za izbor (u elektronskom obliku).

Sva dokumentacija se predaje u dva primjerka.

Na natječaj se, pod jednakim uvjetima, mogu prijaviti osobe oba spola.

Prijave s priložima podnose se Sveučilišnom odjelu za stručne studije Sveučilišta u Splitu, Split, Livanjska 5/III kat, u roku od 30 (trideset) dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama.

Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati. Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu

Pročelnik Odjela
Dr. sc. Ado Matoković

predstavnička i neposredna demokracija

PIŠE:

DR. SC. ZVONKO POSAVEC

Premda je predstavnička demokracija u ustavnoj državi najuspješniji oblik institucionalizacije političke slobode u povijesti čovječanstva, uvijek iznova javljaju se sumnje i prigovori, a i pokreti koji dovode u pitanje vrijednost takvog tipa demokracije. Smatra se da je predstavnička demokracija samo nužno rješenje, jer se bolje ne može postići u uvjetima moderne teritorijalne države. Predstavnička demokracija često se mjeri na idealu navodno istinske i zbiljske vladavine naroda, na mjerilima skupštinske atenske demokracije. Stoga predstavnička demokracija posjeduje – prema mišljenju Thomasa Jeffersona – samo drugi stupanj čistoće.

Zato prevladava često uvjerenje da demokracija može biti u naše doba, kako kaže jedan teoretičar, samo *drugo najbolje rješenje* a to znači može biti samo predstavnički organizirana. U udžbeniku *Vergleichende Regierungslehre* poznatog Georga Brunnera stoji: *Moderna je demokracija na nužni način posredna demokracija... Iz razloga praktičnosti mora se princip demokracije u pravilu vezati sprisilnim zahtjevom izabranog zastupništva naroda...* Ili kako Karl Loewenstein u poznatom djelu *Volk und Parlament* govori o predstavničkoj demokraciji kao *dura necessitas*, kao tvrdj nužnosti. Tako nastaje predodžba da je predstavnička demokracija samo deficitarna forma demokracije. Ili kako Robert Dahl smatra da je ona “žalostan nadomjestak za zbiljsku stvar”.

Nasuprot ovom rasprostranjenom mišljenju smatram da je predstavnička demokracija bolji i efikasniji oblik slobodarske organizacije političke zajednice nego neposredna demokracija. Da bih to mogao izvesti, pokazat ću najprije kako se je predstavnička demokracija formirala.

Spoj demokratskog i aristokratskog principa

Predstavnička demokracija proizila je iz ideje i prakse specifične tradicije staleškog predstavničkog ustava kasnog srednjeg i ranog novog vijeka. Ona je zapadnoeuropska pojava koja je u Engleskoj zadobila najjaču životnu snagu. U burnom revolucionarnom razdoblju na početku 17. stoljeća stare staleške institucije zadobile su *novi temelj*, a to je opće pravo glasanja, koje je naravno ispočetka bilo jako ograničeno. Strastvene debate nakon 1640. godine, koje su vodili leveleri, a i ostali, najavile su novi početak demokracije, a te debate nastavljene su u engleskim kolonijama Sjeverne Amerike.

Tek u 18. stoljeću započinje promišljanje kako se demokracija u tradicionalnom razumijevanju odnosi prema slobodarskom predstavničkom ustavu. U poznatom poglavlju o Engleskoj u **Duhu zakona** Montesquieu piše o izvršnoj vlasti sljedeće: „Buduci da u slobodnoj državi svatko tko se smatra slobodnom dušom mora s obom sam upravljati, zakonodavnu vlast trebao bi imati čitav narod. A kako je to u velikim državama nemoguće, a u malim povezano s mnogim nezgodama, narod treba preko svojih predstavnika činiti sve ono što ne može učiniti sam“. Ovdje su navedena dva argu-

Tema neposredne demokracije već je godinama prisutna kroz različite društvene pokrete u domaćim medijima, a istaknuto je mjesto imala i u teoriji, kao i organizacijskoj formi studentskog pokreta od prije nekoliko godina. Donosimo tekst akademika prof. dr. sc. Zvonka Posavca s Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu u kojem objašnjava osnovne pojmove predstavničke demokracije, povijest njenog utemeljenja, te ju uspoređuje sa neposrednom demokracijom.

Dileme oko neposredne i predstavničke demokracije

Članak se bavi napetošću između neposredne i predstavničke demokracije, pokazuje kako predstavnička demokracija nije slijednica antičke skupštinske demokracije nego novi tip demokracije, te na kraju skicira vezu između demokracije i principa dužnosti u obnašanju javne službe

menta u prilog predstavničke demokracije: *prvo* – „u velikim državama“ – predstavnički ustav je nužan, jer skupštinska demokracija nije više moguća; *drugi* argument je važniji – neposredno zakonodavstvo putem skupštine naroda povezano je i u malim državama s velikim neslogama, nesporazumima i sukobima. Tako Hamilton u **Federalističkim spisima** piše: „Nemoguće je pratiti povijest malih država Grčke i Italije a da se ne osjeti užas i gnušanje pred nemirima koji su ih stalno potresali, kao i pred učestalim prevratima, koji su učinili da se ove republike stalno kolebaju između krajnosti tiranije i anarhije“. Montesquieu naglašava da predstavnička demokracija ima

svoj vlastiti rang i više je nego samo pripomoć u nuždi.

Prednosti predstavničke demokracije proizlaze iz uvjerenja da je izbor predstavnika izabir najboljih. Tako se spajaju demokratski s aristokratskim principom.

Emfatički borac za demokratski predstavnički ustav Sieyes povezuje izabir najboljih s diobom rada. On smatra da je predstavnički ustav utemeljen na izboru najboljih jer počiva na diobi rada na kojoj počiva svaki napredak. Svaki napreduje najbolje, ako čini ono što može bolje činiti od drugih. Političko predstavništvo nije ništa drugo nego primjena tog općeg principa na pojedino područje.

Još jednu karakteristiku

predstavničke demokracije iznosi James Madison kad naglašava da ona uspijeva nadvladati opasnosti većinske demokracije, a ta opasnost prisutna je u svakoj demokraciji (*Federalistički spisi*, br. 10). On obranu manjine vidi u pluralističkom karakteru društva i predstavničkom ustavu. To je najbolja garancija zaštite manjine u sistemu u kojem odlučuje većina.

Predstavništvo prije demokracije

Sada moramo pobliže pojasniti predstavništvo u sintagmi predstavnička demokracija. Predstavništvo nije rezultat revolucionarnog trenutka, nego plod dugog procesa dozrijevanja. E. Burke je jednom izjavio

da engleski ustav nije nitko izmislio, a to vrijedi i za predstavničku demokraciju. Predstavništvo je mnogo starije nego demokracija. Ono se razvijalo skoro u svim europskim državama, a demokratski moment je mnogo mlađi. Demokratsko se naslonilo na postojeći staleški predstavnički ustav, a ne obratno (Dolf Sternberger). To znači da slobodarski predstavnički ustav nije, gledano historijski, proizašao iz skupštinske demokracije, nego su se tradicionalne skupštine otvorile demokratskoj ideji jednake slobode svih građana i njihovu pravu participacije u javnim poslovima. Engleska je klasični primjer postepenog takvog razvika, a u Francuskoj se on razvijao skokovito. Razvitak ustava u Sjevernoj Americi u 17. i 18. st. može se tumačiti kao nastavak engleske tradicije u promijenjenim uvjetima.

Historijski prikaz jasno pokazuje da predstavnička demokracija posjeduje svoj vlastiti identitet. Međutim historijski argument sam nije dovoljan da se izade iz krize predstavničke demokracije. Ma kako da je ona nastala, ona ne može izbjeći pitanje koje proizlazi iz demokratskog principa, a to je pravo građana da sudjeluju u svim odlu-

kama koje se tiču javnih prilika. Stoga je potrebno učiniti daljnji korak da bismo osigurali efikasnost i uvjerljivost predstavničke demokracije.

Demokracija i djelovanje prema dužnosti

Da bi demokracija funkcionirala, potreban je dodatni moment, a to je pojam dužnosti. Naime tek pojam dužnosti čini demokraciju u obnašanju javnih poslova efikasnim oblikom vladanja. Wilhelm Hennis u studiji pod naslovom *Amtsgedanke und Demokratie* (1962) pokazao je da koncepcija službe (Amtsgedanke) ima izuzetnu ulogu u europskoj političkoj tradiciji i pokazao kako demokratska ustavna država stoji u toj tradiciji. Prema njegovom mišljenju predstavnička demokracija je istovremeno harmonijska ali i napeta sinteza raznih principa: naime principa građanske slobode, ideje pravne vezanosti svake vladavine i njene obveze ostvarivanja općeg dobra (imamo dakle ideju građanske slobode, vezanost svake vladavine pravom i njene dužnosti da djeluju u ostvarenju općega dobra). To je bit dvijetisućgodišnje tradicije europske političke kulture koja ima svoje korijenje u grčkom polisu i u rimskoj republici. Princip demokracije pripisuje svakom građaninu slobodno sudjelovanje u zajedničkim prilikama i formulira ovo pravo u misaonoj figuri narodnog suvereniteta. Princip službe u obnašanju javnih poslova govori o tome da sva ovlaštenja u odlučivanju obveznih odluka za druge, moraju biti institucionalizirane. To znači sljedeće:

1. Ovlaštenje da se obvezno odlučivanje za druge ne vrši iz vlastitog prava, nego je to prenesena punomoć.

2. Ovlaštenje obveznog odlučivanja za druge je pravno

ograničeno, jer je ideja službe nespojiva sa neograničenom slobodom djelovanja.

3. Nosilac službe ne može mijenjati određene ovlasti kojem je cilj opće dobro.

4. Tko je opunomoćen da djeluje za druge, podvrgnut je također odgovornosti a ima i dužnosti.

Sva ova određenja mogu se svesti na to da ovlašteno djelovanje za druge nije pravo nego dužnost. Politička korupcija je nedjelovanje prema dužnosti.

Sinteza demokracije i koncepta službi

Ipak, moramo se zapitati nije li demokracija koncipirana kao nadilaženje poretka institucionalizacije službi. U tom smislu mogla bi se, možda, tumačiti antička demokracija koja u svojoj koncepciji nosi ideju samo-vladanja i razrješavanje svake vladavine. U istom smislu koncepcija demokracije bez službenih predstavnika naroda nije niti danas, dakle, nakon 2000 godina bez odjeka. Dovoljno se podsjetiti slavnog Marxovog spisa o *Pariskoj komuni* koji odbacuje državu i njene urede jer u provođenju narodne volje dovoljni su samo nadziratelji revolucionarne klase. U naše doba J. Habermas govori o „*razrješenju institucija koje posjeduju silu putem organizacije društvenog saobraćaja, koji je isključivo vezan komunikacijom slobodnoj od prisile*“, te se na toj osnovi mora dalje razvijati demokraciju. Cilj je dakle demokracija koja ne treba više nikakve službe. To bi bila vizija političkog opstanka oslobođenog bilo kakve vladavine, zapravo vizija prave demokratske diktature, a njezine posljedice su strašne. Riječ je ovdje o elementarnom nepovjerenju protiv svake vladavine institucija i beskrajnog povjerenja u istinsku demokraciju koja ne treba institucionalizaciju odgovornosti.

Naravno, princip službe ne može stajati sam za sebe, nego uvijek u povezanosti s različitim materijalnim ustavima. Tako se princip službe mora povezati s principom demokracije. Tada se poredak službi uspostavlja na temelju općeg prava glasa, a pristup službama otvoren je svima građanima. Tada su nosioci službi dužni odgovarati građanima od kojih proizlazi svako ovlaštenje na djelovanje u ime cjeline. Sinteza demokracije i koncepta službi nije popularna vlast drugog stupnja čistoće, nego jedino prihvatljivo rješenje problema institucionalizacije političke slobode koju mi poznajemo. Punomoć da se odlučuje obvezno za druge obuhvaćena je u principu službi, ali sastav službi počiva na temelju općeg izbora. Pristup službi otvoren je svim građanima i on se osigurava u političkoj borbi koja je u demokraciji uvijek javni i kontroverzni projekt.

Zaključak: moderna predstavnička demokracija predstavlja stalnu napetost između nosioca vlasti odnosno službi i demokratskih prava građana da sudjeluju u donošenju odluka od općeg značenja. Koji će se oblik pritiska organizirati u odnosu na nosioce službene vlasti, tehničko je pitanje. Kao što znamo, na raspolaganju demokracije su ne samo redoviti i vremenski određeni izbori, nego i razni oblici neposrednog demokratskog djelovanja, a ono ovisi o konkretnom ustavnom određenju i ne može se apstraktno normirati.

RAZGOVARAO: JURAJ FILIPOVIĆ

Već prvo predavanje u sklopu ciklusa „Najbolji hrvatski odvjetnici – iz prve ruke“, ono poznatog odvjetnika Ante Nobila, 13. ožujka, okupilo je oko 500 studenata, što ga čini jednim od najposjećenijim na Pravnom fakultetu u Splitu. Kako bi se budući pravnici koji su pokazali izniman interes za projekt još bolje upoznali s odvjetničkom strukom koja seže puno dalje od medijskih naslova, tim smo povodom razgovarali s Antom Nobilom.

Jeste li od samog početka znali da ćete se baviti praksom ili vas je zanimala i pravna znanost?

Samo praksa. Ja sam uvijek bio ovisan o adrenalinu i dinamici. Znanost izuzetno cijenim, ali nije ona za mene. Praksa me je uvijek više zanimala nego puko teoretiziranje, jer to je životno iskustvo u smislu poteškoća, sreće i inteligencije koje je pretočeno u sudnicu. Jako dugo sam trenirao taekwondo, volim uzbuđujuće duela, a povezano s tim promatram i parnicu tijekom koje se osjećam kao na sportskom natjecanju.

Poznato je da ste karijeru izgradili kao „kaznenjak“, čemu takav interes za kazneno pravo?

Opet adrenalin. Kazneno pravo je vjerojatno najuzbudljiviji dio prava. Ako pri tome radite u jednom turbulentnom i tranzicijskom vremenu, sve postaje prava drama.

Radio sam kao tužilac (državni odvjetnik) u 80-im godinama prošlog stoljeća kada su jedan sustav (socijalizam) i jedna država (Jugoslavija) bili u procesu propadanja. Stvarao se novi, demokratski sustav Hrvatske kao samostalne države. No, ubrzo je počeo tajni, a onda otvoreni rat Beograda i Zagreba, stvorile su se oružane snage, a Hrvatska se upliće u rat u BiH. Zatim se događaju ratni zločini i zločini protiv čovječnosti. Paralelno u Hrvatskoj kreće divlja privatizacija i velika pljačka narodne imovine. Nacionalizam i aveti prošlosti su buknuili, a kao korektiv tome slaba nevladina scena se suprotstavila nasilju, diktaturi i rehabilitaciji fašizma. To je bilo vrijeme u kojima su korupcija i organizirani kriminal na najvišim razinama doživljavali svoju renesansu.

U proteklom periodu često su kriminalni slučajevi bili ujedno i prvorazredna nacionalna i politička pitanja. Kako onda ne imati interes za kazneno pravo? Ukoliko jedan dan postanemo uređena i „dosadna“ europska država, onda ni bavljenje kaznenim pravom neće biti tako interesantno.

Vi ste etabilirani odvjetnik. Kako se nosite s medijskim natpisima i javnim životom?

Onaj tko se upušta u posao koji ja radim mora biti pripremljen na sve što dolazi. Odvjetnici trebaju biti pripremljeni na negativne strane kao što su prijetnje, nedostatak privatnog života i rizik samog posla, a s druge strane postoje i one pozitivne, a to su novac i medijska slava. Ako se bojite medvjeda, vuka

Anto Nobilo
TOMISLAV KRIŠTO/CROPIX

Pravnici vladaju svijetom, ali samo oni najsposobniji

‘Najbolji hrvatski odvjetnici – iz prve ruke’

Projekt „Najbolji hrvatski odvjetnici - iz prve ruke“, u okviru kojeg na Pravnom fakultetu u Splitu gostujuća predavanja drže najpoznatiji hrvatski odvjetnici, naišao je na ogroman interes studenata Pravnog fakulteta, ali i čitave splitske studentske populacije. Projektom se želi upoznati studente s iskustvima najboljih hrvatskih odvjetnika te njihovim putem do uspjeha. Najbolji hrvatski odvjetnici će na ovaj način kroz predavanja, radionice i javne tribine upoznati studentsku populaciju s problemima na koje nailaze, najzanimljivijim, najtežim i najspecifičnijim slučajevima koje su do sada imali.

Najvažniji aspekt projekta jest upoznavanje studenata s pravnom praksom i djelovanjem u sudnici. Pravna praksa iziskuje mnoge interdisciplinarnе vještine koje se ne uče na fakultetu, već se mogu steći isključivo praktičnim iskustvom. Budući da su studenti na fakultetu kroz program studija uglavnom koncentrirani na teoriju, ovom prilikom mogu se upoznati i s iskustvima zastupanja branjenika, a budući da se radi o naj-

poznatijim hrvatskim odvjetnicima, dodatna je zanimljivost profil branjenika, često javnih osoba, političara i dužnosnika.

Postavljanjem pitanja gostujućim odvjetnicima i neformalnom komunikacijom, studenti mogu doći do saznanja o odvjetničkom životu kroz sve prednosti i nedostatke u smislu odvjetničkog angažmana koje za sobom povlači mnoge javne kontroverze. Gostovanja najpoznatijih hrvatskih odvjetnika na Pravnom fakultetu je pokrenuo predsjednik Studentskog zbora Pravnog fakulteta u Splitu Pasko Tomaš, koji kao moderator i rukovodi projektom. Projekt ima financijsku i svu drugu potporu Pravnog fakulteta u Splitu, Sveučilišta u Splitu te Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu.

Predavanja su do sada održali Anto Nobilo (13. ožujka, tema: Eliminacija rizika u kaznenom postupku-slučaj generala Blaškića) i Branko Šerić (19. ožujka, tema: Kako sam sudio i branio Feral). Prema najavi moderatora, sudjelovanje su najavili i Veljko Miljević, Jadranka Sloković, Zvonimir Hodak i Čedo Prodanović. (J.F.)

Pravo je još uvijek elitna struka, ali morate biti inovativni i uporni ako želite na tržištu biti prepoznatljivi

ili lije, onda jednostavno ne idite u sumu.

Koje su najvažnije vještine i discipline koje odvjetnik treba posjedovati?

Svaki odvjetnik gradi svoje vlastite vještine. Ali, ako bih nešto morao izdvojiti, onda bi najvažnija bila apsolutna lojalnost klijentu kojeg se ne ostavlja niti se trguje njegovim interesima. Nikad, ni pod kakvim okolnostima. Ako imate takav stav, sve ostalo ćete naučiti uz saznanje da obrazovanje odvjetnika traje cijeli život. Svaki novi veliki slučaj je jedinstven i neponovljiv te je potreban studiozan rad da biste ušli u meritum problema. Npr., kada branite optuženoga za ratni zločin, morate dosta toga naučiti o umijeću vođenja rata. Kada branite liječnika zbog medicinske pogreške, morate ući u osnove te grane medicine itd. Odvjetnik treba imati i odličnu memoriju, fizičku i intelektualnu snagu, brzinu, retoriku, sposobnost vještog oblikovanja argumentacije...

Smatrate li da je pravna struka još uvijek elitna?

Pravnici vladaju svijetom, ali vjerojatno oni najsposobniji. Da, pravo je dobar zanat i još uvijek elitna struka ali konkurencija je velika i morate biti inovativni i uporni ukoliko želite na tržištu biti prepoznatljivi. Studentima bih preporučio da kao mladi pravnici najprije počnu raditi za državu: sud, državna odvjetništva, državna uprava... U velikim sustavima brže će steći potrebna znanja i vještine. Tek kada osjete da u potpu-

nosti vladaju praksom, neka krenu u odvjetništvo.

Treba li, u današnjim hrvatskim okolnostima, mladi pravnik biti politički involviran da bi napredovao?

Držim da bi pravnik trebao djelovati po pravilima struke i biti neovisan od bilo kakvih političkih stranaka ili lobističkih grupa koje se u pravosuđu nameću kao parapoličke strukture. Nažalost, u sustavu u kojem živimo političke stranke svoje članstvo zapošljavaju na značajnim i rukovodećim mjestima, a jedini kriterij za to zapošljavanje najčešće je podobnost, pa se često zaključuje da pojedinac koji bi htio napredovati treba biti umrežen s političkim strukturama. Slično je i u pravosuđu. Tamo su se iz kadrovske politike povukle stranke, ali su njihov prostor zauzele lobističke grupe, čiji je efekt identičan. Sasvim je logično da su lobističke grupe instrumentalizirane od strane političkih stranaka. Za mlade pravnike u naletu postoje dvije opcije, oni se mogu tom sustavu prilagoditi, staviti politiku ispred struke i zadržavati *status quo* ili se mogu boriti za depolitiziranje cjelokupne uprave i pravosuđa.

Činjenica je da su pravo i politika pojmovi koji su nerazdruživi tandem. Imate li u tom smislu kao što smo čitali, ambiciju stvaranja vlastite političke platforme te kako bi ona izgledala?

Ja sam uvijek javno djelovao i nastojao štiti vrijednosti demokratskog, tolerantnog i liberalnog društva. U tome sam uvijek bio solo igrač. Politikame nije interesirala, međutim, naše društvo se trenutno nalazi u dubokoj krizi. Jednostavno ne mogu sa strane pasivno promatrati kako postojeće političke elite nemaju snage stvoriti efikasnu državu i kvalitetno društvo. Nitko nema snage provesti radikalne reforme i ozdraviti cjelinu. Ovdje nije ključan problem jesmo li mi za tzv “lijevi blok SDP-a” ili “desni blok HDZ-a”. Hrvatska je postala taoc vlastitoga političkog sustava koji je stvorio HDZ, a koji su djelomično prigrbili SDP i HNS, po čijoj se logici svake četiri godine na izborima ne mijenja ništa osim hranidbenog lanca koji je okovao Hrvatsku.

U četverogodišnjem mandatu u državi i upravi, lokalnoj samoupravi, državnim i komunalnim tvrtkama, političke stranke zaposle do 40 tisuća svojih kadrova. To je njihova baza i mašinerija iz koje crpe glasove. Upošljavaju svoje aktiviste iz tih osvojenih mjesta. Pogodovanje poduzećima, isisavanje novca za predizborne kampanje, korupcija i nerijetko kriminal su stvari protiv kojih se treba boriti. Sadašnje političke stranke su rak-rana ovoga društva. One nisu rješenje već problem Hrvatske. One moraju hraniti truli sustav jer je u tom sustavu njihova vlastita aktivistička baza. Zato sam odlučio registrirati udruhu, koja će stvoriti radikalnu reformsku platformu, nastojati povezati svereformske snage i nametnuti javnosti i političkim stankama radikalno-reformske teme. Za tu ćemo svrhu koristiti razne alate, društvene mreže, okrugle stolove, tribine i sl. Nastojat ćemo probuditi prije svega mlade i sve grupe u društvu koje su obespravljenе jer nisu dio hranidbenog lanca političkih stranaka. Jednostavno - borimo se za oslobođenje društva od ovog političkog sustava.

povijest

PIŠE:
DR. SC. TONIJA ANDRIĆ

Zbornik splitske hagiografske baštine

U rujnu 2011. g. održan je u organizaciji splitskog Književnog kruga i Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu međunarodni znanstveni skup *Splitska hagiografska baština: povijest, legenda, tekst*. Vrijednost ovog događaja, održanog u splitskoj palači Milesi kao dio manifestacije *Knjiga Mediterana*, prepoznao je i svojim pokroviteljstvom podupro i Papinski odbor za povijesne znanosti, a novčanim su priložima održavanje skupa omogućile i brojne druge institucije iz resora znanosti i kulture. Gotovo tri godine nakon tog događaja konačno je objavljen i zbornik koji sadrži pisane inačice većine održanih izlaganja.

Prvi rad u Zborniku tekst je akademkinje **Ivanke Petrović** pod naslovom *Salonitansko-splitska hagiografska baština u svjetlu mediteranske kasnoantičke i ranosrednjovjekovne hagiografije* (str. 25-67). On nastoji potvrditi mjesto i najbliže vrijeme postanka hagiografije trojice salonitanskih mučenika: sv. Anastazija, sv. Domnija i sv. Donata Salonitanskoga te potom prati daljnju sudbinu tih salonitansko-splitskih tekstova u ranome i zreлом srednjovjekovlju, naglašavajući ne samo duhovni i kulturni, već i pismeni kontinuitet kasnoantičke Salone i ranosrednjovjekovnog Splita.

Idući prilog tekst je **Mirjane Matijević Sokol** naslovljen *Od Ivana Ravenjanina do Adama Parižanina. Poruke Splitskog evanđeljarja* (str. 69-83). U njemu autorica iznosi tezu kako je ovaj kodeks mogao nastati samo u Rimu i to u 8. st. Autorica također prati i druga povijesna vrela te uspostavu splitske Crkve kontekstualizira s politikom pape Hadrijana i Karla Velikog, a dovodi je u vezu i s mozaikom iz oratorija sv. Venancija u lateranskoj krsionici u Rimu. Napslijetku se prati i početak stvaranja kulta sv. Dujma kojemu će s vremenom biti posvećena i splitska katedrala.

U radu *Povratak Adama Parižanina* **Bratislav Lučin** raspravlja o životopisima i himnama sv. Dujma i sv. Staša (str. 85-137). Zaključuje, na temelju akrostiha *ADAM*, kako Adamu Parižaninu valja pripisati Četvrti život sv. Dujma, a po svoj prilici i Treći život sv. Staša, kako se čini prema zastupljenosti grčkog leksika i istovrsnim stihovnim umecima. Napslijetku autor ističe i kako je Adam Parižanin zaista bio povijesna osoba sa sačuvanim opusom te kako je vijest Tome Arhidakona o njemu vjerodostojna.

Slijedi prilog **Ivana Bodrožića** *Bitni teološki elementi životopisa sv. Dujma objavljenih u Parlatijevu Illyricum sacrum* (str. 139-161). Autor zaključuje kako životopisi odražavaju

Splitska hagiografska baština: povijest, legenda, tekst. Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa održanog u Splitu od 26. do 27. rujna 2011. (ur. Joško Belamarić, Bratislav Lučin, Marko Trogrlić, Josip Vrandečić), Književni krug Split, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu, Split 2014., 534 str.

vrlo stari kontekst, bliži patriističkom negoli srednjovjekovnom razdoblju, pa kronološki okvir teološko-povijesne građe iz koje nastaju životopisi omeđuje Efeškim saborom 431. g. i rušenjem Salone oko 614. g.

Dvije stalne značajke progonitelja kršćana u splitskog hagiografskoj baštini razmatraju se u radu **Vesne Lalošević** (str. 163-183). Prema mišljenju autorice to su podložnost manipulaciji i obuzetost ludilom koje autori i redaktori životopisa sv. Dujma i sv. Staša najčešće pridaju najvišim predstavnicima rimske vlasti što vode istragu i osuđuju kršćane. Suprotno njima, duh kršćana je stabilan čak i kad su suočeni sa smrću, a takav duhovni mir donosi njihovo ufanje u Krista.

Idući prilog tekst je akademika **Nenada Cambija** pod naslovom *Maurilius (Iliricum sacrum I, 414) = Marcus Aurelius Iulius v(ir) c(larissimus) praeses provinciae Dalmatiae (CIL III 8569)* (str. 185-193). U njemu autor obrazlaže kako je jedan žrtvenik posvećen Fortuni, a pronađen još u 19. st., riješio enigm progonitelja sv. Dujma. Bio je to, naime, *Marcus Aurelius Iulius, praeses provinciae Dalmatiae* iz senatskog staleža i član kolegija aurga, odnosno stanoviti *Maurilius* koji se spominje u žiću sv. Dujma.

U tekstu *Doprinos kršćanske epigrafije proučavanju salonitanske hagiografije* **Josip Dukić** istražuje mozaik postavljen u kapeli sv. Venancijana, u kompleksu krsionice sv. Ivana Evanđelista pokraj lateranske bazilike u Rimu (str. 195-219). Na njemu je prikazano devet salonitanskih mučenika čije su postojanje potvrdili i epigrafički natpisi što ih je u Saloni pronašao još don Frane Bulić.

U radu autorice **Jasne Jeličić-Radonić**, razmatraju se *Martiri salonitanskog amfiteatra* (str. 221-229). Nakon što je potpuno prestala osnovna funkcija salonitanskog amfiteatra u 6. st., unutar supstrukcija njegova gledališta nastaju ranokršćanski oratoriji na što upućuju ostaci fresaka mučenika Asterija i drugih martira. Stoga autorica u tekstu pokušava odgovoriti na pitanje je li se kult salonitan-

skih martira štovao i u podzemnim prostorijama arene i je li kontinuitet kulta postojao i u srednjem vijeku.

Slijedeći prilog tekst je **Emilia Marina** pod naslovom *Sjeverno svetište na Marusincu u Saloni. Rezultati revizijskih istraživanja tzv. Bazilike diskoperte na Marusincu u Saloni, epigrafička i hagiografska baština* (str. 231-253). U njemu autor posebno opisuje tijek radova i predstavlja rezultate revizijskih istraživanja navedenog lokaliteta iz 2000. g. U posljednjem dijelu rada razmatraju se pronađeni epigrafički natpisi koje se povezuje s tekstovima hagiografskih žanrova liturgijskog svetačkog štovanja srednjovjekovne i kasnije splitske Crkve.

Hagiografski i drugi čimbenici u donošenju odluke Splitskoga koncila održanog oko godine 925. o prvenstvu splitske Crkve razmatraju se u tekstu **Slavka Kovačića** (str. 255-269). Autor zaključuje kako u pozadini odluke formulirane u prvome kanonu splitskoga koncila prije svega stoji stvarna uloga Salonitanske crkve u rimskoj Dalmaciji, ali i raširenost štovanja sv. Dujma te prihvaćenost legende o njemu kao učeniku apostolskog prvaka Petra. Ipak, glavnim je čimbenikom, čini se, bila apsolutna neprihvatljivost prijedloga da metropolitansko sjedište bude u hrvatskom gradiću Ninu ili pak u Zadru, kao tadašnjem sjedištu predstavnika bizantskog cara.

U radu *De inventione Sancti Felicis: rekognosciranje relikvija i reafirmacija kulta sv. Feliksa u Splitu u kontekstu poslijetridentske obnove* **Ivan Basić** razmatra obnovu kulta spomenutog sveca u Splitu krajem 16. st. (str. 271-313). Zaključuje kako je reafirmacija Feliksova kulta zapravo bio rezultat skupnih napora nekolicine protagonista čije motivacije i dodatno raščlanjuje kako bi pokazao njihov privrženost projektu.

U tekstu pod naslovom *Svijećnjaci zadrarskih majstora Mateja i Aristodija i dosad nepoznati fragmenti srednjovjekovnog tekstila iz splitske katedrale* (str. 315-333) **Joško Belamarić** interpretira odlike dvaju visećih svijećnjaka postavljenih iznad glavnog oltara splitske katedrale. U radu se

također po prvi puta objavljuju i dva sloja među tekstilnim fragmentima koji su se očuvali u baroknom močniku sv. Staša.

Evanđelistar pisan benventanom iz 1259. godine: analiza sanktorala i slikanog ukrasa te argumenti za moguću splitsku podrijetlo rukopisa slijedeći je prilog u Zborniku, autorice **Rozane Vojvoda** (str. 335-352). U njemu se, prije svega, uspoređuju tipologije inicijala navedenog evanđelistara i druga dva kodeksa iz 13. st. koji su nesumnjivo trogorskog podrijetla. Na temelju srodnosti i razlika njihovih oslika autorica donosi zaključke o konzervativnosti na osnovi kontinuiteta određenih tipova inicijala od 11. do 13. stoljeća.

Aspekti glazbenog repertoara rukopisnog kodeksa nazvanog Missale Romano-Spaltense (Nacionalna biblioteka Széchenyi, Budimpešta, sign. C.L.M.A.E. 334, 14. stoljeće) analiziraju se u tekstu **Hane Breko Kustura** (str. 353-370). Splitsku provenijenciju ovog misala, temeljeno samo na apostrofiranju splitskog patrona sv. Dujma, autorica dovodi u pitanje, te na temelju analize drugih, historijski također važnih svetačkih slavlja, kao i mise *pro rege*, upućuje na šire područje Zadra kao mjesto gdje je rukopis najvjerojatnije bio u liturgijsko-glazbenoj uporabi.

U radu *Spalatum Sacrum* (str. 371-380) **Milan Ivanišević** sakuplja podatke o štovanju svetaca i svetica u crkvama i na oltarima u gradu Splitu u vremenu od prvog spomena (nad)biskupa do 1831. g., kada

prestaje postojati prva nadbiskupija i kada su određene porazne granice gradskog prostora. Na kraju rada donosi se i abecedni popis naslovnika crkava i oltara po hijerarhijskom redu.

U slijedećem prilogu **Josip Bratulić** razmatra *Dva zbornika svetačkih službi s područja splitske nadbiskupije* (str. 381-393). Radi se o zbornicima službe svecima koje su bratovštine posebno štovale i koje su bratimi čitali na pobožnim sastancima, paraliturgijskim svečanostima, u župnoj crkvi ili filijali. Autor donosi analitički osvrt na dva sačuvana zbornika, od kojih prvi potječe iz Staroga Grada na Hvaru, a drugi iz Pučišća na Braču.

Idući tekst rad je **Gorane Stepanić** naslovljen *Salonitanski sveci i povijest lokalne crkve u epskom opusu Josipa Čobarnića* (str. 395-413). U njemu se autorica bavi latinskim epilijima J. Čobarnića i predstavlja njegove heksameterske spjeveve koji, između ostalog, donose i kataloge lokalnih mučenika i crkvenih dostojanstvenika. Posebna se pozornost posvećuje tretmanu likova poznatih svetaca sv. Dujma i sv. Anastazija, a navedeni se aspekti tumače u kontekstu statusa latinskog jezika u prvoj polovici 19. st.

Sv. Dujam i sv. Anastazija u hagiopografiji Hrvatske proučavaju se u radu **Andelka Badurine i Tomislava Galovića** (str. 415-439). Njihov tekst donosi popis do danas poznatih hrvatskih mjesta posvećenih tim svecima, a u dva se navrata čak

obrađuju i područja koja prelaze granice ovih prostora. Na taj se način ukazuje na raširenost štovanja sv. Dujma i sv. Anastazija duž istočnojadranske obale, od Porečke i Pulske biskupije pa sve do Kotorske.

Diffusione di devozioni per i santi Istriani e Dalmati in area Adriatica e Padana alpina fra tardo antico e alto medioevo (Širenje kulta istarskih i dalmatinskih svetaca na području uz Jadran i u Padsko-alpskoj regiji u kasnoj antici i ranom srednjem vijeku) tekst je **Renate Salvarani** (str. 441-450). U njemu autorica povijesno praćenje tragova pobožnosti uključuje u kritički i historioografski kontekst određivanja obilježja i granica procesa kristijanizacije. Pritom ukazuje na dodirne krugove i misijske putove u prvoj fazi kristijanizacije duž konzulskih putova i u gradovima, no i na zalede venecijanskih laguna i Julijske Alpe kao mjesta dodira latinskog svijeta te slavenskih i germanskih plemena.

Idući prilog naslovljen *Štovanje svetaca i pobožnost splitskih obrtnika prema oporukama 15. stoljeća* tekst je **Tonije Andrić** (str. 451-478). Pokušava se utvrditi koji su sveci splitskim obrtnicima bili najomiljeniji, kojima se od njih najviše legata oporučno darivalo te koji su se sveci smatrali zaštitnicima pojedinih obrtničkih djelatnosti. Tekst također prikazuje i utjecaj hagiografskih legendi na oporučno ostavljanje legata pojedinim splitskim obrtničkim bratovštinama.

Posljednji tekst u Zborniku rad je **Ivana Botice i Marka Rimca** pod naslovom *Svetačko ime Dujam među Sličankama i Sličanicima u 18. stoljeću* (str. 479-495). U njemu se pokušava utvrditi raširenost spomenutog svetačkog imena među stanovnicima i stanovnicima Splita u navedenom razdoblju. Pritom se pokušava odgovoriti na pitanja poklapa li se izbor krsnog imena s datumima slavljenja sv. Dujma u Splitu te koliko je to ime bilo dijelom obiteljskog naslijeđa i tradicije grada. Također se razlučuje i koje su sve inačice osobnog imena Dujam postojale u onodobnom Splitu.

Zbornik pokazuje visoku razinu suvremenih istraživanja hagiografskih tema, ali ujedno potvrđuje i važnost multidisciplinarnog pristupa ovoj problematici. Stoga splitsku hagiografsku baštinu ovdje ne proučavaju samo hagiolozi, već i razni filolozi, povjesničari, arheolozi, epigrafičari, teolozi i liturgičari te povjesničari književnosti, umjetnosti i glazbe. Tako su se napslijetku i ostvarile želje izdavača da ovaj zbornik bude zanimljiva i nadasve korisna lektira svima zainteresiranim istraživačima i javnosti u cjelini.

Ivana Mikolašević, Ksenija Uroić, Nevena Cvetešić i Anamarija Rogina

Dodijeljene stipendije za ‘Žene u znanosti’

Na svečanoj dodjeli stipendija održanoj u Preporodnoj dvorani Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, 3. ožujka, mlade znanstvenice Nevena Cvetešić, Ivana Mikolašević, Anamarija Rogina i Ksenija Uroić, proglašene su stipendisticama devetog po redu Nacionalnog programa stipendiranja *Za žene u znanosti*. Program se već tradicionalno provodi u suradnji Hrvatskog povjerenstva za UNESCO pri Ministarstvu kulture i L'Orealu Adria. Odluku odabira najboljih donijelo je Izorno povjerenstvo programa, dodijelivši znanstvenicama jednokratnu stipendiju u iznosu od 5000 eura u kunsjoj protuvrijednosti. Izorno povjerenstvo na čelu s predsjednikom HAZU, akademikom Zvonkom Kusićem, članovima koji čine akademikinja Sibila Jelaska, akademikinja Vida Demarin, prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer, prof. dr. sc. Katica Biljaković, akademik Krešimir Nemec, akademik

Nagrađene su Nevena Cvetešić s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu, Ivana Mikolašević s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Anamarija Rogina s Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu te Ksenija Uroić s Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta u Zagrebu

Vladimir Paar, prof. dr. sc. Ivan Vicković te pomoćnik ministra znanosti, obrazovanja i sporta Staša Skenzić, između 58 prijavitelja odabrano je četiri znanstvenice koje su postale ovogodišnje dobitnice vrijednih stipendija.

Promoviranje žena u svijetu znanosti

Nacionalni program stipendiranja *Za žene u znanosti* u Hrvatskoj je prisutan od 2006. godine te je do sada nagradio čak 34 izvrsne hrvatske mlade znanstvenice u završnoj fazi izrade doktorskih disertacija. Program stipendiranja *Za žene u znanosti* uz financijsku potporu, predstavlja priznanje mladim nadama hrvatske znanosti za dosadašnji i budući znanstveni rad, ali i svojevrsan poticaj

znanstvenicama da ustraju u svojem znanstvenom radu.

Primitkom ove stipendije mlade su znanstvenice postale članice svjetske obitelji stipendistica programa *Za žene u znanosti* koji su 1998. godine pokrenuli L'Oreal i UNESCO s ciljem promoviranja žena u svijetu znanosti te mijenjanjem njihove predodžbe u društvu. Vrijednost ovog programa prepoznalo je pedesetak zemalja svijeta te je u 15 godina postojanja nagradio više od 1300 mladih znanstvenica koje svojim radom ustrajno dokazuju kako svijet treba znanost – a znanost treba žene.

Kroz devet godina prisutnosti u Hrvatskoj, stipendija programa *Za žene u znanosti* stekla je izniman ugled u akademskim krugovima zbog čega se iz

godine u godinu prijavljuje sve veći broj mladih znanstvenica.

“Ova stipendija pruža nam značajnu financijsku potporu, no još i više poticaj da cijenimo svoja dosadašnja postignuća te da hrabro nastavimo razvijati svoje znanstvene karijere. Smatram da ona predstavlja veliku motivaciju znanstvenicama da budu ustrajne u svojem radu, unatoč velikoj energiji i vremenu koje on iziskuje. Kao mladoj znanstvenici i majci, želja mi je ljubav prema znanosti prenijeti i budućim generacijama te im poručiti da je uistinu sve moguće kada se to snažno želi, u što i sama čvrsto vjerujem”, izjavila je Ksenija Uroić s Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta u Zagrebu.

UNIV.

Akademik Jakša Fiamengo

Akademik Jakša Fiamengo predstavljen je u Palači Milešić u Splitu kao redovni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u koju je primljen prije desetak mjeseci. - Jakša je naš Komizanin, Splićanin, Hrvat, čovjek Mediterana, a prijem u HAZU jedan je korak u njegovoj bogatoj karijeri, istaknuo je akademik Nenad Cambj na svečanom predstavljanju kojem je nazočio veliki broj Jakšinih prijatelja i poštovatelja.

Književnik, pjesnik, urednik kulturne rubrike u Slobodnoj Dalmaciji, Jakša Fiamengo objavio je više od trideset knjiga i mnoštvo pjesama. Njegova poezija iznimne je kvalitete i visoke osjećajnosti. Mediteranski je pisac, u svakoj njegovoj pjesmi je more, ako nema mora, onda je obala, ako nema obale, onda je ribar... Specifičnost njegova poetskog izraza je pisanje na standardnom hrvatskom jeziku. Na njegovu poeziju pisala se glazba, snimio i film. Jakša Fiamengo jedan je od ri-

jetkih koji uistinu živi poeziju i u vremenu poeziji neskonom, pjesnik koji je pokazao kako se upravo poezijom može postati bardom. Ulaskom Jakše Fiamenga u Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti, Split je dobio na važnosti jer sada ima pet akademika, nakon Zagreba najviše.

REDOVNI ČLANOVI HAZU iz Splita

Davorin Rudolf
Razred za društvene znanosti, redovni član od 1992.

Nenad Cambj
Razred za društvene znanosti, redovni član od 2002.

Dinko Kovačić
Razred za likovne umjetnosti, redovni član od 2006.

Radoslav Tomić
Razred za likovne umjetnosti, redovni član od 2010.

Međunarodna konferencija Internacionalnog društva za kliničku bioetiku (ISCB)

U Bolu na otoku Braču, 21. i 22. rujna održat će se 12. međunarodna konferencija Internacionalnog društva za kliničku bioetiku, pod generalnim pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Skup je posvećen kontinuitetu suvremenih izazova integrativnih bioetičkih paradigmi, aktualnih problema medicinske etike i filozofske antropologije, s naslovnom temom “Bioetika u budućnosti: Tehniciziranje čovjeka ili humanizacija znanosti?/Bioethics in the Future: Technicization of the Man or Humanization of the Science?” Konferencija će raditi u tri sekcije: 1. Tehnološka etika – različite perspektive; 2. Biotehnologija između terapije i utopije 3; Tehnika, okoliš i

društvo. Organizacijski odbor: Luka Tomašević, predsjednik ISCB-a, Gordana Pelčić, glavna tajnica ISCB-a, te Suzana Vučetić kao predsjednica, Ana Jeličić, tajnica, Silvana Karačić, ekonomistica, i Jelena Hrgović kao asistentica Organizacijskog odbora. Više na info.hazu.hr.

Fra Luka Tomašević

XIII. znanstveni skup o poremećajima mozga

U organizaciji Razreda za medicinske znanosti HAZU, a u okviru tradicionalne manifestacije Tjedan mozga, 20. ožujka održan je XIII. znanstveni skup o poremećajima mozga. Uvodno predavanje “Uloga neurosonologije u neurološkoj dijagnostici i liječenju” održala je voditeljica Skupa, akademikinja Vida Demarin iz Zagrebačkog instituta za kulturu zdravlja, a ostali su predavači bili prof. dr. Kurt Niederkorn, Medical University of Graz, Austrija, prof. dr. Bojana Žvan, Univerzitetni klinički Center Ljubljana, Slovenija, prof. dr. Arijana Huzjan Lovrenčić, Klinički bolnički centar „Sestre milosrdnice“, dr. sc. Hrvoje Budinčević, Klinička bolnica „Sveti Duh“ i doc. dr. Janka Pretnar Oblak, Univerzitetni klinički Center Ljubljana, Slovenija.

Vida Demarin

Ante Mihanović
Razred za tehničke znanosti, član suradnik od 1997.

Ivo Grabovac
Razred za društvene znanosti, član suradnik od 1998.

Arsen Bačić
Razred za društvene znanosti, član suradnik od 2008.

ČLANOVI SURADNICI HAZU iz SPLITA

Kažimir Hraste
Razred za likovne umjetnosti, član suradnik od 2012.

Kuzma Kovačić
Razred za likovne umjetnosti, član suradnik od 2012.

PRIREDILA NANA NOVAKOVIĆ

prilike

U ČEŠKOJ O KAZALIŠTU I MLADIMA

Act it out naziv je za seminar koji će 30. 4.- 5. 5. okupiti kreativce i osobe koje rade s mladima u sredinama s mnogo sociopatoloških fenomena, a žele uvesti metode kazališne umjetnosti u svakodnevni rad. Seminar će se održati u češkom selu Stradonice, pedesetak kilometara od Praga. Tako 275 eura za smještaj, hranu i put pokriva organizator, a sudionici bi trebali donijeti tradicionalnu hranu i piće za interkulturalnu večer. Za sudjelovanje na ovom seminaru potrebno je služiti se engleskim jezikom i biti voljan podijeliti svoje mišljenje i iskustvo. Rok za prijavu: 7. 4. 2015. Više informacija o edukaciji te online prijavu moguće je potražiti na salto-youth.net.

U POLJSKOJ O INTERKULTURALNOSTI

Seminar UNI&NFL Developing Intercultural Competence, u sklopu projekta Among others, iz programa Erasmus+, održat će se 20. - 23. svibnja u poljskom gradiću Konstancin - Jeziorna dvadeset kilometara južno od Varšave. Cilj seminara je uvođenje neformalnih edukacija i interkulturalne suradnje u visoko školstvo pa se seminar preporučuje zaposlenicima u visokoobrazovnim institucijama i svima zainteresiranim za poboljšanje obrazovanja neformalnim metodama. Sudionici moraju biti punoljetni, komunicirati na engleskom jeziku i prisutni na cijelom seminaru. Bit će im pokriveni troškovi puta, smještaja i hrane. Rok za prijavu: 8. 4. 2015. Prije prijave potrebno je kontaktirati Agenciju za mobilnost i programe EU (mobilnost.hr). Više informacija i online prijava na salto-youth.net.

U RIMU O VOLONTIRANJU

Od 26. do 30. 5. u Rimu se za osobe koje rade s mladima, voditelje, učitelje i mentore raznih volonterskih službi održava promotivni seminar Europske volonterske službe (EVS-a) s fokusom na ciljeve volontiranja poput osobnog razvoja, odgovorinosti, upoznavanja drugih kultura, pomaganje potrebitima i slično. Radni jezik je engleski. Za troškove putovanja kontaktirati mobilnost.hr. Rok za prijavu: 12. 4. 2015. Više informacija i online prijava na salto-youth.net.

NA PODUZETNIČKU LJETNU ŠKOLU U ITALIJU!

Od 6. do 11. 5. 2015. Odjel za ekonomiju Sveučilišta u Bologni, u talijanskom gradiću Bertinoru za 30-ak sudionika organizira četvrtu ljetnu školu Personalization and Social Entrepreneurship. Ljetna škola je namijenjena studentima diplomskih i doktorskih studija, mladim istraživačima te praktikantima koji žele produbiti svoje teorijsko znanje iz područja socijalnog poduzetništva. Stipendija pokriva kotizaciju, hranu i smještaj u dvokrevetnoj sobi, ali ne i trošak putovanja. S druge strane. Djelomična stipendija pokriva polovicu kotizacije (325 eura). Za prijavu je potreban životopis i sažetak istraživačkog projekta te ispunjen prijavni obrazac. Prijave će vrednovati Znanstveni odbor na temelju kvalitete istraživačkih projekata i akademskih zasluga. Rok za prijavu: 15. 4. 2015. Više informacija te obrazac za prijavu na esse.unibo.it.

U PALERMU O SOCIJALNOM RADU MLADIH

S ciljem unapređenja socijalnog rada mladih u Europi u Palermu će se od 8. do 14. 6. održati edukacija Get the money and don't run away za 26 sudionika iz različitih zemalja koji će proučavati nove mjere uvedene tijekom 2014. u program Mladi na djelu u sklopu Erasmus +. Promjene se odnose na način financiranja programa te nove logističke i političke metode. Edukacija je namijenjena osobama koje rade s mladima, voditeljima i projektnim menadžerima. Troškovi smještaja i hrane u potpunosti su pokriveni, a sudionici plaćaju participacijsku naknadu u iznosu od 50 eura. Rok za prijavu: 20. 4. 2015. Više informacija te online prijava na salto-youth.net.

U AMSTERDAM ZA GREENPEACE!

Istraživački odjel Greenpeacea International u Amsterdamu organizira 6-mjesečno stažiranje po 40 sati rada tjedno, uz mjesečnu naknadu od 800 eura. Stažisti će pratiti, bilježiti, filtrirati i organizirati informacije korisne za Greenpeaceove kampanje i projekte. Poželjna je prvostupnička diploma iz prirodnih i društvenih znanosti te da se, uz engleski, izvrsno služi – u pisanom i govorom obliku – jednim od idućih jezika: španjolski, francuski, portugalski, mandarinski, njemački, arapski, ruski ili japanski. Za prijavu je potreban detaljan životopis, motivacijsko pismo, osjene tijekom studija i kontakt. Sve navedeno u jednom fileu poslati na e-mail tony.sadomnichik@greenpeace.org i na recruitment.int@greenpeace.org. Roka za prijavu nema jer je natječaj stalno otvoren.

‘Manje jednaki’ STUDENTI

PIŠE: ADA REIĆ

Gotovo da nema studenta koji se tijekom studija nije susreo s mnogim nepravilnostima i nelogičnostima obrazovnog sustava u Hrvatskoj. Od vrha piramide do temelja, ili obrnuto, nerijetko se događa da se student osjeća zakinitim, uočava da je nešto u sustavu pogrešno, da postoji nejednakost šansi i kriterija. Počevši od stručnosti profesora i njihovih manje ili više pedagoških pristupa, širine znanja koju fakultet daje te njegove praktičnosti i primjenjivosti, zahtjevnosti i često nerazumljive literature, dislociranosti nastave te generalno nepostojanja adekvatnih uvjeta za rad.

No što ako postojećom okviru dodamo da je student - osoba s invaliditetom? Nitko ne osporava apsolutno pravo da hrvatske fakultete upišu mladi s invaliditetom, kao ni privilegije koje pri upisu imaju. No kako to pravo realizirati? Što kada student u invalidskim kolicima mora na predavanje doći preko stotine stepenica? Ili kada ne može otići na WC jer mu nije prilagođen? Što kada slabovidni ili slijepi student želi završiti fakultet, a literatura ne postoji? Što ako je student gluhi ili nijem, a sustav ne poznaje znakovni jezik? Rješava li se to i kome se obratiti za ostvarivanje ovih prava?

Za iskustvo studiranja na splitskim fakultetima kada su u pitanju studenti s invaliditetom upitali smo Marka Klarića i Eldisa Mujarića, momke koji su savladali sve prepreke u svom obrazovanju i koji iz prve ruke mogu svjedočiti o iskustvu studiranja, dobroj volji pojedinaca, konkretnim rješenjima, kao i svim faktorima koji su potrebni kako bi se olakšalo studiranje mladima s invaliditetom.

Nepredvidive i svakodnevne barijere

Marko Klarić, odnedavno magistar teologije, ističe da su problemi slabovidnih osoba u svakodnevnom životu mnogobrojni i raznoliki te da ovisi o raznim faktorima; ponajviše o stupnju oštećenja vida, grafo-motorici, orijentaciji u prostoru i individualnoj sposobnosti osobe. Ipak, zajednički nazivnik problema slabovidnih osoba jest u tome što naizgled normalno funkcioniraju, ali trebaju određenu vrstu individualiziranog obrazovanja odnosno skrbi. To se ponajprije odnosi na prijelomnice života - upis u vrtić, školu ili fakultet. - Slabovidne osobe često nadilaze same sebe i demantiraju ponekad pesimistične i usko-grudne rezultate ili zapažanja vještačenja koja nerijetko predviđaju manji opseg mogućnosti, odnosno domete odgoja i obrazovanja. Tehnologizaci-

Marko Klarić

Eldis Mujarić

Neupitna je dobra volja mnogih da se stvari promijene i riješe, da se pomogne. No, treba li nečije pravo na obrazovanje graditi na empatiji i simpatiji, na dobroj volji pojedinaca?

ja i digitalizacija umnogome pružaju bolje mogućnosti obrazovanja. Tako uređaji kao što su MagniLink s kamerom (za gledanje na ploču) te takozvane Pametne ploče značajno olakšavaju praćenje nastave i pohranjivanje na memorijsku karticu, a time se smanjuje naprezanje i stres pri prepisivanju. Ipak, ovakav oblik tehnologije nedovoljno je zastupljen i prisutan kao dio opreme.

- Naravno, uz svu digitalnu opremu i prednosti potreban je uvećani tisak na klupi prije sata koji slijedi, prilagođen oblik ocjenjivanja koji je objektivniji u odnosu na znanje i limite (nemogućnosti potpunog iskazivanja znanja zbog slabovidnosti. Isto tako nekad nije moguće da slabovidna osoba svlada sav opseg literature (posebno u visokom obrazovanju), stoga je važno stvoriti zasebne kriterije koje daju traženo znanje, a zahtijevaju prikladan opseg ma-

terijala koji se potražuje. Nadalje potreban je veći broj ispitnih termina (kolokviranja) i zaseban termin konzultacija za osobe s invaliditetom ako je to potrebno. Važna je i povećana stručna pomoć i pratnja (psiholog, defektolog) zbog svladavanja barijera, ali i prevencije nasilja i stigmatizacije u dotičnom kolektivu. Neopodno je kontinuirana edukacija nastavnog osoblja kao i zajednice u kojoj se osoba nalazi jer je vidna želja za pomoći, ali i često nedovoljno snalaženje za ovaj kompleksan problem. Odnos s nastavnim osobljem, točnije povjerenikom za osobe s invaliditetom za dotičnu obrazovnu instituciju je ključan - rekao je Marko.

Ne traže pomoć zbog osjećaja da im se nešto poklanja

Povjerenik FESB-a za osobe s invaliditetom Eldis Mujarić, i sam bivši student, o svom

iskustvu studiranja kaže sljedeće: - Davne 2003., kada sam upisao računarstvo na FESB-u, prvi dan faksa došla mi je ekipa s prilično ohrabrujućom rečenicom “Ne brini se, sve ćemo riješiti”. Mislili su na stepenice na ulazu. Nakon toga, u razgovoru s tadašnjom upravom FESB-a, uistinu je riješeno sve što se moglo; spomenute stepenice na ulazu, nekoliko stepenica unutar zgrade koje vode u garažu gdje je lift, proširen je jedan WC. Kada se počela graditi nova zgrada FESB-a, također su me pitali može li se nešto poboljšati i u suradnji s izvođačima radova neke stvari ispravljene. Moje studentsko iskustvo je apsolutno pozitivno u svim aspektima. Nedavno se čak i nastavilo na posljediplomskom i da - još je pozitivno. Ono što bi trebali uraditi studenti s invaliditetom jest da se bez straha obrate upravama fakulteta ako imaju problem, a fakulteti bi trebali pomoći u svim tehničkim aspektima savladavanja nastave. Treba paziti i na bitne prostore poput menze i kafića. Bitno je da se studentima jasno kaže da mogu tražiti pomoć i da im se ta pomoć ponudi s obzirom na to da većina neće tražiti zbog osjećaja da im “netko nešto poklanja”.

Pravo na obrazovanje ne smije ovisiti o dobroj volji

Unatoč pozitivnom iskustvu koje su ovi momci imali tijekom studiranja, srž problema ostaje. Neupitna je dobra volja pojedinaca da se stvari promijene i riješe, da se pomogne. No, treba li nečije pravo na obrazovanje graditi na empatiji i simpatiji, na dobroj volji pojedinaca? Trebaju li studenti s invaliditetom doći i upitati za pomoć? Svodi li se kvaliteta studiranja na faktore sreće u smislu da naletiš na razumnu osobu koja ima ovlasti? Ovisi li nečija budućnost o tome koliko je netko susretljiv? Osjećaju li se tada studenti s invaliditetom kao da im je nešto poklonjeno?

Ljudski odnos, susretljivost, tehnologizacija i opremljenost institucija te upornost osobe s invaliditetom - dobna je kombinacija - istaknuo je Marko i time ponudio jednostavno rješenje.

I jasno samo onima koji su na vlastitoj koži osjetili klimavost sustava koji se zabrinjavajuće ljuđa svuda, osim na vrhu gdje su fotelje na čvrstim nogama.

Jednaki u kratkoj priči i na fotografiji

Udruga za mlade Info zona je – povodom Tjedna jednakosti (13. – 17. travnja) – raspisala natječaj za kratke priče i fotografije okupljene pod temu jednakost.

Autori/autorice kratkih priča moraju biti do 35 godina starosti, a mogu poslati priču duljine do pet kartica (9000 znakova u dokumentu) u formatu RTF na e-mail adresu: prica@infozona.hr, uz kratku biografiju. Rok za prijavu je 5. travnja 2015. u 12 sati.

Autori/autorice fotografija također trebaju biti do 35 godina starosti, a mogu poslati do tri fotografije na e-mail adresu: fotka@infozona.hr. Rok za prijavu fotografija istječe 9. travnja. Natječaj je objavljen u okviru projekta U ime jednakosti koji provode Centar za mirovne studije, Cenzura Plus i Mreža mladih Hrvatske, a financiran je sredstvima Europske unije.

(I.Z.)